

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

KAMBARAMAYANAM

IN

SANSKRIT

(BALAKANDAM)

BY

S. N. SRIRAMADESIKAN[~], Siromasⁿⁱ

WITH A FOREWORD BY

Dr. C. P. RAMASWAMI AYYAR

Vice Chancellor

Annamalai University

All Rights Reserved

1964

[*Price Rs. 4-50*]

Dr C P RAMASWAMY AYYAR
Vice-Chancellor
Annamalai University.

Annamalainagar P O.
(South India)
19-10-1964

FOREWORD

Dear S : S N Sriramadesikan,

For several years you have laboured strenuously in the fields of research and critical scholarship. You have also acquired considerable experience as Editor of a number of Sanskrit classics and specially distinguished yourself by your redaction into Sanskrit of famous Tamil classics like Thirukural and Thirupavai as well as your versions of the poems of Subramania Bharathi, (your accomplishment as a comprehensive linguist having helped you in this matter). You have also produced a Sanskrit adaptation of Vemana's Padyams.

You have now essayed a similar task with reference to Kambar's great version of the Ramayana pointing out the changes and deviations introduced by Kambar into the Valmiki original. As you have pointed out Kambar, with the background of the Adi Kavya also utilised the Ramayana story for exhibiting his marvellous skill of narration and description of natural scenery and of human emotions. As I have already observed with reference to your previous efforts you evince in all your work a remarkable verbal felicity enabling you to capture the spirit of the original masterpiece.

My best wishes,

(Sd) C P Ramaswami Ayyar.

INTRODUCTIONS.

DR. SAMPURNANAND
(Governor, Rajasthan)

Raj Bhavan
Jaipur.
19—10—1964.

Dear, Sri Siromani,

I have gone through the Sanskrit translation of the Kamba Ramayana sent by you. Having heard a good deal about the excellence of this work, I was naturally very anxious to read it. I am told that a translation in Hindi is available but so far I have not been able to secure a copy. Your translation seems to me to be well-executed. The language is simple but chaste and eloquent. Not knowing Tamil, I cannot say how far the translation agrees with the original but there is no reason for me to believe that you have deviated very far from the main text. Your introductory notes are useful. We know that in some places Tulsidas has varied the story as given by Valmiki. From your notes, it appears that Kambar has done the same. The reason, I believe, is also the same. Both the authors have tried to gloss over what appeared to them to be certain gross aspects of the original story.

(Sd.) Sampurnanand,

DR K N KATJU

(former Chief Minister
of Madhya Pradesh)

Allahabad,

19—10—1964

Ramayana has played almost a miraculous part in the national history of Hinduism in India. For countless ages it has moulded the character and destiny of Hindus. Valmiki's Ramayana in Sanskrit has led the race. But versions of his wonderful story as told by Valmiki in regional languages like Kamba Ramayana in Tamil and Hindi Ramayana by Tulsiidas have moved and influenced countless generations of Hindu folk living in the rural and urban areas in Southern and Northern India. Now that by God's blessing India has become free and independent and one solid whole, it would be in the national interest if all these famous versions were translated in Sanskrit—our great national language—and thus become available to the nation at large. I beg to offer my warm felicitations to Pandit S N Srirama Desikan for translating Kamba Ramayana in Sanskrit. By his effort, Kamba's great treatise becomes the heritage of India. I am sure it will be widely read and appreciated. Tulsiidas Ramayana is equally famous in Northern India. I am sure its Sanskrit translation will be equally appreciated and welcomed.

I have read the English portion of your book with great interest. It has been revealing to me.

With best wishes,

(Sd) K N Katju

SRI C R PATTABHIRAMAN
Deputy Minister

Information & Broadcasting
India

15-10-1964
Madras (Camp)

Sri S N Sriramadesikan who is a Nyaya Siromani from the Tirupati Sanskrit College is well known to South Indian scholars. He has frequently reviewed religious and philosophical books for the *Hindu* and other leading newspapers in South India. He is one of the acknowledged research scholars of South India who has contributed a number of learned articles to journals. He is rendering notable service to Tamil by rendering many of the classic books in that ancient language into Sanskrit. He has already translated the *Tiruppatai* in attractive slokas and has also translated the *Thirukkural* which is usually referred to as the Tamil Veda. He has also translated Vemana Kavai's Padyams into Sanskrit. He has also translated the famous national songs of Subramania Bharati into Sanskrit.

In the present work which is a rendering in Sanskrit of the *Kamba Ramayanam* the author has worked hard to preserve the beauty of Kambar. There are many passages where this ancient Tamil poet has deviated from and some times improved upon Valmiki. It is only in Kambar that we have the detailed descriptions of the personality of Sri Rama and it is again in Kamba Ramayana that we have the episode of Sabari the great devotee who tastes every fruit before offering it to the Lord so that He could have the best. I have heard from great Bhagavathars the story wherein Sri Rama was asked whether a certain episode in Ramayana was correct or not. Sri Rama is supposed to have replied saying that if Valmiki had said so that must be taken as the truth.

The translations of Sri Rama Desikan are bound to be as invaluable as they are likely to be interesting to readers in the North many of whom do not have an inkling of the worth of the great classics in Tamil. It has been truly stated that there is no equal to the devotional literature of Tamil Nad. By getting acquainted with the same with the help of translations our compatriots in the North can gain an integrated culture. This is a sure means of national integration. I wish Sri Sri Rama Desikan all success.

(Sd) C R Pattabhiraman

Śrī S N Śrīramadeśikan who has already translated into Sanskrit Śrī Andā's Tiruppavai, Tiruvalluvar's Tirukkural and Bharatīar's poems has translated now a good number of select verses (about 440) from the Bala Kanda of Śrī Kamba Ramayana a Tamil epic of great merit. It is a well known fact that the translation of a work is more difficult than writing an original work, for in writing the original the ideas spring up in the mind of the author with the words expressive of them. In doing the translation, the idea is there already in a particular language and the translation job is to clothe it in a language, perhaps with its genius totally alien to the source language. Many a translation has lost the charm of the original because the translation often makes—a Sabdanuvāda—i.e., literal translation, not the Bhavanuvāda—catching the spirit of the original. It is the difficult task of a translator that he should retain the beauty of the original and put the source—idea in a language entirely different. Considering these points and applying them to the present work, one can safely say that the author of the Sanskrit Kamba Ramayana has done his job neatly. It is really a great service to Kamban himself that he has been now brought to a wider circle of non-Tamil scholars of Sanskrit—who but for the present work will not be able to understand Kamban. Śrī Śrīrama Desikan's attempt deserves every encouragement and it is also hoped that he would bring out the other Kandas also very soon.

(Sd) B R Sarma

Dr K M MUNSHI
B A , LL B , D LITT , LL D ,
President
Bharatiya Vidya Bhavan

Chowpatty Road
Bombay-7
19th Oct 1964

I am glad that Pandit S N Surumadesikan Suromani has brought out Kamba Ramayanam—Bala Kandam in Sanskrit. Kamba Ramayanam is popular in the South as Tulsida Ramayanam is in the North and I am glad that the author has made this epic accessible to the Sanskrit knowing public in the whole of India.

(Sd) K M Munshi

DR S RADHAKRISHNAN
President of
India

Rashtrapathi Bhavan
New Delhi
24th Oct 1964

MESSAGE

Dear Sri Sriramadevan,

You are doing valuable work. These books you are publishing will I hope spread spiritual enlightenment and comfort.

(Sd) S Radhakrishnan

DONARS

Our thanks are specially due to the following donors who have contributed liberally to the successful bringing out of this work

Sri N Mahalingam M L A (Pollachi)	Rs 1,000
„ T V Viswanatha Iyer, Advocate, 11, East Mada Street, Madras-4	Rs 250
„ T L Venkatarama Iyer Retd Supreme Court Judge, 81, Mowbrays Road, Madras-18	Rs 100
„ T S Narayana Iyer Auditor 1131/A Prince of Wales Road Chamarajpet, Mysore	Rs 150
„ K. Srinivasan, Advocate, Sripuram View, Royapettah, Madras-14	Rs 100

It is proposed to bring out the Kamba Ramayan in Sanskrit in 6 volumes. The cost of bringing out each volume comes to about Rs 1,000. It is requested that the Public will liberally contribute to the above laudible object, the other volumes will soon see the light of day.

பொருளடக்கம்

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

विषय-सूची

कम्बरामायण संस्कृतानुवादे

बालकाण्डः

படலம்	பக்கம்	படல:	பக்கம்
தந்திறப்புப்பாவிரம்	1-2	मङ्गलाचरणम्—	3-4
1. ஆற்றுப்படலம்	2-	1 सरयूनदी पटलः	4-5
2. நாட்டுப்படலம்	2-4	2 कोसलदेश पटलः	5-7
3. நகரப்படலம்	5-7	3 अयोध्यानगर पटलः	8-11
4. அரசியற்படலம்	7-8	4 दशरथशासन पटलः	11-12
5. திருவவதாரப்படலம்	8-12	5 श्रीरामावतार पटलः	12-17
6. கையடைப்படலம்	12-14	6 विश्वामित्रे रामसमर्पण	
7. தாடகைவதைப்படலம்	14-18	पटलः	18-20
8. வேள்விப்படலம்	18-23	7 ताटकावध पटलः	20-25
9. அகனிகைப்படலம்	23-27	8 विश्वामित्रयाग पटलः	26-31
10. மிதிக்காட்சிப்படலம்	28-39	9 अहल्या पटलः	31-36
11. குலமுறை கிளத்து படலம்	39-41	10 मिथिलादर्शन पटलः	36-52
12. காங்குடப்படலம்	41-46	11 कुलप्रभावकथनपटलः	52-54
13. எழுச்சிப்படலம்	46-48	12 धनुर्मेघ पटलः	54-61
14. வரைக்காட்சிப்படலம்	48-50	13 दशरथप्रस्थान पटलः	62-64
15. பூங்கொய் படலம்	50-52	14 चन्द्रशैलदर्शन पटलः	65-68
16. புனல்விளைவாட்டுப்படலம்	52-53	15 पुष्पापचय पटलः	68-71
17. உண்டாட்டுப்படலம்	54-56	16 जलक्रीडा पटलः	71-73
18. எதிர்கொள் படலம்	56-58	17 मद्यपान पटलः	73-76
19. உலாவியற் படலம்	58-62	18 प्रत्युद्गम पटलः	76-79
20. கோலக்காண படலம்	62-65	19 पुरविहार पटलः	80-85
21. கடிமணப்படலம்	66-71	20 सीतालङ्करण पटलः	85-91
22. பரகராமப்படலம்	71-74	21 सीताविवाह पटलः	91-100
		22 परशुराम पटलः	100-104

PREFACE

Tamil has a rich hoary antiquity of its own. In the Sangam classics are mirrored the culture and civilization of the ancient Tamils, whose noble achievements in the field of art and literature have withstood the ravages of time. The Alvars and the Nayanmars have bequeathed to us a magnificent body of devotional literature, the like of which the world is yet to behold. None may deny that these mighty singers of the immortal glory of the Lord have fallen under the spell of the classics. Kamban who follows in their footsteps is indeed saturated with and steeped in their soul-animating strains.

There were poets before and after Kamban, but none has reached the dizzy heights of poetic excellence to which the wings of his imagination have soared. In the majestic march of never-failing diction, in the amplitude and depth of vision, and in the wide range of ideas born of a lofty idealism, he has thrown Tamil poets, both ancient and modern, into the shade. His colossal work cannot but be a source of awe and inspiration to generations of poets yet unborn.

Oftentimes, it is said that one's excessive learning freezes the creative impulse in man, but both in Kamban and Milton, it has fed and enriched their imagination. The reason why he has embarked on the stupendous task of writing his Ramayana based on Valmiki is clear. Any other task could not have given him sufficiently ample material and wide canvas for his titanic genius. Besides, his aim is to justify the ways of God to man, and to infuse into the hearts of men a deep devotion to Rama who with the long passage of time has become an avatar of Vishnu.

Scholars wrangle over the original title of the epic. Some call it Rama Avataram, while others christen it 'Kamba Ramayana' after the author. What is there in a name?

Kamban approaches Valmiki with a lawful sense of trepidation and diffidence, and takes the reader into his

confidence and confesses to him that he has made up his mind to pattern his epic upon that of Valmiki. But as one reads it, one finds in it several deviations from the original. Some may raise a question why he has not kept up his fidelity to the text.

First, one must understand that it is not a work of translation. It is not a slavishly close rendering of Valmiki. He is in the tradition of great innovators like Kalidasa, and every creative artist must follow the bent of his genius. Any work cannot but bear the mark and stamp of the spirit of the age in which the poet lives and breathes. Besides, he fulfils the supreme needs of his epoch.

Some are of opinion that whatever deviations one finds in Kamban are lifted either from the *Adyatma Ramayana* or the *Ananda Ramayana* and the puranas.

The *Adyatma Ramayana* describes the abduction of Sita by Ravana along with the very piece of earth on which she dwelt. A similar treatment we find in Kamban. Rama in his boyhood days shot at the hunch backed Kuni mud-balls from his mighty bow when she carried her pitcher of water from the pool. It is enshrined in the songs of the Alvars.

The alteration which Kamban makes in the episode of Vamana Avatara *Charitham* has its origin in the *Bhagavatam*. From the treatment of similar incidents one should not jump to the conclusion that Kamban has no originality. It is a grievous error. It is true he is a prince of borrowers, but his borrowings have suffered a sex change into something rich and noble. The creation of new situations in Kamban is something woven at the loom of his own powerful imagination.

Valmiki *Ramayana* is essentially a human document and pictures to us, a pattern of human perfection while Kamban considers him an avatar, and his treatment of Rama is altogether different. However, it must be borne in mind that the divine element is not totally absent from Valmiki. Valmiki's treatment of it as a human document may have a greater hold on the imagination of the people.

Rama has begun to sit enthroned as an avatar in the hearts of millions of people and temples must have been built during Kamban's days. In his work the element of devotion gets the better of his artistic impulse and he pours forth his strains of intense devotion through various characters and his poems remind us of the immortal songs of the alwars.

It is a matter for regret that his life is shrouded in mystery. Legends have gathered around his name. Some have called him Kambur, because he was a foundling discovered beneath the pillar of a temple by a temple priest who belonged to the Uvaehha caste. When he was taken to a Chola King, he carried with him a stick and the king seemed to have said, "who is the urchin that carries the stick in my presence?"

Vinotha Rasa Manjari, Pulavar puranam, Thondaman-dala Sathakam, Tamil Navatar Charitam, Pandiya Mandala Sathakam, all these works which narrate the life of Kamban are a tissue of lies and perhaps their narration may even belittle the greatness of the mighty singer of the epic. The impression which one gathers of the personality of the author through his writings is far more authentic than the life recorded in the spurious legends.

Adittan was his father and he was born at Thiruvazhundur in the Chola Mandalam. His patron was Sadaiyappa Vallal of Thiruvannamallur, whose praises he sings in his epic in ten places as a mark of his deep sense of gratitude. The epic seemed to have been sung in Panguni Uttaram at the temple of Srirangam. "His work will receive the seal of the Lord's approval only when he sings in praise of Sadagopan"—thus Ranganatha spoke through the priest. The Sadagopar Anduthi was composed on the spur of the moment. Thus runs a Vaulmava legend.

His conception of a king is radically different from the traditional approach. The king according to him is but a tabernacle for the life of people. There is an adumbration of the spirit of democracy in his epic. That is why Bharathi, the poet of our national awakening, weaves an immortal wreath of praise for him.

The works that are ascribed to him are 'Saraswathi Anthathi' Eru Ezhupathu, Silai Ezupathu, and Thirukkal Vazhakkam. The Uttara Kāṇḍam is not a work of Kamban, perhaps it was written by one Vanḍi Dhasan.

The stanza that begins with 'Enniya Sakabdam' throws light on the date of Sadayappa Vallal. Some conclude from this that Kamban belonged to the 9th Century A.D. From his dealings with Raja Raja Cholan and Kulotunga II and Prathaparudran, an Andhra King, others arrive at the conclusion that he belonged to the 12th Century. Still this date is a matter of acute dispute. The Vaiṣṇava rank him with the alvars. Periya Vachchan Pillai, a prince of commentators, in his *Edu* cites the lines of Kamban. From this one may gather that Kamba Ramayana was widely popular in the 13th Century A.D.

Kamban breathed his last at Nattarasankottai and there is a tomb raised to immortalize his memory. Many scholars like T. K. Chidambaranatha Mudaliar are of opinion that the Kamba Ramayana is tampered with, and it is very difficult to winnow the genuine from the false ones. 10,560 stanzas, 113 padalams and six kandas comprise the printed edition now available.

Mighty as the work of Kamban is, it is not chanted as a work of devotion like Valmiki. Perhaps devotees consider that Valmiki's Ramayana is more sacred as it is more authentic.

I have rendered Kamban's Balakāṇḍam in Sanskrit. I have taken into consideration all the remarkable changes which Kamban has introduced in his epic and I have also paid attention to the flights of his imagination which takes us to new scenes and situations. I have supplied the links of the story so that the thread of the narrative may be maintained even trespassing the limits which I have fixed for myself. I am afraid I might be repeating what Valmiki himself has sung in his full-throated ease. What I have attempted here is a translation of pure unalloyed Kamban.

The Balakāṇḍam which comprises 1,396 stanzas has dwindled into 450 verses in my translation. I have added

a section in English dealing with Kamban's handling of Valmiki's Balakandam and it will be of great value for a comparative estimate of the two great poets. The corresponding Tamil text also graces my translation. The translation of Ayodhya Kandam is in print. Other kandams also will soon see the light of day. Each Kandam may cost a thousand rupees. I have launched on this task hoping that ardent lovers of Sanskrit will lend me their warm support.

I heartily thank Shri N. Mahalingam, M.L.A., Pollachi, for his generous donation of a thousand rupees towards the expenses of the entire printing of my translation of one Kanda.

My thanks are due to Shri T. V. Viswanatha Ayyar, Advocate, Mylapore, Shri T. L. Venkatarama Ayyar, Retired Supreme Court Judge, Madras, Shri T. S. Narayana Ayyar, Auditor, Mysore and Shri K. Srinivasan, Advocate, Royapettah, Madras, who have readily helped me in my great venture.

I owe a deep debt of gratitude to my Guru, Maha Vidwan Uttamur Veeraraghavachariar, Swami, for the wholesome suggestions, apt alterations and beautiful touches which he has made in my translation.

I am much indebted to Dr. C. P. Ramaswami Ayyar, Vice-Chancellor, Annamalai University, for his charming foreword and I can never forget Dr. Sampurnanand, Governor of Rajasthan, Dr. K. N. Katju, Former Chief Minister of Madhya Pradesh, Sri C. R. Pattabhiraman, Deputy Minister for Information and Broadcasting, New Delhi, Shri K. M. Munshi, Bharathiya Vidya Bhavan, Dr. B. R. Sarma, Director, Kendriya Sanskrit Vidhya Peetham, Thirupathi, for their words of appreciation and encouragement.

No. 25 Burkit Rd.,

S. N. Srirama Desikan.

* MADRAS-17

Dated : 24-10-1964.

THE POINTS OF DIFFERENCE IN THE RAMAYANAS OF VALMIKI AND KAMBAN (BALAKANDA).

KAMBA RAMAYANA.

BALA KANDA.

It is well known that the Kamba Ramayana contains deviations from the original, Valmiki Ramayana, in many particulars and displays a wealth of original poetic fancy. They are set down here padala by padala*.

1. RIVER PADALA.

(Chapter describing the River Sarayu)

In this padala of twenty stanzas, the greatness and the grandeur of the River Sarayu are set forth. Valmiki makes mention of the River Sarayu but does not elaborately treat of its greatness. He contents himself with telling that Ayodhya was situated on the banks of the River Sarayu. This elaboration is Kamban's creation.

2. COUNTRY PADALA.

(Chapter describing the Kosala Country.)

This padala consisting of sixty-one stanzas tells of the greatness of the Kosala country. Valmiki describes Kosala in the fifth sloka of the fifth sarga, as the land of wealth and plenty lying on the banks of the Sarayu. Kamban has expanded this idea magnificently in sixty-one stanzas in a variety of ways with a masterly poetic genius. This padala is also an elaboration which is Kamban's creation.

3. CITY PADALA.

(Chapter describing the City of Ayodhya)

In the seventy-five stanzas of this padala, the greatness of the city of Ayodhya ruled over by Emperor Dasaratha and of its people is described. Valmiki has given a succinct description of it in the eighteen stanzas beginning with the

* Padala is the Tamil equivalent of sarga or chapter.

sixth stanza in the fifth sarga. It is noteworthy, however, that Kamban has woven the elaborate description with his own original poetic skill, fervour and imagination. Yet, no additional matter has been included in this padala.

4 STATECRAFT PADALA

(Chapter dealing with the nature of Dasaratha's rulership)

This padala treats of the fair and just reign of Dasaratha in twelve stanzas. This is an abridgement of Valmiki's detailed sketch of the same topic in sargas six and seven of his Ramayana. By way of depicting the greatness of the people and the worthiness of the ministers, Valmiki has highlighted the excellence of Dasaratha's reign. Yet, there are differences which the discerning reader can note in the two compositions. These well indicate the depth of poetic vision and purpose of Kamban.

Valmiki's Ramayana, in its first four chapters, contains an account of the birth of the poem, how it spread in the world, a brief summary of the story, and an account of how it was sung at Rama's court by Lava and Kusa and won the appreciative approbation of Sri Rama himself. These are distinctive to the original poem of Valmiki. And hence Kamban has not treated of these in his work.

5 INCARNATION PADALA

(Chapter dealing with the birth of Sri Rama and the incidents leading thereto)

This padala contains 137 stanzas. In this, Dasaratha, hapless at his childlessness, makes his plight known to his preceptor Vasishtha. This request makes Vasishtha remember that once in the dim past the Devas, victims of the harassment of Ravana, sought the grace of the supreme Lord Narayana and that he promised redress to them by his incarnation on earth. He therefore advises Dasaratha to invite the sage Ruyasringa and perform with his guidance the Aswamedha Yagna for achieving his desire. He recounts the life history of the sage. Acting on the advice of his preceptor, Dasaratha performs the yagna and is blessed.

with sons This, in brief, is the story of this padala This is based on the detailed account of these incidents in sargas 8 to 18 (up to sloka 36) of Valmiki Ramayana Kamban's attempt is thus a skilful abridgement incorporating notable differences in certain details

1 In the Valmiki Ramayana, Dasaratha himself decides to perform the Aswamedha Yagna and informs Vasishtha through Sumantra about his decision They approve of it Then Sumantra takes Dasaratha aside and recounts how long ago he had heard sage Sanatkumara inform his fellow sages that a sage called Risyasringa will be born and that Dasaratha will perform a yagna with his help and get four sons as a result Sumantra also details what he had heard of the history of Risyasringa According to Valmiki Ramayana therefore, Dasaratha performs the yagna with the full knowledge of the divine secret that he will be getting four sons thereby But in Kamban's Ramayana sage Vasishtha keeps the fact of the Lord's promise of protection to the Devas (harassed by Ravana) in his own mind and without divulging it to Dasaratha narrates briefly the story of Risyasringa and asks the king to perform the yagna According to Kamban Dasaratha was not aware of the divine secret that he was going to get four sons or that the Lord himself was going to be born as his son

2 The information that the Devas sought the protection of Lord Vishnu is mentioned in the beginning itself of this padala Even that is not a narrative of what actually took place but what sage Vasishtha recalled to his mind But in the Valmiki Ramayana Brahma and the Devas who had come to the Putrakameshti yagna performed after the Aswamedha yagna to receive their shares of the sacrificial oblations seek the protection of Lord Vishnu when He manifested Himself there who gives them his assurance All this takes place in the sacrificial site itself though the king and the sages assembled there could not sense what was taking place between the Devas and Brahma and Lord Vishnu

3 The two Ramayanas differ in their account of the representation of the Devas and Lord Vishnu's assurance of protection According to Valmiki, the Devas who had

sixth stanza in the fifth sarga. It is noteworthy, however, that Kamban has woven the elaborate description with his own original poetic skill, fervour and imagination. Yet, no additional matter has been included in this padala.

4 STATECRAFT PADALA

(Chapter dealing with the nature of Dasaratha's rulership)

This padala treats of the fair and just reign of Dasaratha in twelve stanzas. This is an abridgement of Valmiki's detailed sketch of the same topic in sargas six and seven of his Ramayana. By way of depicting the greatness of the people and the worthiness of the ministers, Valmiki has highlighted the excellence of Dasaratha's reign. Yet, there are differences which the discerning reader can note in the two compositions: these well indicate the depth of poetic vision and purpose of Kamban.

Valmiki's Ramayana, in its first four chapters, contains an account of the birth of the poem, how it spread in the world, a brief summary of the story, and an account of how it was sung at Rama's court by Lava and Kusa and won the appreciative approbation of Sri Rama himself. These are distinctive to the original poem of Valmiki. And hence Kamban has not treated of these in his work.

5 INCARNATION PADALA

(Chapter dealing with the birth of Sri Rama and the incidents leading thereto)

This padala contains 137 stanzas. In this, Dasaratha, hapless at his childlessness, makes his plight known to his preceptor Vasishtha. This request makes Vasishtha remember that once in the dim past, the Devas, victims of the harassment of Ravana, sought the grace of the supreme Lord Narayana and that he promised redress to them by his incarnation on earth. He therefore advises Dasaratha to invite the sage Risyasringa and perform with his guidance the Aswamedha Yagna for achieving his desire. He recounts the life history of the sage. Acting on the advice of his preceptor, Dasaratha performs the yagna and is blessed

with sons This, in brief, is the story of this padala This is based on the detailed account of these incidents in sargas 8 to 18 (up to sloka 36) of Valmiki Ramayana Kamban's attempt is thus a skilful abridgement incorporating notable differences in certain details

1 In the Valmiki Ramayana, Dasaratha himself decides to perform the Aswamedha Yagna and informs Vasishtha through Sumantra about his decision They approve of it Then Sumantra takes Dasaratha aside and recounts how, long ago, he had heard sage Sanatkumara inform his fellow sages that a sage called Risyasringa will be born and that Dasaratha will perform a yagna with his help and get four sons as a result Sumantra also details what he had heard of the history of Risyasringa According to Valmiki Ramayana, therefore, Dasaratha performs the yagna with the full knowledge of the divine secret that he will be getting four sons thereby But in Kamban's Ramayana sage Vasishtha keeps the fact of the Lord's promise of protection to the Devas (harassed by Ravana) in his own mind and, without divulging it to Dasaratha, narrates briefly the story of Risyasringa and asks the king to perform the yagna According to Kamban, Dasaratha was not aware of the divine secret that he was going to get four sons or that the Lord himself was going to be born as his son

2 The information that the Devas sought the protection of Lord Vishnu is mentioned in the beginning itself of this padala Even that is not a narrative of what actually took place but what sage Vasishtha recalled to his mind But in the Valmiki Ramayana, Brahma and the Devas who had come to the Putrakameshti yagna performed after the Aswamedha yagna to receive their shares of the sacrificial oblations seek the protection of Lord Vishnu when He manifested Himself there, who gives them his assurance All this takes place in the sacrificial site itself though the king and the sages assembled there could not sense what was taking place between the Devas and Brahma and Lord Vishnu

3 The two Ramayan's differ in their account of the representation of the Devas and Lord Vishnu's assurance of protection According to Valmiki, the Devas who had

come to receive their shares of the sacrificial oblations at Dasaratha's yagna, represent their grievance against Ravana to Brahma and, when Brahma assures them of help, Lord Vishnu manifests Himself there. The Devas pray to Lord—Vishnu that He should incarnate Himself as the four sons of Dasaratha and rid them of Ravana's harassment. The Lord promises that He would be born as a man in this world and live there for 11,000 years and remove the fear of Ravana. But He does not explicitly reveal the secret that He is going to incarnate Himself as the son of Dasaratha. Then Lord—Vishnu disappears. After this, Brahma orders the Devas to be born as monkeys to help the Lord's incarnation, and he and the Devas then depart. Kamban's version is this. The Devas represent their grievance to Paramasiva who along with Brahma pray to Lord Vishnu who then appears before them seated on Garuda his vehicle, promises relief to the Devās, and tells them that He will incarnate as Rama the son of Dasaratha and that his sankha (conch), chakra (discus) and Adi Sesha will be born as Satrugna, Bharata and Lakshmana respectively, and Himself asked the Devas to take birth as Vanaras (monkeys) to help Him. After Lord Vishnu's departure Brahma too asks the Devas to take birth as vanaras, as ordered by Lord Vishnu.

4 According to Valmiki, a weird creature emerges from the sacrificial bowl of fire holding a silver lidded golden vessel containing divine payasam and hands it to the king with an injunction to give it to his wives, and disappears. Kamban has the incident thus. A weird creature comes out of the sacrificial bowl of fire holding a golden pot containing some food as potent as Amrita, places it silently before the king and vanishes. Risyasringa asks the king to distribute it to his wives in the order of their ages.

5 In the mode of distribution of the divine stuff too, Kamban gives a different version. Valmiki says that Dasaratha gave half of the payasam to Kousalya, half of half (i.e. one fourth) to Sumitra, and half of one fourth (i.e. one-eighth) to Kaikeyi and again the remaining one-eighth to Sumitra. Kamban says that the king distributed the divine stuff equally to Kausalya, Kaikeyi and Sumitra.

respectively in that order and then gave what was left over in the vessel to Sumitra

6 Valmiki clearly mentions that Rama was born in the month Chitra i.e., twelfth month after their taking of the payasam, on the ninth day of the fortnight Kamban makes no mention of this

7 Both Valmiki and Kamban agree in the native lagnas and nakshatras of Rama and Bharata But in the lagnas and nakshatras of Lakshmana and Satrugna there is variation Valmiki has it that the two were born in Kataka lagna in the star Aslesha But according to Kamban, Lakshmana's birth lagna and star are Kataka and Aslesha while the rasi and star of Satrugna are Simha and Makha

8 Kamban mentions that, as soon as he came to know of the birth of sons to him through the nurses, the king invited talented seers to his presence and asked them to cast their horoscopes There is no mention of this in Valmiki's Ramayana

9 Dasaratha gets the chowla and upanayana of his four sons performed with sage Vasishtha's help They learn the sastras under the sage Every evening Rama and Lakshmana go to the hermitages of the sages to do obeisance to them and on their way back enquire of the welfare of the people they meet These find a place in Kamban's Ramayana but not in Valmiki's

6 GUARDIANSHIP PADALA

(Chapter dealing with the entrusting of Rama to Visvamitra)

This padala is so named because it tells of Dasaratha's handing over Rama and Lakshmana to the tutelage of sage Visvamitra Being unable to perform his yagna unhindered because of the trouble given by the rakshasas, Visvamitra came to Dasaratha and praised him The king was pleased and enquired what the sage wanted Visvamitra asked the king to send his eldest son Rama with him to protect his yagna from the ravages of the rakshasas This puts the king in great grief but sage Vasishtha intervenes and advises the king to send Rama with Visvamitra And the sage

sets out from Ayodhya with Rama and Lakshmana, reaches the bank of the Sarayu. Spending the night there, they cross the river in the morning and see a grove on the way. Rama enquires about that grove. This is the subject-matter of the 24 stanzas in this padala.

This briefly follows the account given in Valmiki Ramayana from the 37th sloka in the 18th sarga to the 8th sloka in the 23d sarga, with a few variations.

1. Valmiki has it that Visvamitra came into Dasaratha's court when he was in the throne amidst his relatives and purohitas and was discussing about the marriage of his sons. It is not so in Kamban's version.

2. When Dasaratha heard Visvamitra's request for sending Rama with him, the king felt great grief and offered to go and fight the rakshasas himself and then enquires about the names and prowess of the rakshasas on which Visvamitra briefly mentions the prowess of Ravana and says that Subahu and Maricha who had been deputed by him cause great hindrance to the yagna. This is the account in Valmiki's Ramayana. But Kamban's Ramayana simply says that the sage asked for Rama to be sent with him mentioning merely that the rakshasas were hindering his yagna. The king's question about the rakshasas and the sage's mention of Ravana, Subahu and Maricha in reply thereto, do not find a place in Kamban's Ramayana.

3. In Valmiki's Ramayana, the king pays a tribute to the sage and offers, of his own accord, to do what he desires. But Kamban says that only after the sage praised the king, the king enquired what the sage wanted. The fact of the king's excessive praise and promise found in Valmiki's account does not find a place in Kamban's account.

4. Sage Visvamitra mentions the names of Subahu and Maricha and asks Dasaratha to send Rama to conquer them. So says Valmiki. According to Kamban, Visvamitra does not mention the names of the rakshasas but merely asks Dasaratha to send Rama to conquer the rakshasas.

Valmiki describes the request of the sage and the sorrowful reply of Dasaratha in four sargas. Kamban abbreviates it in the space of two stanzas.

5 The request of the sage and the reply of the grief-stricken king are dealt with elaborately by Valmiki in four sargas. Kamban briefly disposes of the idea in 2 stanzas.

6 Vasishtha speaks of the greatness of Viswamitra and advises the king to send his sons without fear with Viswamitra. This is Valmiki's version. But Kamban merely says that Vasishtha told the king that it will be good to the princes if they are sent with the sage. Vasishtha's description of Viswamitra's greatness is not found in Kamban's version.

7 Valmiki specifically mentions that as the sage went away with the princes, he went first, Rama went behind him and Lakshmana came last. Kamban does not mention this order but says generally that the princes followed the sage.

8 Valmiki has it that the sage spent the night on the bank of the Sarayu with the princes and that the next morning the princes beheld the confluence of the Sarayu with Ganga (Ganges) and an asrama there even before crossing the river, and that Rama asked whose hermitage it was. In the shape of answering the question Viswamitra gives the story of Kamasrama. But Kamban makes Viswamitra tell the story of Kamasrama, in the next padala in reply to Rama's enquiry about a grove after crossing the river Ganges, the next morning.

9 From here to the end of Ahalya padala, as in Valmiki's original, we can find many side stories. The readers can well understand, as they proceed further, the variations in Kamban's Ramayana relating to the current of the original story, the order of the narration of the side stories, the spots of their narration, the route of Viswamitra's sojourn to his hermitage with the princes. They are dealt with in order below.

7 THATAKA-DESTRUCTION PADALA

(Chapter describing the slaying of Thataka)

This padala deals with the destruction of Thataka and the protection of Visvamitra's yagna by Rama and Lakshmana. Visvamitra tells Rama that that grove was the spot where Lord Siva burnt Kama (Manmatha) to ashes by opening his third eye. They spend the night there and the next day reach a desert. To safeguard the princes from the heat, the sage initiates them into two mantras called *Bala* and *Athibala*. He then narrates briefly the stories of the desert and of Thataka, a cruel rakshasi, who destroyed the grove that had stood there and persuades Rama to destroy her, which Rama does. This story is narrated in 76 stanzas in this padala. This encompasses Valmiki's account from the 9th sloka of the 23rd sarga to the 26th sarga.

The variations notable in this padala are

1 Valmiki says that the sage's description of Kamasrama was before they crossed the river Ganges, but according to Kambar it takes place after the crossing of the river.

2 Valmiki says that Visvamitra initiated Rama and Lakshmana into the mantras, *Bala* and *Athibala* for their complete welfare on the evening of the first day of their setting out from Ayodhya on walking to the bank of the Sarayu, a yojana and a half from the city. But Kambar says that Visvamitra taught Rama the mantras so that he may not be affected by the heat when they were approaching Thatakavana the next day after that on which the sage narrated the story of Kamasrama after crossing the Sarayu. According to Kambar they were on the bank of the Sarayu on the night of the first day, at Kamasrama on the night of the second day, and the instruction in the mantras took place on the morning of the third day of their starting from Ayodhya.

3 In mentioning the previous history of Thatakavana Valmiki states that Indra, pleased at his release from his curse at the Thatakavana, called the spot Malada and Karusa and so it became a dense forest and that it was made desolate by Thataka. Kambar makes no mention of Indra's part in it but only states the desolation of the dense forest by Thataka.

4 From the 25th and 26th slokas of the 20th sarga and the 8th and 9th slokas of the 25th sarga of Valmiki Ramayana we learn that Maricha was the only son of Sunda through Thataka and that Subahu was the son of Upasunda. But Kamban states clearly that Maricha and Subahu are the sons of Thataka.

5 According to Kamban, Sunda tormented the sage Agastya and was killed by him. Then Thataka went with her two sons to torment the sage, and the three were cursed by him to become rakshasas. But in Valmiki Ramayana, the fact of the killing of Sunda by Agastya is not found. There is only the mere mention that Agastya cursed Thataka and Maricha to become rakshasas.

6 Kamban narrates that Maricha and Subahu went to and befriended Sumali the father-in-law of Ravana, and were acclaimed as his uncles by Ravana. This does not find a place in Valmiki's work.

7 Kamban says that Rama fought with and killed Thataka. There is no mention of Lakshmana. But Valmiki says that Rama cut off her hands while Lakshmana cut off her ears and nose, thus showing that both the princes fought with her.

8 The sage Visvamitra observes that Rama was hesitant to kill Thataka as she was a woman and exhorts him to have no such chivalrous fear and to kill her. This is Kamban's version. But Valmiki says that the sage narrated Thataka's story and of his own accord, exhorted Rama not to mind the fact of her being a female but to kill her.

9 According to Valmiki, hearing the sound of the striking of the tensed bowstring of Rama's bow, Thataka rushed out of her cave to face Rama. But Kamban's version is that Rama asked the sage where Thataka was and, before he could finish replying that the neighbouring hill was her abode, she stood before Rama.

10 Valmiki states that the sage advised Rama to kill Thataka before the evening set in as the strength of the rakshasas would increase after sunset. This does not find a place in Kamban's story.

11. Kamban says that after the slaying of the rakshas the Devas requested the sage to bless Rama with divine astras. Valmiki gives the additional information that the astras were the sons of the sage Brisasva.

12. In Valmiki's story it is said that before the actual initiation into the mantras of the astras, the sage and the princes spent a night in Thatakavana. But in Kamban's story it appears that they proceeded without spending the night there.

which the sage does. This account is described in detail by Valmiki in 2 sargas. Kamban treats of this in 2 stanzas, and does not mention the request of Rama to the sage to teach him the samhara astras.

2 Valmiki's account that Rama took the sage's permission and taught Lakshmana all the astras he had learnt, does not find a place in Kamban's account.

3 After proceeding ~~two days~~ they approached the river Kowsiki, and a loud *sa* narrated heard Rama enquires what it was and the sage ~~ance~~ of was due to the confluence of the Gomathi river with ~~the~~ Sarayu. This is Kamban's version. Valmiki places the question and answer before the destruction of Thataka, in midstream as they were crossing the Ganges. There the sage says that the sound was due to the confluence of Sarayu with the Ganges.

4 According to Kamban, Visvamitra gives a brief account of his life and that of the river Kowsiki before reaching Siddhasrama. Valmiki says that the account of the river Kowsiki was given on the way to Mithila, after the completion of his yagna on the banks of the river Sona by Visvamitra by way of reply to Rama's enquiry about the grove there.

5 Differences are found in the two Ramayanas in their accounts of Vamana Avatar (incarnation). Valmiki says that the sage Kasyapa with his wife Dithi made penance to Lord Vishnu for the birth of a child, and that Vishnu, pleased with the penance, promised to be born as their son. Later Lord Vishnu himself performed penance there and concluded it successfully, and hence the spot came to be called Siddhasrama, according to the injunction of Kasyapa. This account is not seen in Kamban. Kamban contents himself with mentioning the incarnation of Vamana and omits to mention Kasyapa's part in it.

6 The Devas inform Lord Vishnu (born as Vamana) that Bali is gifting away whatever is asked for at his yagna and plead with the Lord to go to Bali and ask for something and help them, which the Lord does. This is Valmiki's account. This incident is not found in Kamban's work.

However, there is a detailed account of the conversation between Vamana and Bali, but, Valmiki disposes of it in one sloka

7 When Bali was about to give away to Vamana the entire world, his Guru, Sukracharya comes there and points out that it is all divine deception, and asked him not to be deceived for Lord Vishnu himself has come there as Vamana, and tries to stop the gift, but Bali argues that his Guru is wrong. This argument ~~alone~~ is dealt with in 7 stanzas. This is extra in K^{an} work

8 Visvamitra is ^{YAGNA} of silence before beginning the yagna. Rama asks ~~him~~ when the rakshasas are expected to come. Visvamitra is silent but the other sages inform him that the yagna will go on for six days and asked him to guard the yagna during all the time. As Rama is attentively doing so, on the sixth day Subahu and Maricha came there with other rakshasas to pollute it. This is what Valmiki says. According to Kamban, to Rama's question neither Visvamitra nor the other sages reply. So Rama goes out and looks up at the sky and sees the rakshasas showering fire, missiles, stones and blood. While Valmiki says that the attack came on the sixth day, Kamban says that it came as soon as the yagna began on the first day itself.

9 On the approach of the rakshasas the sages, in fear, sought refuge in Rama and then Rama destroyed them. So says Valmiki. This is not found in Kamban's work.

10 Valmiki has mentioned that the rakshasas showered blood on the sacrificial fire which then blazed forth more brilliantly. But Kamban has skilfully changed the version and said that Rama by his powers of archery shot his arrows and wove them into a sort of canopy over the sacrificial fire to prevent the rakshasas showering blood on the sacrificial fire.

11 According to Valmiki at the conclusion of the yagna Visvamitra says as one man to another, to Rama, "You have successfully carried out the words of your Guru, and my yagna has been performed well. You have hence made the name of Siddhasrama a true one." But according to Kamban, Visvamitra says to Rama, "To help me to

perform my yagna well, is mere child's play to you who has swallowed the whole world. This is only a token of your greatness." These words show Visvamitra had understood the divine nature of Rama and has praised him as such.

9 AHALYA PADALA

(Chapter describing the release of Ahalya from her curse)

Visvamitra and the princes walk to the bank of the river Sona and spend the night in a grove there. Rama asks for its history and Visvamitra narrates the episode of the churning of the ocean, the penance of Dithi, sage Kasyapa's wife, in the grove, and points out to a pond there as the spot where as a child Lord Muruga grew up. They reach the bank of the Ganges and the sage tells its history to Rama. They cross the Ganges and enter the city of Visala and after being entertained by the king of Visala enter the bounds of Mithila. There Ahalya, who was invisible, gets back her visible form. Rama entrusts her to sage Gautama. Proceeding further, Rama has a view of the beautiful city of Mithila. This is the substance of this padala of 86 stanzas. This deals of the matter set out in detail in sargas 32 to 49 of Valmiki's Ramayana.

1 In Kamban's Ramayana, the churning of the ocean and the penance of Dithi are described at night on the bank of the river Sona by the sage to Rama before crossing the Ganges to enter Visala. But in Valmiki's account the sage's making of the narration is after the crossing of the Ganges and entering the environs of Visala. He gives the additional information that Indra spoiled Dithi's penance there.

2 Indra's wealth disappeared under the sea on account of the curse of sage Durvasa. To get it back the Devas churned the ocean. This is Kamban's version of the churning of the ocean. Valmiki's version is that the Devas and the Asuras churned the ocean to get the Amrita (or Nectar) to become immortal.

3 Valmiki mentions that the churning of the ocean took place in Kritha Yuga. Kamban makes no mention of it.

However, there is a detailed account of the conversation between Vamana and Bali, but, Valmiki disposes of it in one sloka

7 When Bali was about to give away to Vamana the entire world, his Guru, Sukracharya comes there and points out that it is all divine deception and asked him not to be deceived for Lord Vishnu himself has come there as Vamana, and tries to stop the gift, but Bali argues that his Guru is wrong. This argument ^{alone} is dealt with in 7 stanzas. This is extra in Kamban's work.

8 Visvamitra takes YAGNA_{SW} of silence before beginning the yagna. Rama asks ^{him} when the rakshasas are expected to come. Visvamitra is silent but the other sages inform him that the yagna will go on for six days and asked him to guard the yagna during all the time. As Rama is attentively doing so on the sixth day Subahu and Maricha came there with other rakshasas to pollute it. This is what Valmiki says. According to Kamban, to Rama's question neither Visvamitra nor the other sages reply. So Rama goes out and looks up at the sky and sees the rakshasas showering fire, missiles, stones and blood. While Valmiki says that the attack came on the sixth day, Kamban says that it came as soon as the yagna began on the first day itself.

9 On the approach of the rakshasas the sages in fear, sought refuge in Rama and then Rama destroyed them. So says Valmiki. This is not found in Kamban's work.

10 Valmiki has mentioned that the rakshasas showered blood on the sacrificial fire which then blazed forth more brilliantly. But Kamban has skilfully changed the version and said that Rama by his powers of archery shot his arrows and wove them into a sort of canopy over the sacrificial fire to prevent the rakshasas showering blood on the sacrificial fire.

11 According to Valmiki at the conclusion of the yagna, Visvamitra says, as one man to another, to Rama, "You have successfully carried out the words of your Guru, and my yagna has been performed well. You have hence made the name of Siddhasrama a true one." But according to Kamban, Visvamitra says to Rama, "To help me to

perform my yagna well, is mere child's play to you who has swallowed the whole world. This is only a token of your greatness." These words show Visvamitra had understood the divine nature of Rama and has praised him as such.

9 AHALYA PADALA

(Chapter describing the release of Ahalya from her curse)

Visvamitra and the princes walk to the bank of the river Sona and spend the night in a grove there. Rama asks for its history and Visvamitra narrates the episode of the churning of the ocean, the penance of Dithi, sage Kasyapa's wife, in the grove, and points out to a pond there as the spot where as a child Lord Muruga grew up. They reach the bank of the Ganges and the sage tells its history to Rama. They cross the Ganges and enter the city of Visala and after being entertained by the king of Visala, enter the bounds of Mithila. There Ahalya, who was invisible, gets back her visible form. Rama entrusts her to sage Gautama. Proceeding further, Rama has a view of the beautiful city of Mithila. This is the substance of this padala of 86 stanzas. This deals of the matter set out in detail in sargas 32 to 49 of Valmiki's Ramayana.

1 In Kamban's Ramayana, the churning of the ocean and the penance of Dithi are described at night on the bank of the river Sona by the sage to Rama before crossing the Ganges to enter Visala. But in Valmiki's account the sage's making of the narration is after the crossing of the Ganges and entering the environs of Visala. He gives the additional information that Indra spoiled Dithi's penance there.

2 Indra's wealth disappeared under the sea on account of the curse of sage Durvasa. To get it back the Devas churned the ocean. This is Kamban's version of the churning of the ocean. Valmiki's version is that the Devas and the Asuras churned the ocean to get the Amrita (or Nectar) to become immortal.

3 Valmiki mentions that the churning of the ocean took place in Kritha Yuga. Kamban makes no mention of it.

4 Valmiki narrates the story of the birth and growth of Lord Muruga and follows it up in detail, with the story of the Ganges in reply to Rama's question on the bank of the Ganges. Kamban contents himself with saying that the sage simply pointed out a spot as the Suravana pond i.e., the pond where Lord Muruga grew up without telling of his birth and growth after the narration of the churning of the ocean, on the bank of the Sona before reaching the Ganges.

5 When the three reach Visala, the sage tells Rama about the great Mithila and of the dynasty of its ruler. The king receives them respectfully and enquires who the youths are whereon the sage tells of their vanquishing the rakshasas at Siddhasrama. This is the account of Valmiki. Kamban mentions only that the king welcomed them well and omits the rest of the account.

6 Kamban omits the account of Valmiki that the sage and the princes spent the night in Visala.

There are differences about the Ahalya episode too in the two Ramayanas.

7 Kamban says that they saw a stone in an elevated place in a treeless plain adjoining Mithila. But Valmiki says they found an uninhabited hermitage in a grove adjoining Mithila.

8 Valmiki has it that Rama enquired of Visvamitra the reason for the hermitage being untenanted. The sage told him that the sage Gautama had so cursed his wife Ahalya, and brought Rama to the hermitage and asked him to release her from the curse. Kamban's version is that the dust raised by Rama's feet fell on the stone in the plain and Ahalya got back her form having been released from the curse. Visvamitra tells Rama that she was Ahalya, whereon Rama asks for her story which the sage then describes.

9 Kamban says that Indra artfully arranged for the departure of the sage Gautama from his hermitage, and then got in. Valmiki says that he was waiting till the opportune moment and then entered the hermitage.

10 According to Valmiki, sage Gautama infuriated at the infamy of Indra cursed that he should become scrotumless, and at once his scrotum fell off. Kamban has it differently. According to him the curse was that Indra should get the female marks of a thousand women.

11 Gautama's curse to his wife was that she should live on air, lie on the sand, and spend an invisible life till she was released of her curse by the dust of Rama's feet, when she should worship him and get back her form. These are Valmiki's words. Gautama himself tells of the method of release from the curse without Ahalya asking about it. But Kamban says that Ahalya turned into stone the moment Gautama cursed her, and entreats him to tell her when she will be released of the curse. Then the sage tells her about it.

Kamban does not mention the fact that Gautama set off to the Himalayas to do penance after cursing his wife, which Valmiki mentions. Valmiki does not mention the fact that Visvamitra asked sage Gautama to take back his wife, which is mentioned by Kamban.

12 Kamban omits the statement of Valmiki that Ahalya, knowing that the visitor was not her husband, agreed to indulge in pleasure with him out of a sense of vanity that the Great Indra, the Lord of the Devas, himself had come there bewitched by her beauty.

13 The Devas pleaded to the Pitri Devatas to remove this disability of Indra (as a result of Gautama's curse), and they gave Indra a sheep's scrotum. This is Valmiki's version. The Devas with Brahma approached Gautama to release Indra from his curse, whereon he turned the thousand female marks into a thousand eyes. This is Kamban's account.

14 Rama advised Ahalya to obey her lord dutifully. This piece of information is found in Kamban's work but not in Valmiki's.

15 The information found in Kamban's work that on the unexpected return of Gautama to his asrama, Indra

escaped from there in the shape of a cat, is not found in Valmiki's work

It is clear from Valmiki's work that Visvamitra narrated the story of the river Kowsiki on the bank of the river Sona, the stories of the Ganges and of Muruga on the banks of the Ganges, and the story of the churning of the ocean on reaching Visala. But Kamban has it that the sage narrated the story of the churning of the ocean during their stay at the grove on the bank of the river Sona, and the story of the Ganges on the bank of the Ganges.

10 VIEW OF MITHILA PADALA.

(Chapter describing the beauty of Mithila)

This padala tells of the entry of the sage and the princes into Mithila and of their enjoying its beauty.

Kamban has followed Valmiki's version with but a few changes and original creations of his own and including most of the side stories till the time the three reached Mithila. The changes in the side stories are slight and not much material, being only changes in their order or in the personages telling the stories. The River Padala and Country Padala are Kamban's own creations. There is no necessity for change in them. The Bala Kanda of Valmiki contains 77 sargas. Kamban's Bala Kanda contains 1,396 verses. The major part of the Bala Kanda story (i.e. its first 50 sargas) is disposed of by Kamban in 562 stanzas ending with the Ahalya padala. The story in the remaining 27 sargas of Valmiki's Bala Kanda are dealt with in 835 stanzas (i.e. in the last 13 padalas beginning with Mithila-view padala) rather elaborately. These figures will show that Valmiki was interested in enjoying the boyhood stage of Sri Rama and was intent upon getting him married early. On the other hand it will be seen, that Kamban desired to enjoy the youthful stage of Rama in varied facets of poetic fancy and hence delayed the marriage of Sri Rama.

Except for a padala or two, most of the remaining padalas in Kamban's Bala Kanda are original creations of Kamban. It will be seen that the poet is beginning to show

his poetic skill and fancy from this padala. It may be safely remarked that they have reached a high water mark in this, the Mithula-view padala. Those who want to appreciate and enjoy the thrill of Kamban's poetic genius creative fervour, and the excellence of his poetry must go through this and the succeeding padalas, in the Balakanda. Those who wonder about the need for Kamban's Ramayana will certainly revise their opinion after going through these padalas.

The substance of this padala—The sage and the princes enter Mithula and traversing the royal path feast their eyes on the beauty of the city, its shops, festivities, dance halls games and swings. They see lovely Sita standing in the girls' storey above the zenana of Janaka's palace. Rama and Sita eye each other with amorous glances and fall in love. Rama proceeds with the sage but Sita is tormented with love pangs. Her associates comfort her but Sita thinks of Rama and prates. Her love pangs increase and the friends' comforting go in vain. The moon comes up. Sita blames him in her lovelorn state. Learning of the arrival of the sage, Janaka receives the three with due respect and arranges for their stay in a mansion, and departs. There, Satyananda, the priest of Janaka, comes to see them. Visvamitra narrates the story of Rama's sojourn including the release from her curse of Ahalya. Satyananda praises Visvamitra and narrates to Rama the story of Visvamitra's life in Visvamitra's presence in detail. Kamban does this in 59 stanzas. Then Satyananda departs. Then the sage and the princes retire for the night. Rama, who is now alone, thinks of Sita, becomes love-lorn and prates and remains ill at ease. In the morning the three get up and go to Janaka's yagna sala. Janaka receives them and makes them seated. Enraptured by the enchanting handsomeness of the princes, Janaka asks Visvamitra who they are. The sage replies that they are the sons of Dasaratha who have come to witness the yagna and desire to see the bow of Siva.

The first 82 stanzas of this padala of 157 stanzas constitute the original creation of Kamban. The contents of stanzas 83 to 140, (i.e., the portion dealing with the story of Visvamitra) are almost similar to the ideas of Valmiki. Stan-

zas 141 to 157 tell about their meeting with Janaka and their reception at the yagna ; the ideas, except for a few minor modifications, are almost similar to those of Valmiki. This padala treats of the matter dealt with in sargas 50 to 65 of Valmiki's Ramayana Balakanda.

1. In Valmiki's account, sage Visvamitra with the princes comes to Janaka's yagna sala where Janaka receives him with the help of Satananda, and makes them seated. Then Janaka asks who the youths are, and Visvamitra relates the story of Rama up to the destruction of the rakshasas who came to pollute his yagna and the release of Ahalya from her curse. Satananda enquires about his mother Ahalya, and Visvamitra narrates what took place. Satananda praises Rama, and, in the presence of Visvamitra and Janaka, tells the story of Visvamitra. In Kamban's account, Janaka meets the sage and the princes as they come along the royal path, and arranges for their stay in a mansion and departs. Satananda comes there and learns of the release of Ahalya, from the curse and narrates to Rama, in the absence of Janaka, the story of Visvamitra.

2. While Valmiki says that Janaka enquires of Visvamitra who the youths were in the yagna sala where he first met them, Kamban says that at their first meeting Janaka went away without asking who the youths were, and did so only the next day when they came to the yagna sala, and then, as a reply, Visvamitra told the story of Rama.

3. Valmiki says that when Visvamitra told of Rama's releasing Ahalya's curse, Satananda with great interest and emotion enquired about his mother Ahalya and that Visvamitra told him about her. But in Kamban's account Satananda makes no enquiry about Ahalya even though he heard of her release from her curse from Visvamitra.

4. According to Valmiki, after Satananda's narration of Visvamitra's history, Janaka intimates that evening has set in and, after asking the sage and the princes to come the next day to the yagna, departs with Satananda. According to Kamban, when Satananda left the sage and the princes after telling the story of Visvamitra to Rama in the mansion

where they were lodged, Visvamitra and Lakshmana go to sleep while Rama thinks of Sita and prays. The next morning the sage and the princes come to the yagna sala where, in reply to Janaka's query Visvamitra narrates the story of Rama.

5. From the remark of Janaka that the sun was dipping in the west in Valmiki's account, it is clear that Sutananda finished his story of Visvamitra before sunset. But in Kamban's account it is to be inferred that Sutananda's narration in the mansion of the visitors went on till late in the night.

II. HEREDITY-NARRATION PADALA.

(Chapter in which the heredities of Dasaratha and Janaka are narrated.)

This padala gets its name from the description of the kings of the Surya Vamsa (Solar Race). There are 29 stanzas in this padala. The narration in the yagna sala of the story of the important kings of the Solar Race from its first Emperor Manu to Dasaratha, and of Rama's story upto the time of his arrival in Mithila, forms the substance of this padala.

1. Kamban's version is that Visvamitra narrated the history of the twelve famous kings of the Solar Race, from Manu to Dasaratha, and the story of Rama in brief, in the yagna sala on the second day of their arrival in Mithila and before Rama broke Siva's bow. But, according to Valmiki, this takes place after Rama breaks the bow, and after Dasaratha is sent for and comes to Mithila (i.e., 10 days after Rama's arrival in Mithila) and with Dasaratha's and Visvamitra's permission. Here Vasishtha does the narration tracing it from Brahma, Marichi and Kasyapa and brings it down to Dasaratha mentioning the names of forty Kings and dealing specially with S'gura's greatness. Rama's story is not narrated. There is only a mention that the princes are Dasaratha's sons. Valmiki treats about this in slokas 20 to 46 of sarga 70. But Kamban tells of it earlier. So far Kamban has told the side stories displacing their order in the original of Valmiki, without changing the main story. Here Kam-

ban makes a change in the main story itself by introducing earlier what has been told later in the original.

2. According to Kamban, the narration of the story of the Solar Race is by Visvamitra in the yagna sala. According to Valmiki it takes place when Janaka is seated with his brother Kusadhwaja and vassals in the Court hall, and that the narration was by Vasishtha.

3. Vasishtha narrates the greatness of the Solar Race and exhorts Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana. So runs the account in Valmiki. Kamban does not mention Vasishtha's request.

12 BOW PADALA

(Chapler describing the breaking of Siva's bow by Rama)

This padala of 66 stanzas gets its name from the fact of Rama's breaking of Siva's bow. This follows the story in sargas 66 and 67 of Valmiki's Ramayana.

On hearing Visvamitra's words, Janaka makes known his decision to give Sita in marriage only to the person who bends the great bow of Siva, and asks his servants there to fetch it, which they do. The people talk variously of the greatness of the bow and of Rama's greatness. Satananda who was there, understanding the mental anguish of Janaka as to who was going to bend the bow and marry Sita, narrates the story of Sita and that of the bow and how many princes came to bend it but went away humiliated, and announces that Sita would be given to Rama if he bent the bow. At once Rama proceeds to bend the bow. The girls of the city assembled there make various remarks at this. Rama playfully bends and breaks the bow. Meanwhile, Sita reclining on a bed of flowers in a mantapa of flint on the bank of a lotus pond is sighing in a highly love-affected condition. A companion called Neelamala rushes in dishevelled state and breaks out the news of Rama's breaking of the bow. At this Sita is transported with joy. On the advice of Visvamitra, Janaka sends emissaries to Ayodhya to invite Dasaratha and celebrate the marriage. This is the substance of this padala.

1. Kamban says that Janaka ordered four of his servants to bring the bow. They go out and the bow is brought to the hall by 60,000 persons. Valmiki's account is that Janaka asks his ministers to get the bow and they go out and the bow, kept in a huge iron box, is drawn into the hall by 5,000 persons.

2. In reply to Visvamitra's query, Janaka himself narrates the story of Sita and of the bow, according to Valmiki. Kamban says that it was Satananda who made the narration.

3. Kamban says that after Janaka gets the bow into the hall Satananda tells the stories of Sita and of the bow and asks Rama to bend the bow. Valmiki says that Janaka made the narration first, then got the bow to the hall, and spoke of the humiliation of many who attempted to break it, and promises to give Sita to Rama in marriage if he bent the bow.

4. As soon as the bow was broken, Janaka enquires of Visvamitra whether Dasaratha should be invited and the marriage performed or whether the marriage could be performed straightaway. Visvamitra replies that it would be proper only if Dasaratha is invited first. This is Kamban's version. Valmiki makes no mention of the enquiry and reply but only states that, taking Visvamitra's permission, Janaka sent emissaries to Ayodhya.

Using the story on Valmiki's short narration, Kamban intermingles his imaginative creations and embellishes Valmiki's account. This will be evident from the succeeding padalas.

13 SOJOURN PADALA

(Chapter describing Dasaratha's journey to Mithila from Ayodhya)

This padala of 82 stanzas is so entitled because it tells of Dasaratha's sojourn to Mithila with his armies.

Janaka's emissaries reach Ayodhya and produce Janaka's epistle in the royal assembly and one of the wise men read it to the king. Immensely delighted by the news, Dasaratha asks it to be proclaimed by beat of drum that everyone

should start for Mithila, and starts with his armies and (after proceeding 2 yojanas), encamps at the base of Chandra Sula Hill. This is the substance of the padala.

1. Kamban makes no mention of the fact that the emissaries reached Ayodhya after spending three days *en route* as mentioned by Valmiki.

2. Valmiki says that the emissaries told the king themselves of the news of the breaking of the bow and does not mention that an epistle was brought as said by Kamban. In one stanza Kamban makes the emissaries tell briefly what took place and hand over the epistle.

3. Valmiki has it that on hearing of the news he consulted with Vasishtha and other sages to know if the alliance with Janaka was in order and asked for their opinion, and then started for Mithila on their permission. This is not found in Kamban's account.

4. Kamban says that the armies went first, then Dasaratha's wives, then Vasishtha followed by Bharata and S. struggles, and finally Dasaratha, on the journey to Mithila. Valmiki says that Dasaratha went with the sages and the army followed him.

5. Valmiki says that the party spent 4 days on the way and reached Mithila on the fifth day. Kamban does not give the number of days but indicates the spot where each day the party encamped, in each of four padalas called the description padala, flower picking padala, water sports padala and the disport padala respectively. In these Kamban has exhibited high imaginative skill. Kamban mentions that Dasaratha's queens were in the party about which Valmiki makes no mention.

This padala narrates the story in sarga 68 and upto the sloka 7 in sarga 69 of Valmiki's work. Kamban finishes the story within 8 stanzas of this padala and in the succeeding stanzas describes the army of Dasaratha, their joyous march, and the happy incidents on their march. This padala may therefore be regarded mostly as Kamban's own creation.

14. VIEW OF HILL PADALA

(Chapter describing the events during the trip from Ayodhya to Mithila)

This padala derives its name from the description of the various events of Dasaratha's army as it lay encamped at Chandra Sula hill. It contains 77 stanzas. There is no basis for this in Valmiki's work. Kamban has done this to invest his poem with the qualities of a Maha Kavya (or, great epic poem), by including this and the succeeding three padalas for which there is no basis in the original of Valmiki. Such additions are found in the poems, Sisupala Vadha, and Kiratarjuniya, in Sanskrit.

15. FLOWER PICKING PADALA

(Chapter describing the sports in the flower garden)

Dasaratha's army reached a flower garden after the night's stay at the base of the Chandra Sula hill. There the guls and women picked flowers and enjoyed themselves in sportive activities. In this padala of 30 stanzas Kamban treats of the matter with imaginative skill.

16. WATER SPORTS PADALA

(Chapter describing the water sports)

The women folk indulge in water games and sports with the men folk in the rivers and brooks. Kamban describes these with vivid imaginative skill in 33 stanzas.

17. DISPORT PADALA

(Chapter describing the joyful activities of Dasaratha's party)

In this padala of 67 stanzas Kamban conjures up a picture of the happy ways in which the men and women in the party after drinking intoxicating drinks disported themselves in diverse types of pleasurable activities.

There is little difference in the narrations of the route taken by the sage Vuvamitra and the princes in their sojourn from Ayodhya to Mithila, by Kamban and Valmiki.

Kamban details the route of Dasaratha from Ayodhya to Mithila as *via*, Chandra Saila hill, the bank of the river Sona and across the Ganges. Valmiki merely says that Dasaratha reached Mithila after four days' journey but is not clear about the route.

18 WELCOME PADALA

(Chapter describing Janaka's welcome to Dasaratha)

This padala of 34 stanzas is so called because Janaka went out with his army to meet Dasaratha as he approached Mithila and welcomed him and brought him to Mithila.

When Dasaratha approaches Mithila with his army Janaka sets out with his army, proceeds out of the City and welcomes Dasaratha. Dasaratha extends his hand to Janaka, takes him up in his chariot, enquires after his welfare and embraces him. Then as they reach the limits of the City Rama and Lakshmana come out to meet them. Dasaratha embraces them and then asks them to lead the armies into the City. With his brothers at his sides Rama rides in a chariot into the royal path of the City. This is the substance of this padala.

1. Dasaratha reaches Mithila, and Janaka welcomes him with due honour and he stays in a mansion. Visvamitra with Rama and Lakshmana comes there and the sons do obeisance to their father. This is what Valmiki says. He does not mention that Janaka or Rama and Lakshmana went out of the city to receive Dasaratha. But Kamban says that Janaka went out of the city first to receive Dasaratha and to bring him to Mithila. Then Rama and Lakshmana went out to receive Dasaratha. But he does not say that Visvamitra went with the princes.

This padala follows the story in the 12 slokas from the 7th sloka in the 69th sarga to the 19th sloka (i.e., the end) of the sarga. This is an amplification of the short account of Valmiki that, having spent four days, Dasaratha reached Mithila at the environs of which he was received with due honours by Janaka, and spent the night at Mithila. Kamban has introduced certain new episodes and embellished his account. This too may be called the creation of Kamban.

19 STATE DRIVE PADALA.

(Chapter describing the state drive of Rama in Mithila)

This padala of 54 stanzas derives its name from the fact that it describes the state drive of Rama along the royal path

Seated on a handsome chariot Rama drives in procession through the royal path. The damsels of the city come out to feast their eyes on Rama's lovely form and are charmed by it. Each tells the other with a sigh that she is not lucky to have him as her lord. They get fully lost in enjoying that part of his body which meets their eyes and are unable to take their eyes off from it to look at the other parts. In this universe-bewitching manner Rama drives in procession and reaches the Court hall, does obeisance to the sages Vasishtha and Visvamitra seated there and takes his seat with Lakshmana. Then Dasaratha enters the hall with his vassals and Janaka accords them the due honour and respect. This is the substance of the padala.

The custom of taking the bridegroom in procession on the marriage eve to a mantapa or hall and honouring him there is still prevalent in our part of the country. This is called *Janavasa* or Reception of the Bridegroom. Kamban evidently had the practice in mind in framing this padala. This is not found in Valmiki's account. Hence this padala may also be said to be a creation of Kamban.

20 DECORATION PADALA

(Chapter describing how her companions decorated Sita)

This padala of 43 stanzas tells of the various ways in which the companions of Sita decorated her and hence the title of the padala.

Vasishtha asks Janaka to bring Sita. The companions of Sita go to her, on Janaka's command and inform her. They decorate Sita in diverse ways that bewitch them. Sita walked majestically into the Court hall. Rama is delighted at the thought that it is the same dainty damsel he had seen on the girls' storey. Vasishtha, Visvamitra and Dasaratha

are entranced by her beauty, think that she is the incarnation of Lakshmi herself, and are extremely delighted. The others lift their hands to salute her. Dasaratha asks Visvamitra when the marriage is fixed to take place, and Visvamitra replies that it will be celebrated the next day. Then Dasaratha goes to his camp, and the sun sets. This is the substance of the padala.

1. Valmiki says that as soon as Dasaratha and his party reached Mithila, Janaka sent word to his younger brother Kusadhwaja and got him to Mithila. Kamban does not mention this fact.

2. Valmiki says that when Vasishtha concluded his narration of the greatness of Rama's race, Janaka narrated the history of his ancestors from that of Emperor Nimi down to his own. This is not found in Kamban's account.

3. As soon as Janaka finished the narration of the greatness of his race Visvamitra asked Janaka to give the two daughters of Kusadhwaja his brother to Bharatha and Situghna. Janaka agreed to the proposal and said that the four could be married the day after the next in Phalgun Uththara. This account of Valmiki is not found in Kamban's.

4. "To-day is Makha. The day after the next is Phalgun Uththara. It is a very auspicious day for marriage. The marriage can be held on that day." So said Janaka to Vasishtha. Accordingly the reception of the bridegrooms was held on the day prior to that before the marriage, in Makha. We get to know of this from Valmiki's account. Kamban says that as soon as the reception of the bridegrooms was over, when Dasaratha asked Visvamitra when the marriages were fixed to take place Visvamitra replies that it would be the next day. Since this conversation takes place on the eve of the marriage, we come to know that the reception to the bridegrooms was held in Purva Phalgun.

5. According to Kamban, Rama and Sita first see each other when Sita was in the girls' storey and then for the second time during the reception. Valmiki says that they saw each other for the first time during the actual marriage.

This padala is based on the custom of seating the bride and the bridegroom on auspicious seats and performing what is called "Nischaya Thamboolam" the day before the marriage. It is a creation of Kamban's poetic fancy.

Valmiki treats in sargas 70 to 72 of Vasishṭa's request to Janaka to give his daughter in marriage to Rama and Lakshmana of Visvāmitra's request to Janaka to give his brother Kusadhwaṃ's daughters in marriage to Bharata and Śrughna, of Janaka's acceptance of the suggestions, and of the fixing of the marriage day. Kamban bases this padala on these and, introducing some new episodes, makes a new creation of his own in this padala.

21 MARRIAGE PADALA

(Chapter describing the marriage of Sita)

This padala of 104 stanzas describes in detail the marriages of Rama and his brothers and hence its name. This is based on the 73rd sarga of Valmiki and, introducing some new incidents, Kamban has imaginatively given shape to this padala.

On the night preceding the marriage, Rama and Sita think of each other feeling greatly love-afflicted. The people of the city decorate the city in various ways on hearing of the king's word that the marriage will be celebrated the next day. Soon after dawn Daśaratha enters the marriage hall with his retinue. Janaka too arrives. Rama bathes, wears the holy *thuruman** on his forehead, and wearing fine dress and ornaments, gets into a chariot with his brothers and reaches the marriage hall. Vasishṭa arrives with the materials necessary for the conduct of the marriage. The couple are seated on the marriage platform. Janaka gifts away Sita to Rama with the pouring of water. Then Sita circumambulates the fire steps on the girdstone, and looks at the actual Arundhati herself seated beside Vasishṭa, unlike other brides who have to look up at the star Arundhati in the sky. Then Rama and Sita do obeis-

* This is the forehead mark worn by Śrī Vaiṣṇavas.

sance to Dasaratha and the queen mothers and retire to their bed chambers. Then Janakā decides in consultation with Dasaratha and celebrates the marriage of the three daughters of his brother Kusadhwaṇa to the three younger brothers of Rama. Dasaratha stays in Mithilā for a few days after the marriage. This is the substance of this padāla.

1 Yudajiṭ, the maternal uncle of Bharata comes to Ayodhya to take Bharata to his city according to his father's desire, learns that all had left for Mithilā for the marriage, repairs to Mithilā, meets Dasaratha on the day prior to that of the marriage, and tells of his coming first to Ayodhya and thence to Mithilā. This account of Valmiki is not mentioned by Kamban.

2 Valmiki makes no mention of the fact mentioned by Kamban that on the night before the marriage day Rama and Sita spent the night love-afflicted.

3 Kamban says that Dasaratha, Rama, Sita and Vasishtha entered the marriage hall in that order. Valmiki says that Dasaratha entered first followed by Rama with his brothers and sages.

4 Valmiki does not mention the fact mentioned by Kamban that Sita stepped on the grindstone and then looked at the actual Arundhati seated near Vasishtha instead of looking at the Arundhati star in the sky.

5 Kamban says that Sita made obeisance, after her marriage, to Kaikeyi, then Kousalya and Sumitra and they gave her presents of many jewels. Valmiki is silent about it.

6 Valmiki tells that the marriage was celebrated in the yagna sala. Kamban makes mention of the decorated hall only.

7 Valmiki clearly mentions that Vasishtha asked Janaka to give his two daughters in marriage to Rama and Lakshmana and Visvamitra asked Janaka to give the daughters of his brother Kusadhwaṇa in marriage to Bharata and Satrugna. So it is clear that Sita and Urmila were the daughters of Janaka, and Mandakini and Sruti Kirti were the daughters

of Kusadhwaja. But Kamban clearly says that excepting Sita, the other three were the daughters of Kusadhwaja.

8. Kamban says that Dasaratha stayed in Mithila for a few days after the marriage. But Valmiki has it that the next day itself Visvamitra betook himself to the Himalayas and Dasaratha followed suit by setting out for Ayodhya.

9. Valmiki says that the four couples got married simultaneously and retired to their bed chambers. Kamban makes a change and says that Rama was married first and retired to the bed chamber, and then the marriages of the other three brothers were settled and conducted.

10. Kamban mentions that the town-folk decorated the city on the night before the marriage day while Valmiki makes no mention of it.

11. From the statement of Valmiki that Yudajit learnt on reaching Ayodhya the news of the marriage at Mithila, it is to be inferred that the marriage having been settled all too suddenly, the marriage invitation could not be sent even to the Kekaya king. Kamban makes no mention of Yudajit at all.

22. PARASURAMA PADALA,

(Chapter describing the meeting between Rama and Parasurama).

This padala of 50 stanzas derives its name from the fact that it tells of the vanquishing of Parasurama by Sri Rama when the former challenged Sri Rama to show his prowess, when Dasaratha, Rama and their party were returning to Ayodhya from Mithila. This is based on the sargas 74 to 77 of Valmiki's Ramayana. Only a few changes are seen here between the original and Kamban's work. But for these, there is unanimity in the two versions.

At the conclusion of the marriage, Visvamitra takes leave of Janaka and repairs to the Himalayas for doing penance. Dasaratha with his sons and retinue is returning to Ayodhya. On his way he found peacocks going on the right and crows and other birds going on the left. Taking this to be an ill-omen and becoming sad, Dasaratha enquires of

a-seer what they indicate, and he replies that the party will meet danger but it will be overcome soon. Then Parasurama bearing a bow and an axe and with a terrible form making the whole world tremble, appears before Rama and speaks fiercely, "You have broken a spent bow. Now I have come to test your valour." Dasaratha is all feat and trembling, praises Parasurama profusely and asks him to show them mercy. Not heeding his words, Parasurama speaks to Rama telling him of the stories of Siva's bow, of the Vishnu's bow in his hand, of the battle between Siva and Vishnu, of how in that battle Siva's bow was made powerless, of how he was so long living in Mahendra mountain forgetting his anger at the death of his father at the hands of Kattraviryarjuna, and of how he had come there on hearing the noise of the breaking of Siva's bow, and showed the Vishnu bow in his hand to Rama and challenged him if he was really valorous to bend that bow, and said he would fight with him later.

Immediately Rama takes the bow from Parasurama's hands, bends it, and asks Parasurama what he was offering as the target for his arrow. Finding that he had failed, Parasurama praises Rama and offers all the penance he had done so far as the target for his arrow. The arrow speeds and collects up all the penance of Parasurama and returns. Parasurama bows to Rama and goes away. Rama then comforts his father who has fallen into a faint. Dasaratha embraces his son and feels happy. Rama gives the bow taken from Parasurama into the care of Varuna, and returns to Ayodhya, with his father. After a few days, Yudrjit, the maternal uncle of Bharata and Satrugna takes them to Kekaya. This is the substance of this padala.

1. Valmiki says that when Dasaratha left Mithila with his sons and daughters-in-law, Janaka gave them large presents of pearls, gold, cows and land as Sridhana and went some distance with them to give them a send off. Kamban makes no mention of this.

2. "Peacocks going on the right (clockwise) and crows and other birds going anti-clockwise." Kamban describes these as inauspicious omens. Valmiki tells this differently as "Birds screeched ominously and animals went clockwise."

3 Kamban says Dasaratha asks a veer what the effects of the ill-omens will be Valmiki says that Dasaratha made the enquiry of Vasushta himself

4 According to Valmiki, Vasushta and the other sages welcomed the irate Parasurama with arghya and padya Kamban says that Dasaratha himself did these and does not mention Vasushta or the other sages in this context

5 Valmiki says that Parasurama talked nothing disparaging of Siva's bow and merely said, "You are a Kshatriya I have come here to see your prowess If you take up the bow and get it ready to shoot an arrow, I shall then fight with you", without slighting Rama But Kamban has it thus Parasurama with great disdain and pride exclaims, "It is no credit to you to have broken a spent bow Show your might in bending this bow"

6 Rama bent the bow and set an arrow in it and said, "The arrow cannot be shot in vain Shall I destroy your padagati or shall I destroy all the virtue you have accumulated by your penance?" Parasurama, having to repair to Mahendra Mountain without staying the night there in pursuance of Kasyapa's curse, asked Rama to destroy his virtue This is Valmiki's account According to Kamban, Rama does not ask which of the two things he should destroy but merely asks what Parasurama was offering as the target for his arrow

7 After the rout of Parasurama, Rama gave the bow to Varuna and then made obeisance to Vasushta and then comforted Dasaratha who had fainted So says Valmiki Kamban has it that Rama first roused Dasaratha from his faint, then gave the bow to Varuna asking him to take care of it

8 Valmiki says that Rama conducted the affairs of State with his father's permission and loved Sita with extreme fervour because of the fact that his marriage to her was arranged by great sages Kamban does not mention these

CONCLUSION

It can be concluded that Kamban has made changes in Valmiki's account in the following ways

1. Making slight changes here and there in the main story and the side stories.

2. Mentioning the incidents in the main and side stories in the original, in other contexts.

3. Telling the story in the original mentioned in one place in a different place.

4. Adding extra imaginative accounts related to the original, and introducing imaginative accounts of his own.

5. Having the narration by a person in the original made by another.

6. Describing the route through which Visvamitra took Rama and Lakshmana, differently.

Why did Kamaban who proclaimed in a verse at the beginning that he will be following Valmiki, change the story of the original? Are there any bases in the Puranas and ancient accounts for the changes he had made and the new imaginative accounts he had given? Or, are these his own independent creations? It is not necessary to enter into these enquiries for the purpose of this book.

25, Burkit Road }
Madras-17 }

S. N. SRI RAMADESILAN

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

बालकाण्डः

कम्बरामायण-संस्कृतानुवादः

वालकाण्डः

मङ्गलाचरणम्

(कृष्णपुष्पपुष्पाङ्गुलम्)

स्वयं च सृष्टिस्थिति नाशकार्यं

लीलानिमित्तं कुरुते सदा यः ।

समस्तलोकस्य पति र्य एव ,

तस्यैव पादौ शरणं ब्रजामः ॥

1

जघान रामः किल सप्त सालम्

वल्मीकजन्मा भुवि तस्य गायाम् ।

चकार, तत्काव्यविशुद्धदेशे

ह्यलमर्थकं काव्यमिदं करोमि ॥

2

गीर्वाणमायामवलम्ब्य राम-

कथां त्रयश्चक्रुथापि तेषु ।

प्रसिद्धवाल्मीकिकृतप्रबन्ध-

क्रमेण काव्यं द्रविडे करोमि ॥

3

विष्णोर्गुणोक्तस्य दशावतारे

श्रीरामचन्द्रस्य कथा वरिष्ठा ।

कृता सुपदैः, शडयप्पनाम्नः

तद्वण्णनल्लरमिधे प्रदेशे ॥

4

रक्षोनिहन्तुर्धृतचापपाणेः

रामस्य कीर्तिं भुजयोर्ब्रुवन्तः ।

लब्ध्वा धनज्ञानयशांसि मुक्ति-

प्रदायिकां श्रीकरुणां भजन्ते ॥

5

1

सरयून्दीपटलः

(ஆர்ப்புட்டல்)

पुंसां च पञ्चेन्द्रियरूपमागाः

हारस्तनीनां नयनाख्यमाणाः ।

निषिद्धमार्गे न हि यान्ति यत्र

तत्कोसलस्थां सरयूं यदामः ॥

1

शीलेन तुल्या रविवंशजानां

नित्यं सवन्ती सरयूः प्रवृद्धा ।

लोकस्थिनान् पाति समस्तजन्तून्

स्वयं च मातुः स्तनवत् स्थितेयम् ॥

2

किरातपल्लीममितः प्रविष्टो

नानाधनुर्वाणमुखैः समेतः ।

व्याधाङ्गनास्ताः किल रोदयिष्व

बिभाति सेनेषु नदीप्रवाहः ॥

3

विशालनेत्राः शशिखण्डफालाः

नार्यः सदा ज्ञानधनैः समृद्धाः ।

सन्त्यत्र यस्मादत एव दानं

कुर्वन्ति दीनाय सदोपचारम् ॥

3

नावः सदा वस्तुभरैः समृद्धाः

भूमिः सदा सस्यसमृद्धियुक्ता ।

अत्राऽऽफरा रत्नगणान् वमन्ति

सच्छीलपूर्णानि नृणां कुलानि ॥

4

सर्वेऽत्र शुद्धा न हि मृत्युवार्ता

ते शुद्धभावास्तत एव शान्ताः ।

तेषां सदा धर्मपरायणानां

न दुर्गतिः सद्गतिरेव किन्तु ॥

5

अस्मिन् कचित्पाकगृहोत्पधूमाः

तद्यन्त्रशालाजनिताश्च धूमाः ।

सवेदघोषं कृतयागजन्य-

धूमैर्मिलित्वा घनवद्विभङ्गि ॥

6

दृष्टयोपमानं घटनेन चन्द्रं

गतिं गजानां निजमन्दगत्या ।

गाढस्तनैः पङ्कजकुटुम्बलानि

विजित्य नार्यो विजसन्ति देशे ॥

7

देशेऽत्र मेघो घनराजिसाम्यं
हिमाचलो धान्यचयेन साम्यम् ।
साम्यं तथाग्निश्च जलाशयेन
प्राप्नोति नाकोऽप्यथ कोसलेन ॥

8

दारिद्र्यशून्येऽत्र न दानवार्ता
युद्धातिदूरे किमु वीर्यवाचा ।
असत्यशून्ये किमु सत्यवाचा
बहुश्रुतादये न धियः प्रभारः ॥

9

रम्या जनाः स्वीयगुणेन नित्यं
नीमिः स्थिराभूदन्तताप्रसक्तया ।
प्रेम्णा यधूनी स्थिर एव धर्मः
शीलेन तासामिह काळवृत्तिः ॥

10

अन्विष्य पदम्यामिह कोसलस्य
दग्धं हि वेलां मुवि के समर्पाः ।
युष्मद्वारुणपादैः सारयुः समन्तात्
अप्यापि गत्वा न हि वेत्ति वेळाम् ॥

11

घोरस्य बाताहतसागरस्य
प्रवेशमात्रेऽपि न वै शिनादयः ।
यः कोसलोऽसौ यनिनः पुरेव
पुरीम्पोष्यामय वर्णवामः ॥

12

३

अयोध्यानगरपटलः

(अकरपल्लवम्)

रम्यार्थगम्भीरपदप्रयोक्तृ-

मुनिप्रवीरैः कविभिः स्तुतेयम् ।

यद्धाम बाञ्छन्ति जनास्तपोभिः

तत्र स्थितैश्चापि पुरीं वरेण्या ॥

1

ब्रह्मा शिवो विष्णुरिमे ह्ययोध्या-

समां पुरीमत्र न दृष्टवन्तः ।

तद्दृष्टुकामौ किल सूर्यचन्द्रौ

निमेषशून्यौ चरतो ध्रुवं तत् ॥

2

पुण्येन मुक्तिर्भवतीति वेदाः

रामेण पुण्यं बभूधे पृथिव्याम् ।

पुरीमिमां प्राप्य गुणी स रामः

ररक्ष चेत् भोग्यमितः किमयत् ॥

3

यशःप्रधाना रविवंशभूपाः

लोकान् दिशो द्याप्य निजाज्ञयैव ।

रक्षन्ति चेत् आवरणो नगर्याः

प्राकार आसीजनु मण्डनार्यः ॥

4

क्षगाधदुर्गं जलधिभ्रमेण

प्रविश्य मेघाः सलिलं गृहीत्वा ।

प्राकारमत्रोन्नतशैलबुद्धया

क्षारुह्य वर्षन्ति च तत्र धाराः ॥

5

प्राकारवाद्ये जलदुर्गजात-

पद्मानि तद्देशवराङ्गनानाम् ।

मुखैः पुरा प्राप्तापराभवं स्वं

स्मृत्वाद्य योद्धुं किमु सङ्गतानि ॥

6

चन्द्रादपि श्वेततराणि नाना-

सम्मानि चण्डैः पवनाभिघातैः ।

उपर्युपर्युत्थितदुग्धसिन्धु-

तरङ्गवद् व्योम्नि विभान्ति पुर्याम् ॥

7

शैलस्थनानाकदलीसमानैः

पताक संघैर्निविष्टेऽम्बरेऽहिमन् ।

चरन्तसाविन्दुरपि च्चजानां

सदृष्टनाद् क्षीणतनुर्वभूव ॥

8

स्वर्णैर्वरिष्ठै रचिता पुरी रवा

छायां च विशुद्धिर्दीपतुल्याम् ।

प्रसार्य सम्पद् ननु देवलोक

तत्स्वर्णलोकं विदधे ययार्थम् ॥

9

कान्त्या दिवारात्रगतं वितर्कं
 उत्पादयन्त्यां किल तन्नगर्याम् ।
 पूज्याङ्गना देहदिदृक्षेयव
 निमेषशून्याः प्रतिमाः किमत्र ॥ 10

पत्या च संयोगवियोगकृत्यैः
 गानेन तस्य श्रवणेन पुर्याम् ।
 जलावगाहैः कुसमस्य धृत्या
 कालः प्रयात्यत्र पुराङ्गनानाम् ॥ 11

तुरङ्गमातङ्गरथान् नयन्तः
 केचिन्नरास्त्वत्र नयन्ति कालम् ।
 श्रक्तिश्चनानां बहुयाचकानां
 दत्त्वा यथेष्टं मुदिताश्च केचित् ॥ 12

गजान् मिथो योधवशान् विधाय
 धनुः प्रघोणाभ्यसनेन केचित् ।
 शीघ्रं प्रयान्तस्तुरगेर्नयन्ति
 कालं, धनुःशास्त्रविचारणेन ॥ 13

चलत्पटं व्योमगता ष्वजास्तु
 किं व्योमगङ्गासलिलं लिहन्ति ।
 श्वेता घना व्योमगताः समुद्र-
 माविश्य नीरं च यथा पिबन्ति ॥ 14

मेघान्धघोषादपि घोररूपैः

भेरीनिनादैः सहिते पुरोऽस्मिन् ।

चोरा न वै तेन न विचरक्षा

न याचकार्त्तेन न दानवार्ता ॥

15

यतोऽत्र विद्यासहिताः समस्ताः

विद्वानविद्वानिति नास्ति भेदः ।

समस्तसौभाग्ययुतेषु तेषु

धनी दरिद्रस्त्विति नास्ति भेदः ॥

16

विद्याद्वयबीजं बहुधा प्रकृतं

योगद्वयपत्रैः प्रियकुट्टमलैश्च ।

धर्माद्वयपुष्पैः सहितं नगयां

उत्पादयत् सौद्वयफले ततोऽमृत ॥

17

4

दशरथशासनपटलः

(अ० ४० अ० ५८)

पुत्रीमयोत्थामय चक्रवर्ती

यः सप्तशोकानपि पातु नीला ।

मुदात्तचक्रावराजमभ्यर्च-

ममूय पाति स्म स धर्मपूजितः ॥

1

हस्तान् समेषां निजदानवारि-

सिक्तान् पृथिव्यामकरोत् सदा सः ।

अन्यैरसाध्यान् श्रुतिमार्गगामि-

भूपैकसाध्यान् विदधे च यज्ञान् ॥

2

स्वप्राणतुल्यान् सकलाश्च जन्तून्

मत्वाऽस्य लोकस्य च पालनेन ।

चराचरात्माऽखिलजीवराशि-

निवासदेहेन समोऽस्ति भूपः ॥

3

युद्धाप्रसक्त्या सह शत्रुवर्गैः

कण्ठूतिमत्कन्धयुतः स भूपः ।

जगत् समस्तं च शशास सम्यक्

यथा दरिदो निजभूमिलेशम् ॥

4

5

श्रीरामावतारपटलः

(श्रीः अवतारपटलः)

अपैकदा ब्रह्मसुतं विशुद्धं

नत्वा वसिष्ठं रघुवंशभूपः ।

“पिता च माता च तपो हरिश्च

समस्तमन्यन्मम तु त्वमेव” ॥

1

“विप्रास्तदन्ये मुनयो विशोका-

स्थासन्, गते मय्यथ राजशून्यैः ।

एतैर्महद्दुःखमवाप्स्यते तत्

सेवं व्यया मां दहती” (युवाच ॥

2

भेरीरवैः सौधमुखे प्रपूर्णं

मुक्ताकिरीटोज्ज्वलिने गह्वरीशे ।

इयं मुखाणे कमलासनस्य

सूनुर्वसिष्ठो हृदि चैव मेने ॥

3

दुग्धान्धिमध्ये भुजगे शयानः

दृष्ट्वा हरिं मेघनिभः सुरीषान् ।

“हृन्वा सुधोरानसुरान्”दत्तं त्वं

यदाह तच्चिन्तितवान् वसिष्ठः ॥

4

“राजन् ! मदास्वन्ध ! ममस्तलोक-

नियन्तुपुत्रप्रदयागपूर्वा ।

त्वं ये विशोको भविनासि मलं”

इत्यब्रवीत् स स्मृतपूर्वदृष्टः ॥

5

यो जन्तुमयेन जनान् दि पश्येत्

यो ब्रह्मरुद्राशुतशान्तिपुङ्गवः ।

स ऋश्यष्टहो यदि यश्चकृत् स्वात्

तदा पुताः स्फुटिषन्ति विप्र आह ॥

6

तदा ज्वलद्वह्निसमानकेशं

रक्तान्तनेत्रं ज्वलितं च भूतम् ।

सुवर्णपात्रेऽमृततुल्यपिण्ड-

मादाय बह्वेः स्वयमाविरासीत् ॥

7

तदृश्यशृङ्गानुमतिं गृहीत्वा

पिण्डांशमेकं न्यदधात् स राजा ।

रक्ताधरायाः किल नीलधूर्म-

वेश्याः करे कोसलराजपुत्र्याः ॥

8

हंसैः समाकीर्णनदीतटाक-

वनैर्युतं देशमपालयथः ।

करे ददौ केकायराजपुत्र्याः

स तु क्रमेणैव विभज्य पिण्डम् ॥

9

वीर्येण शत्रोरतिभीषणस्य

निमेः कुले जातमहीश एषः ।

पूर्वक्रमात् पिण्डमिमं सुमित्रा-

हस्ते ददौ, देवपतिस्तुतोष ॥

10

पुनः सुमित्राकरयोः स पात्र-

शीर्णं च पिण्डं प्रददौ गुणाढ्यः ।

तदाऽस्फुरत् शत्रुषु वामभागः

तद्भिन्नभागो मुवि सर्थजन्तोः ॥

11

प्रभूतिकाले निवटागते तु
 द्वयोद्भूतायां किल भूमिदेव्याम् ।
 पुनर्धसुप्रख्यसदृशशोभि-
 दिनाशके कर्कटलप्रयुक्ते ॥ 12

वेदैरवेयं निजगर्भलीन-
 समस्तलोकं जटदाञ्जनाभम् ।
 ज्योतिस्तदेकं सुषुषे प्रपञ्च-
 भाग्याय सा कोसलराजपुत्री ॥ 13

तुष्टाः सुरा ज्योतिः समेल दिक्षु
 सुरेशमुद्यया विनताः स्तुषन्ति ।
 पुष्पध्वजके शुभमीनलम्बे
 कैरेयपुदारं तनयं द्यसूत ॥ 14

ब्रह्मावकीर्णाचलकोपनेन्द्रे
 दृष्टे दिवं प्राप्य सुरैः समेल ।
 सार्पध्वजके कर्कटलप्रयोगे
 कनीयसी लङ्गमभ्यनूत ॥ 15

कणासदसोऽवटनागधारा
 दृष्टा तदा भूः ध्रुवोऽप्यनूलन् ।
 कणासदनासायुत सिद्धराशौ
 पदा सुमित्रा सुषुषेऽप्यनूलन् ॥ 16

दास्यो नृपं प्राप्य शुभं निधेय
 तुष्टाः सुनृत्ताः, प्रहृतास्काणाम् ।
 स्थितिं द्विजास्तत्र विमृश्य लोक-
 बाधा नचेतः परमित्यवोचन् ॥ 17

श्रान्तं गजेन्द्रं ननु नक्रयुद्धे
 “हे शेषशायिन्” इति चारुदन्तम् ।
 आगत्य तं पालयतस्तु विष्णोः
 चक्रे वसिष्ठः किल रामनाम ॥ 18

करस्थितेनामलकेन तुल्य
 विस्पष्ट नानाव्रत बोधि वेदे ।
 यो वेत्ति मारं स मुनिश्चक्रार
 तदन्यधाम्नो भरतादयनाम ॥ 19

दुर्षारधीर्योऽज्जल तेजसोऽयो
 व्यधान्मुनिर्लक्ष्मणनामधेयम् ।
 तदा दानश्च न बुद्धकाश्च दैत्याः
 देशास्तुष्यन् पृथिवी विशोका ॥ 20

“प्रशस्त मुक्ताप्र निचद्वपन्न-
 समान भारवद्रमणीय कान्त्वा ।
 विरोधनाशो भवती” इति मत्वा
 शत्रुप्रसंज्ञामिनरस्य चक्रे ॥ 21

७

विश्वामित्रे रामसमर्पणपटलः

(கையடைப்பலம்)

न्योम स्पृशन्तं मणिमण्डपं यं
 सकल्पवृक्षोज्ज्वल लोक देवाः ।
 आयागतिं द्रष्टुं स्वसभा भ्रमेण
 तं राजराजः समुपागमत् सः ॥

“उत्पाद्य नूतनं जगदेव देवान्
 तथा विधिं नूतनमहं सृजेयम्” ।
 इत्येव वक्ता पुरतस्तु राज्ञः
 समाययौ गाधिसुतो मुनीन्द्रः ॥

“कैलासदुग्धाम्बुधि सत्यलोकान्
 महेन्द्रलोकं च तथाऽप्ययोध्याम् ।
 विना शरण्यं क्व च मादृशानां
 भवेदि”तीत्याह नृपं मुनीं

“तौ का- मखेऽस्मिन्ने
 सम्प्र-
 रामं त्वमुक्-
 समो मुं

निशम्य वाक्यं स नृपः सुतो मे
 बालो न योद्धा, “विधिरुद्रमूलम् ।
 अपोहा विघ्नं त्वहमेव यज्ञ-
 गोप्ता प्रभो ! स्यामि”ति सम्बभावे ॥

5

क्षुब्धं तदा गाधिसुतं वसिष्ठ-
 सत्राश्वास्य राजाननुवाच, “नृप ! ।
 सुतस्य नानाशुभयोगकाले
 न तन्निरोधो भवताऽत्र कार्यः” ॥

6

अक्षय्यतूणीर मनास्यसारं
 असद्वये शैल्यदुन्नते च ।
 बद्ध्वा कृपाणं स तथैव वामे
 त्वेकं धनुर्लोकपतिस्त्वगृह्णात् ॥

7

राज्ञः पितुर्देह विनिर्गतेस्तेः
 प्राणैः समो भ्रातृ समेतरामः ।
 छायेव तं कौशिक मन्त्रगच्छन्
 तीर्त्वा ययौ तत्पुरसात्मार्गम् ॥

8

तपस्विलभ्योत्तमपत्तनाच्च
 श्रेष्ठामयोध्यां समतीत्य ते तु ।
 नृत्वं दधू नृपुरतुल्यं हंस-
 निनादयुक्तां सरयूमवापुः ॥

9

ऊषुखयस्ते मुकुलस्तनीनां
 तत्कुन्तलामैर्भ्रमैरुपेते ।
 इक्षोः स्रग्द्विश्च मधुप्रवाहैः
 सम्पूर्ण केदारवृते वनेऽस्मिन् ॥

मेघावृतत्वात् गजवत्स्थितस्य
 महीधरस्याप्रमथोपयांसु ।
 अश्वेषु सप्तस्वपि सूर्यमूर्तेः
 तीर्त्वा नदीमारुह्युश्च पारम् ॥

दैवैर्वरेण्यादुभुतयागजन्य-
 धूमावृत वाननमत्र दृष्ट्वा ।
 सर्वोत्तमो योगिवरं प्रणम्य
 रामः "किमेतद्वन मि"त्यवृच्छत् ॥ ,

7

ताटकावधपटलः

(தாடகைவதைப்படலம்)

स्थिवात्र कामः किल चन्द्रचूडे
 विन्वाध बाणैः, शिवकालनेत्रात् ।
 कोपाग्निना पुण्यसमेऽस्य देहे
 दग्धे स्वयं प्रापदनङ्गभावम् ॥

ददाह शम्भुः कुपितोऽत्र कामं
तदङ्गमस्माद्धि न देश एव ।
अङ्गाभिर्धं तस्थत्तमप्यतोऽभूत्
कामाश्रमाख्यं, शृणु वेदवेद ॥

2

इत्थं मुनौ शंसति तत्र गत्वा
प्रत्युद्गतैः सत्यधनैश्च विप्रैः ।
स्थित्वा समं मध्यगते च भानौ
ययुख्यस्ततमरुप्रदेशम् ॥

3

वक्तुर्हि जिह्वा च महान्धकारो
ब्रह्माण्डकोशो मरुभूमितापैः ।
विद्युत्पयोदाशनिसूर्यमुख्याः
दग्धा यदि स्युः किमिहास्त्यदग्धम् ॥

4

रात्रौ रणे मुञ्चति बाणवर्षं
शूरस्य तत्कैतव बञ्चितस्य ।
विनष्टमानाख्य मणेर्मनोवत्
आसीत् सुततं मरुकाननं तत् ॥

5

निवृत्त्य दुःखप्रदं कर्मयुग्मं
कामादिकान् त्रीन् समतीत्य दुर्गान् ।
विमुक्तिकामस्य च पण्यवत्त्वाः
दत्तुल्यमेतत् विपिनं तु शुष्कम् ॥

6

अथेङ्गितज्ञौ मुदितौ कुमारा-
 वगृह्णतां कौशिकपादयुगमम् ।
 बलादि मन्त्रद्वयमाप्य तस्मात्-
 तौ जेपतुस्तत् हृदये निधाय ॥

स्मृते तु मन्त्रे प्रलयाग्नितुल्यं
 उल्लङ्घने यत्तु गतास्त्रयोऽपि ।
 शीतोदके यानसमं तदासीत्
 उवाच रामो मुनिमानतः सन् ॥

गंगां च मालां बहतः स्वमूर्ध्ना
 शिवस्य दृष्ट्वा किमु दग्धमेतत् ।
 “कुभूपराग्यादधिकोऽत्र नाशः
 कुतोऽस्ति सर्वज्ञ वदे”त्यपृच्छत् ॥

“या जीवति प्राणिवधैश्च नित्यं
 सहस्रमातङ्गबलान्विता या ।
 कालाकृतिर्या चरितं तु तस्याः
 शृणु त्वमि” त्वाह मुनिःस रामम् ॥

दिनेषु यातेष्वथ ताटकायाः
 लक्ष्मीसमानोग्ज्वल काम्तिमत्याः ।
 गर्भे तु मारीच सुबाहुमञ्जी
 जातो सुतो प्राणिभयङ्करो तो ॥

अगस्त्यकोपेन तथैव शप्तौ

योद्धुं ह्यशक्तौ च सुमालिसंज्ञम् ।

पौलस्त्य मातामहमेत्य चावां

“पुत्रो भवावस्थि”ति चोचतुस्तौ ॥

12

स्थित्वा चिरं नागतले च तेन

“मन्मातुल्यौ तावि”ति रावणेन ।

स्तुतौ जगन्नाशकौ मरुद्वत्

तौ भ्रातरी संभ्रमतः सवेगम् ॥

13

लब्ध्वा सुतौ कुम्भसुतस्य शापं

स्मृत्वा ज्वलद्बहिः समानकोपा ।

सा राक्षसी कानन मेतदाप

ज्वालापरीताग्निं वृत्तं समन्तत् ॥

14

सा घोरकृत्या सहितं समृद्धया

तरकाननं नाशयति स्म पश्चात् ।

चित्ते नृणां लब्धपदो हि लोभः

विनाशयेत् स्वगुणान् यथैव ॥

15

दशाननाङ्गा वशमेत्य शैल-

समानसारा मम यज्ञहन्त्री ।

तदङ्गदेशस्य जनान् सर्वश्यान् -

हत्वा भ्रमत्यत्र पयोदनील ! ॥

16

तद्गाधिसूनोर्वचन निशम्य
 शङ्खाद्वहस्ताधृतशार्ङ्गधन्वा ।
 सुगन्धपुष्पाहंसिर प्रकम्प्य
 “कुत्रेयमास्ते कथये”त्यपृच्छत् ॥

शैलाभनामे द्रगतेस्तु वाक्य
 जितेन्द्रियो गाधिसूनो निशम्य ।
 “अत्रास्ति सा चे”त्यभिधानतः प्राक्
 तत्ताञ्जनाद्रिप्रतिमाऽऽविशत्प्रा ॥

शैलाव्यय-नूपुरवद्धपाद-
 घातोत्पगर्ते जलधिर्विवेश ।
 बिल गते भीतयमेऽनुयाते
 शैलैर्युता सा पुर आजगाम ॥

“समस्तजन्तौ निहते मयैव
 सुराधमास मम नात्र लभ्यम् ।
 इत्याशयाद्वा विधिना किमाप्ताः ?
 तत्क्वथ्यतामि’त्यदत् पिशाची ॥

ज्ञावापि भाव स मुनेर्दयालु
 मुमोच बाणान् न हि तद्वधार्थी ।
 प्राणापह-श्रीमपि घोरकृत्वा
 रामः खिय तां हृदि मन्यते स्म ॥

सनातनं धर्ममहं ब्रवीमि

क्रोधादहं नैव वदामि तस्याम् ।

नेदं दयाकृत्यमिमां जहि त्व-

मित्याह रामस्य पुरः स विप्रः ॥

22

रामप्रयुक्ता निशिताश्च बाणाः

तद्वज्रतुल्यं हृदयं विमिश्र ।

गता वहिः, ज्ञानिमिरीरितार्थाः

यथा जडानामपयान्ति चिन्तात् ॥

23

व्यावृत्तवक्त्रा रुधिरैररुणं

आपूर्य तत्रैव पपात यत् सा ।

बभूव तद्रावणभाविनाश-

प्रबोधिकेतोः पतनेन तुल्यम् ॥

24

निशाचरप्राणरसं पिपासुः

अटन् यमः प्राप तदत्र पूर्वम् ।

विरिञ्चितुल्यस्य मुनेर्वित्रेयः

रामो यदाद्यं रणमत्र चक्रे ॥

25

“प्राप्ता वयं स्वीयपदं, न बाधा

स्यात्तेऽद्य दिव्यामुधजालमस्मै ।

रामाय देही”ति मुनि प्रबोध्य

देवा ययुः पुष्पमवाकिरन्तः ॥

26

४

विश्वामित्रयागपटलः

(வேள்விப்படலம்)

गतेषु देवेष्वथ पुष्पवृष्टया

शीतं मरुप्रान्तमतीत्य विप्रः ।

दारिद्र्यहन्त्या शङ्खपावाचा

समायुधान् राजसुते ददौ सः ॥

कृतानि सत्कर्मफलानि सद्भिः

जन्मान्तरे याप्ति यथा स्वयं तान् ।

तथा मुनौ यच्छति रामभद्रं

दिव्यायुधा हर्षयुतास्तमापुः ॥

कोशद्वयं तेषु गनेषु तत्र ;

श्रुत्वा ध्वनिं, “जातमिदं नु कस्मात् !” ।

इत्थं मुनिं पृच्छति रामभद्रे

आरब्धवान् वक्तुमसौ तपस्वी ॥

“तन्मानसादयात् सरसः प्रवृत्त-

नया सरस्वा सह गोमतीयम् ।

युता ‘पनयेव’मुवाच विप्रः

ते कौशिकारूपा प्रययुर्नदी ताम् ॥

“सुरस्तुता पुण्यनदी च केव”-

मिर्यं तु रामेण मुनिः स पृष्टः ।

ऊचे, गुणी ब्रह्मसुतः कुशाख्यः

जज्ञे यतः पुत्रचतुष्टयं प्राक् ॥

5

नदीत्वमाप्ता मम सोदरीति

श्रुत्वा कुमारावथ नातिदूरम् ।

गतौ, स रामो “विपिनं किमेत-

दि”तीव पप्रच्छ, मुनिर्बभाषे ॥

6

मतेव दैवं त्विति मन्यमान-

नारीमनोबद्विपिनं विशुद्धम् ।

वेदैस्तथान्यैर्मुनिभिस्त्रिवेद्यः

पुरात्र विष्णु र्व्यदधात्तपांसि ॥

7

नीलो हरिः श्लाघ्यगुणस्त्वदित्वां

त्रिकालविकाश्यपसंज्ञके च ।

भूत्वा सुतोऽयं वटवृक्षगर्म-

बीजं यथा वामनतामवाप ॥

8

गत्वाबलिं तस्य वचो निश्चम्य

“स्यवाश्रितादप्यधिकप्रदातः ! ।

त्वमर्थिनो भाग्ययुता न चान्ये”

इत्याह सोऽयं धृतकुम्भवेद्यः ॥

9

तुष्टो बलिः, “वाञ्छितमत्र किं वे-”
 त्यूचे, “दयां चेत् त्रिपदप्रमाणाम् ।
 प्रयच्छ भूमिं त्वि”ति वामनोक्तः
 बलिस्तथेत्याह रुरोध शुक्रः ॥

“मायामयं रूपमिदं महात्मन् !
 न वामनोऽयं घननीलकायः ।
 पुराण्डजाटान् प्रसतो हरेस्तु
 जानीहि रूपं त्विद”माह शुक्रः ॥

“दानात् करे चोर्ध्वगते मदीये
 पूर्णो घनाभो हरिरर्थिवेषः ।
 अधः करो याचति चेत्तनो मे
 मायं किमन्यत् त्वमिदं न वेत्सि ॥

“नासौ मृतो यं मृतमीरयामः
 परन्तु हस्तैः किल याच्यते यैः ।
 ते वै मृताः, तेषु च दानशीलात्
 अन्ये किमासन् भुवि कीर्तिकायैः ?” ॥

“ये निन्दकास्ते रिपवो न, किन्तु
 ये यात्र दातुन् किल वारयन्ति ।
 ते शत्रवश्चात्मविघातकाश्च
 निन्दन् ततो ने”ति बलिर्जगाद ॥

आक्रम्य लोकान् सकलान् पदाम्बु
स्थानं ह्यलम्बा बलिंस्तके सः ।
न्यधात्तृतीयं तुलसीधरोऽसौ
कुम्भो क्षयं, हे धृतचापपाणे ! ॥

15

दुष्कर्मनिर्मूलन ! राम ! तस्मात्
इदं वनं प्रेक्ष्य च जन्महोनाः ।
भवन्ति सर्वे, श्रुतिगम्ययज्ञं
कर्तुं नम स्थानमितः किमन्यत् ? ॥

16

“यश्चेऽहमत्रे”ति वदन् मुनीन्द्रः
वनेन गत्वा मल्लवस्तुजालम् ।
सम्भृत्य रम्यौ मल्लरक्षणार्थं
नियोज्य ताशारमताथ यज्ञम् ॥

17

भूराजपुत्री मुनिना कृतं तं
यज्ञं सुराणां हितकामनार्थम् ।
अनन्यलभ्यं दिनपट्टकसत्त्वं-
मरक्षतां पश्य यथा हि नेत्रम् ॥

18

तपन्नसंरक्षक बीरसूत्रोः
उद्बो मुनिं प्रेक्ष्य “गुणप्रधान ! ।
प्राप्यन्ति घोरा भवदुःखपूर्वाः
देवाः कदेदं स्पष्टमि” त्वष्टुष्टु ॥

19

मौनान्मुनिर्नोत्तरमाह, रामो
 नत्वा मुनिं प्राप्य वहिर्ददर्श ।
 भोराशनेर्भीषणमेषः कल्पान्
 निशाचरान् षोऽपि विरावयुक्तान् ॥

अग्निं वमच्छूलधरासुराणां
 रक्तं च मांसं च मखाग्निकुण्डे ।
 यथा पतेन्नैव तथाञ्जनेत्रः
 शरीर्वितानं कृतवानिहोर्ध्वम् ॥

तपस्विनो वञ्चकदैत्यभीताः
 “त्वामद्धनश्याम! वयं प्रपन्नाः” ।
 इत्युचिरे जातविपाद्यथान्धेः
 भीत्याऽसुराः सोमशिखं प्रपन्नाः ॥

तत्ताटकायाः किल वीरसून्वोः
 मारीचमेकं विनिनात्य सिन्धौ ।
 सुबाहुमन्यं निजघात दिव्यं
 धनुस्तु रामस्य रमापतेस्तत् ॥

सृष्ट्वा जगत् तज्जठरे वहन् त्व-
 मत्राप्य यज्ञं सम यश्वरक्षः ।
 पुण्यं मया तेन कृतं ह्यत्रैमि
 न ते महत्कार्यमिदं विजाने ॥

अथैवमुक्ते, कुसुमैः समृद्धे

वने तपःशीलमहर्षिमध्ये ।

गुणाकरं कौशिकमत्र रामः

“कार्यं मया किं वद”चेत्पृच्छत् ॥

25

इदं ह्यसाध्यं त्विति यज्जगत्सां

तत्ते सुसाध्यं, महदस्ति कार्यम् ।

तदस्तु पश्चात्, मिथिलेशयज्ञं

गच्छेम द्रष्टुं त्वि”ति विप्र आह ॥

26

७

अद्वत्यापटलः

(अकलीककम्पलम्)

रत्नागच्छत्युल्लिखन्तनीं तां

विकासिपुष्पाद्यसुमेखलाद्याम् ।

शोणानदीरूपवधूं उताह्व-

सुमप्यनां प्रापुरिमे त्रयोऽपि ॥

1

नदीं गतेष्वेव रविः परेषुः

शैलप्रदानार्थमुपसर्गयाम् ।

ततस्त्वविभक्त्यनतापतान्त्वे

किं पश्चिमाग्नौ सरथो ममत्र ॥

2

जलेभवत्पद्मगृहे दलाख्य-

कवाटबन्धे भ्रमरा निशासु ।

उत्थाय पुष्पाढ्यवनं यदापुः

उवास तत्प्राप्य मुनिः सुताभ्याम् ॥

पृष्ठो “वनं किन्न्वति” राघवेण

दुष्कर्मनिर्मूलनयागकर्ता ।

“पुरा दितिः स्वीयसुतार्थमत्र

तपश्चकारे”ति जगाद वाक्यम् ॥

एतादृशं स्थानमिदं, शिवाभ्यां

जातो हि गङ्गापवनैरधार्यः ।

स कार्तिकेयो बबूधे बलाढ्य-

स्वत्रेत्यवोचत् स च गाधिसूनुः ॥

नीले हरेर्नाभितले यथैव

जायेत पद्मं विधिना सदैव ।

भित्त्वान्धकारं जगतां नियन्ता

रविस्तथाभूद् भुवि नीलसिन्धौ ॥

त्रिमूर्तिं तुल्यास्तत एव गावा

रुद्रोत्तमाङ्गोद्भवजाद्वीं ताम् ।

कवेरजावत् कुसुमाय स्त्रीणां

कूलङ्कषामापुरिभे मनोज्ञाम् ॥

गङ्गाचरित्रं वद तात ! सर्व-

मिल्याह रामो, “मम नाथ ! वस ! ।

त्वद्वंशजन्मा सगरस्त्वयोध्या-

पतिर्वभूवे”ति मुनिर्दभापे ॥

8

ब्रह्माण्डमातु पदयोश्च विष्णोः

भूत्वा विधिप्राज्ञसुपादतीर्यम् ।

भृता हि रुद्रेण भगीरथेन

नीता भुव प्राप विग्ननदीयम् ॥

9

साश्चर्यमाकर्ण्य नतौ कुमारौ

गङ्गा समुत्तीर्य विशालसंज्ञम् ।

नत च पृष्ट्वा कुशलं महीश

विदेहदेश प्रपयुज्योऽपि ॥

10

देशं प्रविष्टा मिथिलानगर्याः

प्राकारवाद्ये विरचय्य वासम् ।

शीलच्युता योगिवधूमहत्यां

शिलामयी शून्यतले त्रपश्यन् ॥

11

शिलं गते राघवपादरेणो

तेन स्वक प्राप वपुस्त्वहल्या ।

ज्ञानी यया माहवियोगकाले

देह निज प्राप्य हरि भजेत ॥

12

गङ्गां मुवं नीतवतश्च राज्ञो !
 वंशस्य ! या तिष्ठति विद्युदाम्बा ।
 दुष्टस्य चेन्द्रस्य सहस्रनेत्र-
 दातुर्मुनेः सा गृहिणीत्यवोचत् ॥

इत्थं मुनौ शंसति पद्मजायाः
 पतिः, “विचित्रा खलु लोकयात्रा ।
 किं कर्म चान्यद्वद लोकमातु-
 रस्याः स्थितेः कारणम्” त्यपृच्छत् ॥

इन्द्रोऽप्यहल्यानयनेन मार-
 वाणैर्दतो जीवितुमेव दाऽसौ ।
 विशुद्धिमद्वैतमवेषधारी
 तं चापि विप्रोप्य विवेश शालाम् ॥

अमोघशापस्य वरस्य दाता
 स गौतमः प्राप गृह, भयार्ता ।
 तस्यै सदा गर्हितमा त्वहल्या
 शक्रो भयाद्याति विडालवेषः ॥

स गौतमो वृत्तमिदं विदित्वा
 क्रोधोज्ज्वलो वाणसमानवाचा ।
 “त्वम्यङ्गनाचिह्नसहस्रयोगे
 भूयादि”तीन्द्र द्यशपत् तथाऽऽसीत् ॥

अवाप्य लज्जामप्य निन्दतां च
ययौ सुरेशः, स्ववधूमहल्याम् ।

“वेद्यासमा त्वं भज वै शिखात्व-
मि” त्याह विप्रः, न्यपतत् तथा सा ॥ 18

“सन्तः सहन्तेऽङ्गकृतापराधान्
तद्ब्रूहि मार्गं त्वि”ति भार्ययोक्तः ।

“श्रीरामपादोद्गतरेणुभिस्त्वं
विमोक्षये” चेति मुनिर्वमापे ॥ 19

अयेन्द्रहेतोर्विधिमुद्ध्यदेवैः
स्तुतो मुनिः शान्तमनास्तदिन्द्रे ।

अपोह्य चिह्नानि सहस्रनेत्रा-
प्यदादहल्याप्यभजत् शिखात्वम् ॥ 20

एवं पुरासीत् किल नीलमेघ !
नेतो जना निन्द्यगतिं प्रयान्ति ।

अहं पुरा ते करयोः प्रभाव-
मपश्यमद्यात्र पदप्रभावम् ॥ 21

तस्माद्वकृन्नीलवपुः स रामः
भ्यात्वा समस्तं किल कौशिकोक्तम् ।

“पत्युर्हितार्थं भज तं च मातः !
याहि त्वमि” त्याह ननान तां च ॥ 22

तस्याङ्गनाभस्य च पादधूत्या ।

स्वरूपमासां मनसा विशुद्धाम् ।

“इमां गृहाणे” त्यथ कौशिकोक्तः ।

स गौतमो ब्रह्मसमोऽप्रहीक्षाम् ।

रामो गुणी गौतममत्र नत्वा ।

समर्थं तस्मै वरशीलयुक्ताम् ।

तां, गाधिपुत्रेण वनान्यतीत्य ।

ददर्श सालं मिथिलानगर्याः ॥

10

मिथिलादर्शनपटलः

(मीथीलाकंकाट्सीपल्लवं)

मत्पुण्यतः श्रीः कमलं विहाय

मय्यत्र जातेति पुरीयमुक्त्वा ।

ध्वजाङ्गयहस्तैः कमलाक्षरामं

“त्वमेहि शीघ्रं” त्विति साह्वयत् किम् ! ॥

सिक्त्या शलाकाममृतेन यस्याः

मारोऽन्यरूपं न शशाक कर्तुम् ।

तां जानकीं प्राप्य सरोजतुल्यां

रामादयस्तां मिथिलां प्रविष्टाः ॥

मिथिलानगरवर्णनम् :—

विरक्तनारीनरसङ्घमुक्त-

सुवर्णभूषान्वितराजमार्गे ।

अगस्त्यपीताम्बिसमे च तारा-

युग्मयोमतुल्ये प्रययुखयोऽपि ॥

३

मृदङ्गवीणारवगानयोगे

निरीक्ष्य नेत्रेण करौ सलीलम् ।

चित्तं तु नेत्रानुगत विधाय

नृत्यद्वधूजुष्टसमामपश्यन् ॥

4

सुवर्णमुक्तागररत्नपिञ्ज-

राशिं तु केदारतले विधातुम्

कृषीवलानामखिलार्थदातृ-

कावेर्यमित्तापणमार्गमापुः ॥

5

वीणाशलाकां स्वकरैः प्रचाल्य

बद्ध्वा च तन्त्रीः हृदयं च पाणौ ।

कृत्वा, समन्दस्मितगायिकानां

गानं पिबन्तः प्रययुः स्वकर्णैः ॥

6

पुष्पापचिह्न्यां रतकीरवाचां

स्त्रीणां हि गत्या विजिताश्च हंसान् ।

दृष्ट्वा च यत्र भ्रमरा नदन्ति

वनं तयाभूतमिमे क्षपश्यन् ॥

7

सौगन्ध्य माधुर्यं सुवर्णकान्ति-

मनोज्ञकाव्यादिमयीं तदैकाम् ।

कन्यागृहोर्ध्वस्थल पूर्वभागे

त्रयोऽपि दृष्ट्वा क्षणमप्यतिष्ठन् ॥

सीतादेवीवर्णनम् :—

ब्रह्मादयः सुष्ठु विमृश्य सर्व-

वस्तूपमानं किल यां वदन्ति ।

सीतास्वरूपा यदि सा रमा स्यात्

किमन्यदस्या उपमानमस्ति ॥

उमादियन्त्रां प्रसमीक्ष्य सीतां

तत्पूर्णशोभानुभवाय मर्त्याः ।

वाञ्छन्ति नेत्रद्वयनिर्निषेधं

नेत्रद्वयादप्यधिकं च देवाः ॥

तदन्यनारीं मधु भाषमाणां

सृजेति चोक्तोऽपि विधिर्न शक्तः ।

सुरैस्तु सिन्धुर्वद्भुधार्पितोऽपि

श्रेष्ठं सुधान्यन्नं सृजेद्यथैव ॥

इन्द्रादिदेवेषितमेनकायाः

शूलान्तनेत्रास्तु शरीरमस्याः ।

क्लिश्यन्ति दृष्ट्वा मुखरूपचन्द्रा-

स्तासां दिवाचन्द्रसमा वभूवुः ॥

विहाय पद्मं भुवमेत्य सीता-
 स्थित्यै चिरं कायविशोपपूर्वम् ।
 धर्मेण वा विप्रवरैः सुरैर्वा
 किं वा तपस्तप्तमहं न वेद्मि ॥

13

प्रियाश्च सख्यः “हरिणीसमेति
 मातेति पीयूषसमे”ति चोक्त्वा ।
 तस्याः पुरस्तादिकिरन्ति पुष्पं
 सीता वमौ पुष्पचये प्रयान्ती ॥

14

सुमेखलानूपुररत्नहार-
 समेतवल्लीसदृशाङ्गनासु ।
 स्थितासु सीता शतकोटिविद्यु-
 न्मध्ये चं तासां महिषीव रेजे ॥

15

कालं च शूलं च विमिल्य दृष्ट्वा
 स्थितामिमां को भुवि वर्णनार्हः ।
 तृणाश्मकुब्जान्यपि यां समीक्ष्य
 द्रवीभवेयुश्च तथा वमौ सा ॥

16

स्वप्रेक्षकान् याः किल तोषयन्ति
 तासां वधूनामपि मैथिलीपम् ।
 सुस्थाचपीयूषसमा यदि स्यात्
 प्रमोहिं रामस्य कथं भवेत्सा ॥

17

रम्याणि नानाभरणानि पूर्वं
 रम्याङ्गनासङ्गममाप्नुवन्ति ।
 तान्यद्य सौन्दर्यकराणि सीता-
 सङ्गात् स्वयं सुन्दरतामवापुः ॥

सीतारामयोः प्रथमदर्शनम् :—

एवं स्थितायां जनकात्मजार्थां
 तयोश्च नेत्रे हृदये मियश्च ।
 यथा मिलेतां च तथा स रामः
 ददर्श सीतामय सापि रामम् ॥

तस्याः सुतीक्ष्णौ ननु दृष्टिशूलौ
 अंसद्वये वीर्ययुते च तस्य ।
 निपेतत्, राववरकनेत्रे
 स्त्रीदेवतायाः कुचयोर्निमग्ने ॥

वदस्वा मिथो दर्शनरूपरञ्जना
 परस्परकृष्टमनःसमेनौ ।
 धन्वी स रामो वरजान्नी तौ
 अन्योन्यचित्ते क्रमशः प्रविष्टौ ॥

शुणी स रामो तनुमध्यमा सा
 प्राणैरभिन्नावपि भिन्नकायौ ।
 विहाय दुग्धाम्बुधितस्वमेतौ
 पुनर्मिलेतां यदि पितृनु वाप्यम् ! ॥

सा दीर्घनेत्रेरिह निर्निमेष-

मालक्ष्य चित्रप्रतिमेष तस्थौ ।

चिन्ताधृतिम्यामनुगम्यमानो

रामोऽपि साकं मुनिना तिरोऽभूत् ॥

23

सीताधिरहवर्णनम् :—

अ-तर्हिते स्रग्विणि रामचन्द्रे

प्रमत्तचित्ताभिधवारणस्य ।

धैर्याब्जकुशे दूरगते तु तस्याः

लज्जापि नष्टेति किमत्र वाच्यम् ! ॥

24

स्वमध्यतुल्यं कुशदेहचित्त-

समन्वितायाः किल नेत्रमार्गात् ।

देह सम प्राप्य स कामरोगः

व्याप्नोति तत्र तु यधैव दुग्धे ॥

25

स्वीया दशा वक्तुमपारयन्ती

स्मृतैव तं मूकसमा रुदेत् सा ।

कामोऽपि तस्या हृदि बाणमेक

प्रायुङ्क्त काष्ठ उन्मिलिते ययाग्री ॥

26

सुमेखलधैर्यसुशङ्खमाला-

लावण्यविज्ञानमुखविह्विता ।

सीता विरेजे मयनात् सुगणैः

समस्तभाष्यै रक्षितो ययान्धिः ॥

27

सखीभिः सीतानयनम् :—

वित्तस्तभूषां च विनष्टलज्जा
विध्वस्तरूपां मदनस्य बाणै ।
विद्वस्तनीं तप्तमृगीसमानां
कृच्छ्रेण सीतामनयन् हि सख्यः ॥

मनोज्ञसीताकरपादतुल्य-
सुपल्लवैरास्तृतपुष्पतल्पे ।
शतैश्च नीहारगणै रूपेते
सख्योऽत्र सीता शयितामकार्षुः ॥

सखीकृतशैत्योपचारः —

वने वसत्क्रूरनिपादबाण-
विध्वस्तकेकासदृशी च सीता ।
प्रसूनशाखेव च कामवद्धि-
तप्ताऽपतत् म्लानतमा हि तल्पे ॥

विद्वानि पुष्पाण्यपि तञ्छरीरे
तरेद्वलितानि सुचन्दनानि ।
शीर्णानि बद्धेः कणवरत्न-
तापेन दग्धानि च पल्लवानि ॥

- तस्याथ दासीजननीभगिन्य
तस्माद्विर्षणा हृदि धैर्यहीना ।
ज्ञातुं ह्यशक्ता किञ्च रोगमस्या
निराजन दोषधिया त्रकुर्वन् ॥ 32
- पार्श्वे समुद्यम्यजनानिलेन
कामानले सततजृम्भमाणे ।
दग्धेषु मालाभरण दिकेषु
द्रवत्सुवर्णप्रतिमेन साऽभूत् ॥ 33

सीताविरहप्रलाप —

- तमोद्धृत पुष्पवन किमेव,
किमस्य बाहू घनरत्नशैलौ ।
नेत्रे सरोजे पुरुद्धृतचाप
युतो घन किं भुवमान्गाम ॥ 34
- मच्चित्तमाविश्य धृतिश्च लज्जा
विनाश्य मे प्राणमयामहीध ।
कामो न चायं किञ्च तस्य पाणौ
स्थित धनुर्नेक्षुमय विभाति ॥ 35
- नारीस्वभावस्मितरूपलज्जा
ज्ञानानि मध्यम न सन्ति तस्मात् ।
पद्मपा सखेद भुवि योऽगमत् स
किं नेत्रमार्गाऽऽगमनार्हचोर ? ॥ 36

तन्नीलरत्नप्रतिमा शिखा वा ?

हस्तौ नतौ चन्द्रसमं मुखं वा ।

अंसौ न वा, किन्तु स मन्दहासः

प्राणान् मदीयानहरच्च तस्य ॥

न वा मनोहारिविशालवक्षः

न केवलं पद्मसमानपादौ ।

परन्तु यन्मत्तगजेन तुल्यो

यथावयं तदधृदि मे सुलग्नम् ॥

नेत्रे यतः पद्मसमे निषेप-

युते च तस्मान्न हि देव एषः ।

चापं करे वक्षसि यञ्चसूत्रं

बह्वक्षसौ राजकुमार एव ॥

मदीयहृद्द्वैर्यसमाख्ययन्त्र-

पिनद्धकन्याजरणं विनाश्य ।

जगाम यस्तं पुनरेव नेत्रैः

प्रियेय दृष्ट्वा यदि तद्वरं मे ॥

एवं तथान्यद्य समालपन्त्या

“रामोऽत्र तस्थौ, स जगाम चे”ति ।

मूयादियं प्रोत्थितकामवेगात्

बहूनि मत्वा हृदि चिन्तयेत् सा ॥

सूर्यास्तमनवर्णनम् :—

सीताशरीरस्थितकामवह्नि-

तापं स्वयं सोढुमशक्त एवः ।

सूर्योऽपि कम्पिस्वकरैरुपेतः

ममञ्च वेगात्किमु पश्चिमाञ्चौ ॥

42

पतङ्गशब्दोदितवाद्यघातैः

पयोधिशब्दोदितनूपुरेण ।

नीलान्धकाराभिधकञ्चुकेन

युक्तेन भूतेन समा हि सन्ध्या ॥

43

निशामुखपश्यमुजङ्ग ! हिंसां

करोषि, मारो नयि बाणमोक्षा ।

प्राणोऽपि चैको न हि मुक्तिरस्मात्

मुक्ते कपचिन्मयि को विरोधः ! ॥

44

रामो ययौ कोऽपि न तजिरोद्धा

बाणप्रयोक्तृन् मदनेन किं त्वम् ।

प्रचोदितः क्रौञ्च ! मदीयपूर्व-

पापस्वरूपः किमिहागतोऽसि ॥

45

पुनः सखीकृतथैत्योपचारः—

एव हि मत्वा बहुचिन्तयन्त्यां

तत्तापसं वर्धकमाज्यदीपम् ।

अपोह्य चेटीकतरत्नदीप-

कान्त्या निशां च रहस्समनाम् ॥

चन्द्रोदयवर्णनम् —

तद्विष्णुना वै मयिताब्धिजात-

तुषाररत्नैः प्रसृते समन्तात् ।

सुधां वह्नास्त्रनपात्रतुल्यं

अब्धेस्तदाऽभूत् दिवि चन्द्रबिम्बम् ॥

चन्द्राख्यशिल्पी हरिनाभिजात-

ब्रह्माण्डगेहं च पुराणभूतम् ।

ज्योत्स्नासुधाश्लेषनमात्मदस्तैः

कृत्वा नवं तद्विदधाति किन्तु ! ॥

चन्द्रनिन्दा—

तमोमयं व्याप्य जगत् प्रवृद्ध-

नीलाग्निसम्भूत सिताग्निरूप ।

मायाविना त्वं विजितो हि नैत्ये

सिन्धुं तथा मामिह बाधसे त्वम् ॥

पयोधिसम्भूतराशिन् न हि त्वं

क्रूरो नवा कोऽपि हतस्त्वयाऽत्र ।

स्त्रिया च उरुया ह्यमृतेन साकं

जातस्य हिंसा मयि ते न युक्ता ॥

पुनः जानक्या विरहतापः—

आकाशसम्भूतनिशाकरस्य
कराक्षयलोद्देन हतस्तनी सा ।
वर्द्धिं गता हंसवधूसनाना
सा पुष्पतन्त्रे लुठति स्म सीता ॥ 51

चन्द्रस्य दीर्घैरथ रश्मिभिः सा
स्पृष्टा च दग्धा क्षयिता पपात ।
तदीयतल्पस्थसरोजराशेः
सा वै दृष्टाऽभूदभ्रजङ्गलां तपू ॥ 52

पुनः पुनश्चन्दनलसगात्रा
लम्बाऽपि ताळव्यञ्जनोपचारम् ।
रम्यस्तनी सा बहुतापमाप
किमौषधं मन्मथरोगशान्त्यै ॥ 53

पुनथेटीकृतशैलोपचारः—

सीताशरीरोष्पितकामरुद्धि-
दग्धेषु पुष्पैरप पटुवैद्य ।
कृतेषु तल्पेषु तदा द्यकाशुः
सहस्रमेवं शयनानि चेत्यः ॥ 54

रामकथावर्णनम्:—

हंसीव कन्यागृहपुष्पतल्पे
 तस्यौ विषण्णा, तटिता समानम् ।
 शरीरमस्या हि ददर्श योऽस्य
 रामस्य गायामथ वर्णयामः ॥
 रामादयस्ते जनकं समीक्ष्य
 प्रत्युद्रतास्तेन च भोगपूर्णम् ।
 दिविस्पृशं देवपुरीसमानं,
 सौधं हि नीता न्यवसन् त्रयोऽपि ॥

श्रीरामपादाभ्युज्जयोगलब्ध-
 स्वरूपवत्यास्तनयो मुनीन्द्रः ।
 मूर्त्तीभक्तसर्वतपोमयोऽमौ
 प्रापत् शतानन्दमुनिस्तदात्र ॥
 प्राप्तं शतानन्दमुनिं स रामो
 ननाम, वैदेहपुरोहितोऽपि ।
 विधाय रामाय तदाऽऽशिपोऽग्रे
 समागतं कोशिकमाप सद्यः ॥

तपस्विनं गाधिपुतं समीक्ष्य
 “त्वया यदब्रामतमत्र तेन ।
 भूम्याऽनया किन्तु तपश्च तप्तम्”-
 इत्याह सुनुः किञ्च गीतमस्य ॥

निहस्य रामः किल ताटकां ता-
 मापूर्य यत्नं जननीमह्नयाम् ।
 विमोच्य मे शोकहरो मुनीन्द्र !
 शृणु त्वमित्याह स गाधिसूनुः ॥

101

60

नीलाब्धिनीलोत्पलनीलरत्न-
 मेघादिकान्तयुञ्जलदेहवन्तम् ।
 दृष्ट्वा शतानन्दमुनिस्तु राम-
 कथामबोचन्ननु कौशिकस्य ॥

61

इत्थं पुराऽऽसीदय कौशिकेन
 समः प्रसिद्धो न हि, तदयां च ।
 लब्ध्वा ह्यसौख्यं युवयोः किमस्ती-
 त्याहस्म तौ गौतमसूनुरेषः ॥

62

एवं मुनौ शंसति गौतमस्य
 सूनुं प्रणम्योत्थितवीरवर्यौ ।
 तौ भ्रातरौ चाप्यनुगृह्य गेहं
 ततः शतानन्दमुनिर्जगाम ॥

63

स कोशिको लक्ष्मण इत्युभौ ता-
 वगच्छतां स्वीयमनोज्ञशय्याम् ।
 ऐकान्त्य-सीता-शशि-रात्रियुक्तौ
 नीलः स रामोऽप्यभवद्विनिद्रः ।

64

सीताविरहेण रामप्रलापः—

रम्याङ्गनाकारसमेतविभु-

त्स्वरूपमेकं भुवि किन्तु दृष्टम् ।

न स्यादिदं चेति न वन्मि किन्तु

पश्यामि रूपं हृदि चक्षुषोश्च ॥

सा निर्दया यद्यपि कामरोग-

निदानतद्वीक्षणवीक्षितोऽहम् ।

अस्यामहं प्रीतियुतश्च तस्मात्

सर्वत्र पश्यामि तदीयरूपम् ॥

तत्स्वर्णकुम्भप्रतिमस्तनाभ्या-

मालिङ्गन वक्षसि मे न चासीत् ।

रक्तोष्ठमन्दस्मितपूर्णमास्य

द्रष्टुं कदा स्यात् पुनरेव कालः ॥

मृत्योः स्त्रिया हन्त मया स्मृतायाः

क्रूरे च भेत्रे जघनं विशालम् ।

स्तनौ स्मित चेति भवन्ति नाना

मां हन्तुमेतानि कुतो बहूनि ॥

अपेक्षुधन्वा कमलानिमित्तं

प्रसूनयाणानमयि त्वैव वृष्टा ।

मां चेत्स कुर्यादिह वीर्यहीनं

क वा वसेदीर्यमिदं नु पश्चात् ? ॥

हर्तुं जगत् प्रोत्थितदुग्धसिन्धु-
 प्रवाहवदवापृतकौमुदीयम् ।
 मत्प्राणमाविश्य दिनस्ति तस्मात्
 श्वेतं विषं चापि किमस्ति लोके ॥ 70

न वा कुमारे नम चित्तमेति
 तथापि तां बाञ्छति मानसं मे ।
 ततो ध्रुवं सा किल भूषकन्या
 प्रसिद्धमेतत् न हि मे रितर्कः ॥ 71

रामे तथा कामवशेन खिले
 विकासयन् पद्मवधूमुखानि ।
 उदेति मात्स्वानुदयाद्विरूप-
 महेशफालाक्षिभवाग्नितुल्यः ॥ 72

विहाय दुग्धाम्बुधिनागतत्प
 वियोगदुःखान्वितले शयानः ।
 स राघवः सूर्यकरावमृष्टः
 पारं निशान्धेरगमद्विनिद्रः ॥ 73

कृच्छ्रेण नीत्वा रजनीं प्रबुद्धः
 समाप्य दैनन्दिनकर्मजालम् ।
 नत्वा मुनि लक्ष्मणसंगुतोऽसौ
 विवेश ता मैथिल्यशालाम् ॥ 74

दृष्ट्वा कुमारौ जनको मुनीन्द्रं

प्रणम्य कौ ताविति पर्यपृच्छत् ।

द्रष्टुं मखं चापमिहागतौ ता-

वित्याह विप्रश्च तयोः प्रभावम् ॥

1 1

कुलप्रभावकथनपटलः

(குலமுறை கிளதது படலம்)

मनुः पृथुश्चः—

न वेत्ति को वा रविवंशपूर्व-

पुत्रं मनुं, किंच भुव स्ववाणैः ।

दुग्ध्वा क्षुधार्तान् सकलान् पृथुर्यो

ररक्ष राजा स च सूर्यवश्यः ॥

इक्ष्वाकुः—

स्तुत्वा विधिं भोगिशयं रमेश

स्वीकृत्य तद्रङ्गविमानयुक्तम् ।

इक्ष्वाकुराजो भुवमानयधो

तं ये न जानन्ति जडाः स्युरेते ॥

ककुत्स्थः—

“हत्वाऽसुरान् तैर्हृतदेवलोकां

विमोच्य देही”ति सुरेशपृष्ठः ।

चक्रो तथा तत्कुलभूः ककुत्स्थ-

वारुह्य शक्रं वृषभस्वरूपम् ॥

शिविः—

जन्तून् समान् आत्मसमान् अरक्ष-
 भेतत्कुलीनास्त्विति यान् वदाम् ।
 स्वप्राणदानेन विद्वङ्गरक्षा
 कुर्वन् शिविश्चान्यतमो हि तेषु ॥

4

महीरय —

सहस्रवक्त्रोऽपि यशस्यमीषां
 न शक्नुमीशो यदि, किं मयाऽत्र ।
 प्रसूतपुमुदशिरःस्यगह्वी
 गामानयद्यः स च सूर्यवश्यः ॥

5

रघुः—

यश्चन्द्रजेता ननु रुद्रजेता
 यो दुग्धहन्ता बहुभिर्नृपैस्तै ।
 विद्व्यातवशे रघुरेव जान् ।
 शक्र दिशोऽप्यष्ट जिगाय सोऽयम् ॥

6

दशरथ , तत्पुत्रौ च —

अजस्य सूत्रे भुवि को न वेत्ति
 तदस्य सून्वोरनयोर्भद्वस्त्वम् ।
 वक्तुं न शक्तश्चतुराननोऽपि
 राजन् यथाशक्ति तदत्र वेक्ष्ये ॥

7

रामाङ्घ्रिघूर्ण्यैव महर्षिपत्नी
 भेजे निजे रूपमिदन्नु दृष्टम् ।
 प्राणादपि प्रीतियुतोऽहमस्मिन्
 एषा कथाऽस्येत्यवदन्मुनीन्द्रः ॥

12

धनुर्मङ्गपटलः

(काण्डपुष्पलम्)

“वक्ष्यामि किं ते धनुषाऽत्र शिप्र !
 भग्नं मनो मे, यदि सङ्गमेतत् ।
 कुर्यात्स रामो मम शोकहानिः
 सीताऽपि धन्ये”ति नृपो जगाद ॥

“आनीयतां शैलसमं धनुस्त-
 दये”ति नृपानवदन्महोशः ।
 चत्वार एषात्र नता मर्दां
 जवेन जामुर्धनुरस्ति यत्र ॥

ते पर्वतास्ता गजतुण्डकृपाः
 वष्टिः सदृष्टव्यव भीरवर्षाः ।
 स्तम्भान् दृढं मण्डितेभ्य वज्रा
 ते दण्डगुह्यादनुमानयति ॥

धनुर्दष्टा नानापौरवचनानि—

“सशङ्खचक्रो हरिरेव सञ्ज
धनुर्न कुर्याद्यदि कोऽत्र चान्यः ।
आगत्य विष्णुर्यदि मञ्जयेत्तत्
सीताविनाशो भवमि”त्यवोचन् ॥

4

“हिमाद्रिमादाय कृतं किमेतत्
किमादिशेयः किमु मन्दराद्रिः ।
किमिन्द्रचापः पतितः पृथिव्याम्”
इतीव पौरा बद्धधा वदन्ति ॥

5

“राजाऽऽह, कस्माद्बनुरानये”ति
“न सन्ति मूढा जनकेन तुभ्याः” ।
“फलेदपीदं किल पूर्वपुण्यात्”
“किं सा धनुर्दष्टवती” त्यवोचन् ॥

6

“तद्वाणलक्ष्यं मुबने किमस्ति ?
“क-यार्थमेतन्निहितं नु राज्ञा” ।
“चक्री स रामः किमु मञ्जयेत्तत् ?”
“तत्पापकर्म”ति वदन्ति नाना ॥

7

शतानन्देन सीताधनुषोश्चरित्रकथनम्.—

रामस्य कान्तिं गजवत्स्थितस्य
चापं च दुर्धर्ममेवेक्ष्य, राज्ञः ।
सीताकृते जातमनोव्यथा ता
ब्रुवा शतानन्दमुनिर्जगाद ॥

8

“धनु प्रभावो न मयाऽत्र वाच्यः

त्वं वेत्सि नान्योऽस्ति महेशतुल्य ! ।

रथाङ्गपृष्ठा जनकस्य पुत्री

या वृत्तमस्या शृणु कौशिक त्वम्” ॥

कथं वदेयं गुणजालमस्या;

गुणा स्वय जीवितुमापुरेनाम् ।

सीन्दर्यमेनामभजत् सुतस्वा

लावण्यहीनारुवनयाऽन्यनार्य ॥

एतावता केऽपि न चापमापु

पलाय्य लीना न नृपा निवृत्ता ।

न स्याद्विवाहो धुषमित्यमसि

स नामयेधेद्भविता विवाह ॥

होमाज्यसिक्तस्थलजातवद्धि-

समो हि रामोऽप्युदतिष्ठदत्र ।

“नष्ट धनुश्चेति सुरा विनेदु-

राशोभ्यकुर्वन् मुनयोऽपि रामे ॥

महर्षिणा शुद्धतपोविधात्रा

रामो नियुक्तो न धनुर्नमश्च ।

कामस्तु पूर्वं हृदये बधूनां

वभश्च बाणैर्धनुषां सदस्रम् ॥

रामं दृष्ट्वा पौरस्त्रीवचनानिः—

“संयोज्य हस्तौ गजतुल्यरामो
नारोपयेच्चन्द्रनुरेप बाणैः ।
सीता मुकेशी च वर्यं च सर्वाः
पतेम बद्धा”विति काश्चिदाहुः ॥

14

“श्रद्धा विवाहे नृपतेर्यदि स्यात्
‘गृहाण सीतामि’ति चोक्तवान् स्यात् ।
कुतो न्यधात् शैवधनुस्तदग्रे
मूढो नृपोऽसौ”विति चादुरन्याः ॥

15

“लज्जा न सर्वज्ञमुनेरपी”ति
“भूपादपि क्रूरजनो न चे”ति ।
ऊचुः, “स रामो न हि भङ्गयेचेत्
पीनस्तनी सा भविता ह्यभाग्या” ॥

16

वधूमिरित्थं कथिते, महर्षि-
सङ्क्षेपे देवेश्वर्य इष्टवत्सु ।
ब्रीडायुतान् वारणमेरुमुत्स्रान्
कुर्वन् स्वगत्या प्रययौ स रामः ॥

17

निमेषशून्याः सभिकाः पदाभ्यां
चापावमर्दं शरबन्धनं च ।
वेगाददृष्ट्वा, धनुष. करेण
स्पर्शं त्वपश्यन् ध्वनिमप्यशृण्वन् ॥

18

राम दृष्ट्वा पुरजनवाक्यम्:—

“स राजपुत्रो”, “हरिर्बजनेत्र.”

“स नीलमेघ”, “स तु पुष्पकान्ति.” ।

“क्षीराब्धिवासी हरिरेव”, “मर्त्यो

न चे”ति पौरा बहुधाऽभ्युक्ते ॥

सीतापि रामं स च जानकीं ता

द्रष्टुं सहस्र नयनानि नालम् ।

“तथाऽनुज पश्यत”, “योगिनं ता-

वानीतवन्त नमते” त्यवोचन् ॥

जानक्याः स्फटिकगृहप्रवेशः—

अन्या दशां प्राप्य विसृज्य तल्प

सखीवृता पद्मतटाकतीरे ।

सा स्फाटिके समनि चन्द्रका-त-

जलार्द्रपद्म शयन विवेश ॥

सीताविरहप्रलापः—

सजे धनुभ्यात्तकरी तदीयौ

सवाणत्पणीरयुतौ तर्पासौ ।

पुष्पाढ्यवभृश्व यदीह दृष्ट

स्याज्जीवित मे पुनरेव दृष्टम् ॥

आकाराचन्द्रेण सपुम्पकैरैः

चापेन युक्तो जलदः स्वदग्ध्याम् ।

पीत्वा मम प्राणजलं मदीय-

चित्ते वसत्यद्य सदा वसेच्च ॥

23

कामः कठोरः कठिनान् श्वबाणान् ।

मयि प्रयुङ्क्ते, कलुषां ततो माम् ।

“मा ते भयं स्यादि” ति वाक्यमुक्त्वा

द्वारक्षतस्तस्य कुतो हि पुस्त्वम् ॥

24

“भो भोः स्तनौ ! किन्तु फलं प्रवृद्धया

दुर्भेदचापं धृतवान् दयालुः ।

चन्द्राननो यो मुनिः तस्य वक्षः-

संश्लेषसीदयाय तपो विधत्स्व” ॥

25

इष्टममुख-मदनो हृदिस्थः

तच्चित्तरोगोत्पत्त्यकुचद्वये मे ।

विषेण सिञ्चन्नपि नैष पूर्व-

चन्द्रः कलङ्को हि न तस्य मध्ये ॥

26

कामप्रयुक्ताखविषावमग्न-

देहाददग्धा बाहिरागता मे ।

प्राणास्तु तद्वाघवपादमाप्य

गता निवृत्ताः कथमत्र चित्तं । ॥

27

विद्युद्युतो मेघ इवावतीर्य

गा प्राप्य यातो धृतयज्ञसूत्र ।

न वेद्मि कोऽसाविति तं हृदिस्थं

अग्रे स्थितं तं च कुतो न जाने ॥

भूत्वा पयोऽब्धावमृते च लब्ध्वा

त्यजेयथा हेमघटेन मूढः ।

रामाङ्गसंश्लेषदुःखं तथैव

निहाय लब्ध मम किं प्रलपैः ॥

नीलमालाख्यचेत्याः सीतान्तिकागमनम्—

वियद्गनुस्तुल्यविचित्ररूप-

समुज्ज्वलकुण्डलहारयुक्ता ।

चेटी गलत्कुन्तलवस्त्रयुक्ता

सा नीलमाला द्रुतमाजगाम ॥

चेष्टया धनुर्भङ्गवृत्तान्तकथनम् —

“स सात्वृक्षोज्ज्वलतपाणियुक्तो

ह्यसौ हरिस्त्यक्तभुजङ्गतल्प ” ।

इत्येवमूह्यो मुनिनाऽनुजेन

साकं पुरीं प्राप स रामनामा ॥

धनुस्त्ववष्टम्य पदा क्षणेन

अप्राह तच्छिक्षितय-प्रतुल्यम् ।

प्रसूनवर्णे सति भग्नमेतत्

पपात, सा राजसभा चचाळ ॥

सीताया सन्देहनिवृत्ति —

“स मेघरूपो मुनिना जगाम

स पद्मनेत्रस्त्वि”ति चेष्टिवाक्यैः ।

सीता, “प्रियोऽसावि”ति निश्चिकाण

भग्राय काञ्ची ववृधे नितम्बम् ॥

33

हर्षोऽपुन पुष्टसुमध्यमा सा

प्रवृद्धवक्षोजयुता प्रहृष्टा ।

“तत्कारणैरेव स एव नो चेत्”

भुव मृता स्या”मिति मन्यते स्म ॥

34

जनकवाक्यम्:—

स्वामिन् ! त्वया प्राप्तवतोऽस्य सद्य

कार्यो विवाह किमप्यो नरेन्द्रम् ।

सस्य यमानाथ्य तत् किमस्य

कार्यो वद त्वे त्विति भूप आह ॥

35

जनकेन दशरथाय दूतश्रेयणम् —

अप्येवमुक्त जनकेन, योगी

“शीघ्रं नृपस्थानयन वर स्यात्” ।

इत्याह, वृत्त सकल च दूते

न्यवेदयन्मेधिल एव रात्रे ॥

36

13

दशरथप्रस्थानपटलः-

(नृपुङ्ग्वीर्षपटलम्)

जनकदूतागमनम्:—

भेरीरवाब्धां गमिता अयोध्यां,
सङ्घे नृपं द्रष्टुमपारयन्तः ।
अनेकभूपालकिरीटशोभि-
पुरीमुखे तस्थुरिमे हि दूताः ॥

सन्देशपठनम्:—

दूता इमे, “द्वयातगुणिन् नरेन्द्र !
गृह्णाण पत्रं त्विदमि”त्ययच्छन् ।
जग्राह तद्राजसभास्यं विद्वान्
पपाठ राज्ञश्च निदेशवश्यः ॥

धनुर्मङ्गश्रवणम्:—

“पुरा कपदी धनुषैव येन
जिगाय लोकानय दक्षयज्ञे ।
तच्चापमङ्गश्च निरेव पूर्वं
मया ध्रुतः किञ्चि”ति भूप आह ॥

दशरथाऽऽदेशः—

“यप्राप्ति रामो रघुवंशराज-
 पुण्यैकजातो मदनेन तुल्यः ।
 सैन्यं वृषास्तां मिथिलां प्रयातु
 तद्वधुष्यतामि”त्यवदन्नुपेन्द्रः ॥

4

दशरथसेनाप्रस्थानम्—

नृपस्य गम्भीरगतेस्तु सेना
 व्याप्ताऽभवत्सर्वत एव लोके ।
 वातेन सिन्धुः सकलं विनाश्य
 व्याप्नोति यद्वत्प्रलये प्रवृद्धः ॥

5

रघूद्वहः सर्वजनार्तिहन्ता
 नैव प्रतरये, प्रथमं ततोऽपि ।
 उत्थाय मत्प्रे प्रसृतस्तदीय-
 सेनाप्रभागो मिथिलां जगाम ॥

6

विप्राः—

गर्जैर्वधूभिश्च समं प्रयातुं
 भीता युताश्छत्रकमण्डलुम्याम्
 जपादि कर्माहिकरानयोधैः
 कृत्वा पदाम्बुः प्रयुयुर्दिजेन्द्राः ॥

7

वसिष्ठः—

बहुश्रुतैः यागपरैश्च विप्रैः
समेत्य मुक्ताशिबिका प्रविष्टः ।
अरुन्धतीनायक एष यातो
हंसं समारुह्य यथा विरिञ्चिः ॥

भरतशत्रुघ्नौः—

गजैस्तुरङ्गैः परितो वृतौ तौ
शैलं यथा सिन्धुरिमौ कुमारौ ।
तथाऽनुयातौ तमृषिं वसिष्ठ
तौ भ्रातरौ गाभिस्तुत यथैव ॥

दशरथः—

तन्नित्यकर्माणि विधाय विष्णु
प्रणम्य गोभूमिस्तुवर्णमुदयान् ।
दत्त्वा द्विजेभ्यो मुदितः किरीटी
शुभे मुहूर्ते नृपतिः प्रतस्ये ॥

चन्द्रशैलप्राप्तिः—

क्रोशद्वयं प्राप्य रघुप्रवीरः
तं चन्द्रशैलस्य तटं विवेश ।
नारीमुकेशस्तनसकपुष्प-
मुगन्धिसेन्यं न्यवसत्तटेऽस्मिन् ॥

गजाः—

धिवक्त्रस्य नेतुर्हितसूक्तिमेव
 हृदाद्रजा नैव बहिः प्रयान्ति ।
 कामी सुहृद् भानिधचो विहाय
 मग्नो यथा पण्यवधूनितम्बे ॥

चन्द्रशैलवर्णनम्—

शैलेन रुद्धस्तटमाप चन्द्रः
 तत्रत्यनार्यः शशिदर्पणेऽस्मिन् ।
 एकत्र पश्यन्ति निजाङ्गशोभां
 स्वर्गात्तथाऽयत्र सुरस्त्रियोऽपि ॥
 विहृत्य देवैः प्रणयोत्थकोपात्
 देवाङ्गनामुक्तसुररत्नमालाः ।
 शैले गृहीत्वा कपयः स्वभार्या-
 कण्ठे निवप्यन्ति, नदन्ति भार्याः ॥
 शैलेऽत्र गङ्गासदृशाः सुवर्ण-
 मुष्कासमृद्धाः किल निर्झरास्ते ।
 त्रिविक्रमस्योरसि धारणार्ह-
 श्वेतोत्तरीयेः सदृशा बभूवुः ॥
 शैलाप्रभागे विवसन्ति मेघाः
 प्रसूनमालारतदधः प्रदेशे ।
 रमापतिर्भोऽरुणः किमेव
 इत्येवमुद्यः प्रतिभाति शैलः ॥

सायंकालशोभा—

मेघावृतास्ताचलरूपनागं
विवेश वेगाद्रिखरूपसिद्धः ।
तेनोद्भूताद्रक्तमयप्रवाहात्
बभूव रक्तं गगनं च सायम् ॥

9

शैलमहिमा—

अनन्तशीर्षैः रमणीयदृश्यै
सच्चन्दनैर्मण्डित एव शैलः
सुचन्दनं वक्षसि विधत्तोऽस्य
नीलस्य विष्णोरभजत् स साम्यम् ॥

10

शैले सेनानिवासः—

प्रेम्णा मियः स्त्रीपुरुषाः समस्ताः
नरास्तथा सिद्धकुरङ्गनागाः ।
आगत्य तस्थुर्गिरिसानुभागे
रम्यं ध्वनद्विर्भर्मरैरुपेते ॥

11

बन्धकारव्याप्तिः—

अस्ताद्रिमारुह्य निंङीयमाने
कूराक्षियुक्ते रविखरूपसिद्धे ।
महान्धकारः प्रसृतः समन्तात्
लीना गजा यान्ति बहिर्यथैव ॥

12

दीपारोपणम्—

मन्दारमालोज्वलितस्य राज्ञः
 सेनासमुद्रे बहुघोषयुक्ते ।
 आरोपिता दीपगणा विभान्ति
 पयोधिसम्भूतसरोजतुल्याः ॥

चन्द्रोदयः—

मुक्तासमूहे सितसैकनस्थे
 भूत्वा चरच्छ्वेतसुशङ्खतुल्यः ।
 उत्थाय सिन्धोरुडुभिः समेत्य
 विभाति चन्द्रे गगने विशुद्धः ॥

निशानयनम्—

मुक्त्वा समक्षं रतिशास्त्रसारं
 कृत्वा बधूवाञ्छितमेव सूर्यम् ।
 नाट्यं च सङ्गीतयुतं समीक्ष्य
 नि-युर्निशां सैन्यगता नरास्ते ॥

15

पुष्पापचयपटलः
 (पुष्पापचयपटलं पटलम्)

सूर्योदयः—

तमो हिरण्यं द्यारुरूपदंष्ट्रा-
 युतं निदन्तं किरणायद्वयस्तेः ।
 युतो रयिः पश्चिमशैलरूपा-
 स्तम्भाद्गुदेनि स्म'पया वृत्तिदः ॥

ससैन्यस्य दशरथस्य शोणानदीप्राप्ति —

रथाधिरूढः कृतनिश्चकर्मा

जगाम राज्ञा, नृपवाहिनी च ।

शोणानदीं प्राप सरोजयुक्ता ।

वनैः समन्तादुपशोभितां च ॥

2

तेषामुपवने वास.—

तदा रवावम्बरमध्यगात्रे

वधूयुता राजसुतारतदन्ये ।

पुष्पापचित्वा सलिले विहार-

योग्य नदीजुष्टवनं प्रयाताः ॥

3

स्त्रीणां मधुरालापा.—

सुभूषिताना मधुरस्वनाना

सुकुन्तलानां वचनं वधूनाम् ।

श्रुत्वा न कूजन्ति पिका ह्रियेन

किं रम्यवाचा पुरतोऽपवाक्यैः ॥

4

स्त्रीणां पुष्पापचयः—

सुधास्रवजेनयुताङ्गनाभिः

स्पृष्टास्तु शाखाः स्वयमेव नम्राः ।

वर्षन्ति चेत्पादतलेषु पुष्पं

को वा यिरोपो नमने नराणाम् ॥

5

रमासमखीकरपद्मयोगात्
 सिंहातिशाय्युत्तमवीर्यभाजाम् ।
 नृणां नमेतां यदि शैलहस्तौ
 कः पुष्पशाखानमने विशेषः ॥

५५

भ्रमरभ्रमणम्—

नदीतटाकेषु न भूतपूर्वं
 नारीलतोऽयमुत्तरूपपद्मम् ।
 मृङ्गाश्चरन्तो न हि तत् त्यजन्ति
 दृष्ट्वा नवं वस्तु पारिजेत् कः ॥

एका युवती—

युवा तरो प्रेक्ष्य तु “नारिकेल
 फलान्यहो खीकुचवद् विभान्ति” ।
 इत्याह, “कां वा हृदि मन्यतेऽसौ”
 इतीरयित्वा रुदति स्म भार्या ॥

अपरा युवती—

पत्न्याः पुरः स्थान्तरनाम मोहात्
 जगाद भर्ता, कुपिता नताङ्गी ।
 सा पुष्पमाग्रातवती रुदन्ती
 दग्धं प्रसूनं श्वसनैस्तदीयेः ॥

नारीसौन्दर्यम्—

“महर्षयो योगरता मनोज-

वाणैर्हता न स्युरितीयमुक्तिः” ।

वृथैव, पुण्यापचयोधताना

स्त्रीणां भुवो हन्तुमिमान् समर्थाः ॥

10

एको युवा—

देवैरलेख्याद्भुतमूर्तिमयाः

समोक्ष्य शोभां हतचित्तदष्टिः ।

आरुह्य शाखां मुकुलानि पुष्प-

बुद्धयाऽपचिल्य प्रददाति रुधिरं ॥

11

जलक्रीडागमनम्—

सुच्छायया शीततमे वनेऽस्मिन्

पुण्यापचित्यां सकला विरकाः ।

शुद्धे जले श्वेततरङ्गपूर्णं

निर्हर्तुं क्षमाः प्रययुर्हृदादीन् ॥

12

16

जलक्रीडापटलः

(पुष्पबन्धनैः क्रीडायां लब्धं पुष्पलवणं)

जलाशयगमनम्—

स्वकीयशोभाजितदेवबृन्दाः

नार्यो नरा मृगयुतादरण्यात् ।

उत्थाप्य गच्छन्ति नदीद्वशादीन्

यथा गजा यान्ति वने समार्याः ॥

1

सलिलमञ्जनदृश्यम्—

दुर्वाससः शापत इन्द्रमार्यं
पुरा पयोधामराङ्गनाभिः ।
ममं यदासीत् सममास तेन
जलाशये मग्नवता समूहः ॥

एका—

क्वाचिन्मनोज्ञा धृतपुष्पकेशा
दृष्ट्वा स्वविम्बं सलिले सखीं ताम् ।
मत्वा भ्रमात्स्वेन सम हसन्ती
तस्यै ददौ सा स्तनलग्नहारम् ॥

अपरा—

सुमेखला मध्यतलात् च्युतास्ताः
जलावगाहे पतिताः हृदेषु ।
पदावगृह्णन्, “किमु पादलग्न-
सर्पोऽय”मित्ये भयमाप काचित् ॥

मत्स्याः—

मत्स्याः सफुरिभ्युपवाह
गन्ध जले स्त्रीवपुषो बहन्ति ।
सङ्गात् सती ज्ञानयुता नराः स्यु-
रित्यत्र किं वाऽ-वनिदर्शनेन ॥

जलाशयः—

ज्ञाताङ्गनादेहमुकुङ्कुमेन
 नृपाङ्गसम्बद्धमुचन्दनेन ।
 युक्तं हृदयं सखिलं च नील
 धनाढ्यरक्तम्बातुल्यमासीत् ॥

6.

सूर्यास्तमयः—

कुरङ्गनेत्राः पुरुषैः समेताः
 यच्चक्रेताः सलिलावगाहम्
 समीक्ष्य तत्कर्तुमनाः स्वयं च
 किं पश्चिमाग्निं तपनो विधेशः ॥

7

चन्द्रोदयः—

यः—
 पूरं नृपः क्षीणबलो जितोऽपि
 यथा पुनर्योद्धुमुपैति मोहात् ।
 जितस्तु नारीबदनैः प्रयातः
 शशी पुनर्योद्धुमुपैति तद्वत् ॥

85

17

मद्यपानपटलः

(உண்டாடுபடலம்)

चन्द्रिका—

सुराप्रवाहो धवळः क्रियेव ।
किं मूर्तिमद्भानरसप्रवाहः ? ।
अन्तःस्थकामस्रवणं बहि-
र्धेयूल्याऽभवद्यामृतकौमुदीयम् ॥

I

नानागृहाणि—

छायातलं मौक्तिकमण्डपस्य
चरत्पयोदावृतकाननं च ।
स्थलं विशुद्धस्फटिकैर्निबद्धं
प्रसूनगेहं विविशू रमण्यः ॥

सुरया कामवर्धनम्—

पुष्पागरुक्षत्कचभारयुक्त-
जीभिः सुपीता मदिराऽथ तासु ।
अन्तःस्थ कामाग्निमवर्धयत्सा
हुतं घृतं वर्धयते ययाऽग्निम् ॥

चित्तप्रमः—

सन्दिग्धमध्या स्वमुखं सुरायां
दृष्ट्वाऽन्यनारीति विभाव्य काचित् ।
“उन्मिष्टमघं पिबसीह कस्मात्
पित्तेऽन्यदस्तीति” जहास तत्र ॥

चन्द्राय अभयप्रदानम्—

सुरास्यचन्द्रप्रतिबिम्बदृष्ट्वा
काचिध्रमत्ता, “ननु चन्द्र! राक्षोः ।
भीत्या निनीनोऽत्र भवान् भयं ते
माभूत्” इतीत्यं तमुपादिशत् सा ॥

चन्द्रिकायां मदिरास्वप्नमः—

प्रसूनगेहस्थितरुध्रमार्गात्
उयोःस्नां पतन्तीं भुवने स्म काचित् ।
गृह्णाति पात्रे, मदिरेति मत्वा
नारीस्वभावाद्भुतचित्तमोहात् ॥

6

मद्यपानवैचित्र्यम्—

स्वपाणिकम्पात् मधु यच्च तल्पे
पपात तत् पानमदेन काचित् ।
निश्चुल्य, “तिष्ठेन्मधु” चेति मत्वा
सा रिक्तपात्रं कुरुते निजोष्ठे ॥

7

कपटनिद्रा—

एका ययौ रन्तुमनाः प्रसून-
तल्पं, न तद् ज्ञातमभूत् प्रियस्य ।
बालस्वमोक्षउलतो लुठन्ती
“क्ष्ण्टा किमासीत्” इति सा जगाद ॥

8

दूतसन्देहः—

सशूडपाणेर्नृपतेः सयोधे
केरुसमा काचिदगात् जनेन ।
कामेन राक्षसा पुत्रो न केन
दूतेन नीनेदमिदं न जाने ॥

9

प्रियापादताडनम्—

काचिपदा भर्तुरुरो जघान

केल्या, कराभ्यां स जुगोप वक्षः ।

“प्राणप्रियां चित्तगतां रिरक्षुः

रुणत्सि किं वे”ति जगाद साऽपि ॥

स्वप्नाभिनयः—

असत्यनिद्रावशमेव काचित्

स्वप्नच्छलात् सा पतिमालिङ्गित्वा ।

यथा तुषारं शमयेद्विवस्वान्

कामो वियोगं शमयेत्तथैव ॥

चन्द्रसूर्यौ—

कृताल्पपुण्यैरिव लब्धभाभ्यं

तदा शशी प्राप लप क्षणेन ।

तद्विष्णुवक्षःस्थितकौस्तुभेन

समः पयोधौ तत्रिरात्रिरासीत् ॥

18

प्रत्युद्गमपटलः

(लक्ष्मीविक्रान्त पृ. ७७.७)

दशरथस्य गङ्गातीरप्राप्ति —

गजाद्वयशैलोत्थितदानवारि-

सम्पूर्णनयः प्रवहन्ति यस्मिन् ।

सैन्याभिना तेन युतो जगाम

गङ्गातटं राघवसिद्ध एव ॥

जनकेन प्रत्युद्गमः—

श्रुत्वा नृपस्याऽऽगमनं प्रहृष्टः
 रथाश्वमातङ्गमयाभ्विजुष्टः ।
 प्रत्युद्गमार्थं जनकः प्रयास्यन्
 ययौ यथा सूर्यशुपैति चन्द्रः ॥

2

सेनारेणु —

त्रिविक्रमः सप्त ययोर्ध्वलोकान्
 भित्त्वा पुरा मातुमगात् प्रपञ्चन् ।
 सैन्योत्थितो रेणुरिमं च मार्गं
 प्रविश्य गत्वा प्रसृतो जगत्पाम् ॥

3

सेनयोरुभयोर्मेलनम्—

यदा त्वयोध्यापतिसैन्यराशि-
 माविश्य युक्ता जनकस्य सेना ।
 तदा पयोधिं प्रविशन्नदीनां
 शब्देन तुल्यो धनिराविरासीत् ॥

4

चक्रवर्तिनोरन्योन्यालिङ्गनम्—

ततोऽवतीर्य स्वरथात्तदग्रे
 स्थितः, “त्वमारोह रथं ममे”ति ।
 उक्तो महीशेन तमारुरोह
 स मैथिलस्तं नृप आलिङ्गित्वा ॥

5

दशरथेन कुशलप्रश्नः—

व्याघ्रेण सम्मानितसिंहतुल्यो

वैदेहमाश्लिष्य सवन्धुमित्रम् ।

क्रमेण पृष्ट्वा कुशलं, 'त्वमग्रे

याही'त्यबोधत्, नृपतिर्ययौ च ॥

मिथिलातो रामप्रस्थानम्—

सुरैर्नरैर्नागवैश्च बन्धो

रामोऽश्वयोधैः सहितो नगर्याः ।

प्रस्थाप्य, बानामणिबद्धदेह-

रथेन यातः स ह लक्ष्मणेन ॥

मृतस्य पुनरुज्जीवनम्—

नीलोत्पलाभः सुरबन्धपादः

चित्रातिशाय्युत्तमरूपयुक्तः ।

रामो नृपं प्राप यथैव याताः

प्राणाः पुनः प्राप्य विशन्ति देहम् ॥

रामेण मातृवन्दनम्—

कपर्दिपाणिस्थितचापमेत्वा

राजः स्वमातृः क्रमशः प्रणम्य ।

उत्थाप्य तस्यो तमवेक्ष्य तासां

हृदं तदा को गदितुं समर्थः ? ॥

रामाय पितुरादेशः—

“एतैरनीकैः सहितस्त्वमग्रे
याही” अयोध्यापतिराह रामम् ।
समस्तजन्तोरपि मातृकल्पः
शास्ता जनानां भुवि साक्षिभूतः ॥

10

रामस्य मिथिलागमनम्—

रथाधिरूढैरनुजैः प्रदृष्टैः
पार्श्वद्वये तैर्विनतैः समेतः ।
सुशङ्खभेरीध्वनिभिः स राम-
ययौ समुत्पाय रथाधिरूढः ॥

11

तस्य नगरवीथीप्रवेशः—

नारायणं गेहद्वहिरेत्य तत्र
स्थितास्तु तद्दीक्षणपुष्पवृष्टया ।
सिक्तः स रामः स्वपदेन गच्छन्
अवाप वीथीं मिथिलानगर्याः ॥

12

पुराङ्गनानां चित्तस्थितिः—

आये हरावन्तिकमागते तु
बाला युबलः सकलाश्च वीथ्याम् ।
अनङ्गयाणप्रदिताः समेत्य
प्रापुर्दशां यामथ तां वदाम् ॥

13

१७

पुरविहारपटलः

(உலாவிப் பட்டம்)

स्त्रीणां रामान्तिकागमनम्—

: मयू(सारङ्ग समानगल्यः

नक्षत्रविद्युत्समकान्तिमल्यः ।

भूपारवैर्भृङ्गरैरुपेताः

नार्यो जवात् रामसर्मापमापुः ॥

तासां स्थितिः—

“दृष्टं प्रियं मूर्तिमदेव तस्मात्

जन्माभवत् सार्धकृमि”त्युदीर्यं ।

यथा जलं वीक्ष्य विवपेदेशे

मृगास्तु धावन्ति तथा खियोऽपि ॥

जवेन रामं गतमात्मचित्तं

गृहीतुकामाः प्रययू रमण्यः ।

ताः खिन्नमध्याः प्रचलत्प्रसूनाः -

निम्नप्रदेशप्रवहत्पयोवत् ॥

काष्ण्यकारणम्—

श्रीरामदेहस्थितकाष्ण्ययोगात्

नेत्राणि कृष्णान्यभवन् किमासाम् ।

स्त्रीरत्ननेत्रैः किमु वीक्षितोऽसी

रामोऽभवन्नीलतनुर्न जाने ॥

मदनोपालम्भः—

कामप्रयुक्तानिह पुष्पवाणान् ।
समीक्ष्य काचित् सुमुखी वभाषे ।

“रामस्य वीर्यं पितुरस्य चाञ्छा
धिककृत्य कोऽसाववलानिहन्ता ?” ॥

5

राममोहितानां स्त्रीणां वचनानि—

बोद्धुं ह्यशक्ता निजदेहभारं ।
वल्लैकभूषोज्झितसर्वभूषा ।
अवाच्यसर्वोत्तमकामसौख्य-

रूपेण काचित् प्रतिमेव तस्थौ ॥

6

एका—

मन्त्रेणमार्गात् कपटी स रामो
विवेश चित्तं नयने पिधाय ।
अन्तः स बद्धः सखि ! तेन रन्तुं
गच्छेम शय्यामिति काचिदाह ॥

7

अपरा—

विस्मस्तभूषावसना हि काचित्
कामाश्रयात् त्वविचार्य गात्रे ।
पश्यन्ति या राममिहादरेण
कोपादियं पश्यति तास्तु सर्वाः ॥

8

रामस्य सर्वाङ्गसौन्दर्यम् —

याः स्कन्धमैक्षन्त न ताभिरन्यत्.

दृष्टं करौ पादतलौ च तद्वत् ।

सर्वाङ्गशोभा न हि काऽप्यपश्यत् .

एको यथा॥ सर्वमतस्थमोशम् ॥

परमशृणो नारीहृदयवासः —

एका सुकेरी तनुमध्यमा ता ।

पातुं स रामो हृदयं विवेश ।

जगत् समस्त जठरे कदाचित्

धृताच्च रामाद् भुवि कोऽस्ति बन्धः ? ॥

राजमार्गे रामं दृष्ट्वा नारीवचनानि —

स्त्रियाः कृते पावनरामा धीर!

रौद्रं धनुः पूर्वमभञ्जयस्वम् ।

कामेक्षुचापं त्वमिहाय भङ्क्त्वा

गृहाण मामित्यथ काचिदाह ॥

दिव्यमङ्गलविग्रहदर्शनम् —

एका सुतप्ता श्रयिता रुदन्ती ।

सुदीर्घमुच्छ्वस्य सजीभवेश्य ।

सम्योऽयं हस्ती, "सखि! रामविम्बं

कामो लिखेत् किञ्चिन्वि"ति पर्यपृच्छत् ॥

परतत्त्वनिर्णयः—

एतादृशान्युत्तमलक्षणानि
नरेषु न स्युः सुविमृश्यमाने ।
अतः स विष्णुर्भवतां वदामि ।
ज्ञापेत पश्चादिति काचिदूचे ॥

13

रहस्यार्थगोपनम्—

वर्षामयूरीसदृशी यदेका
स्वकीयकर्म हृदि गोप्तुमैच्छत् ।
कामस्य तद् ज्ञातमभूद्रहस्यं
मुख मनोवन्न हि गोपनार्हम् ॥

14

परस्त्रीपराङ्मुखता—

“तः स्विन्नगात्रा व्यथिताः सशोकाः
स्त्रियः स्वदृग्भ्यां न ददर्श शुद्धः ।
सस्मार नायं मनसाऽप्यतोऽमौ
किं स्नेहशून्यस्त्वि”ति काचिदाह ॥

15

रामनिन्दापरा काचित्—

मुग्धासु नारीषु किमप्यलब्ध्वा
गच्छन् स रामः करुणाविहीनः ।
ज्ञानी न चायं वृणुते हि सीता
स घातकः स्यादिति काचिदूचे ॥

16

निर्लज्जा काचित्—

एका परां प्रेक्ष्य तु काममोहात्
 “किं राममूर्तेर्निन्दते मनो मे ।
 दृष्टं त्वया ब्रूहि तदि”त्यपृच्छत्
 आशायुतानां न भवेद्धि लज्जा ॥

प्राणं प्रार्थयाना अपरा—

“स्वप्राणदानेन परानरक्षन्
 तद्वंशजाताः परमेव रामः ।
 प्राणान् मदीयाज द्वि नः प्रयच्छेत्
 क्रौर्यं कुतोऽस्ये”ति जगाद काचित् ॥

रामस्य समामण्डपप्रवेशः—

बधूभिरित्थं कथितः समन्तात्
 भेजे नृपेन्द्रैः सहितः स रामः ।
 वेदान्तवेत्ता कुशिकामजेन
 तथा वसिष्ठेन युता सभा ताम् ॥

तस्य आसने उपवेशः—

साकेतजन्मा मुनि धर्मवृद्धश्चै
 नत्वा मुनी, प्राप्य तयोरनुशाम् ।
 छायासमैर्भ्रातृभिरेव मुनो
 वरासनं प्राप्य रराज रामः ॥

दशरथस्य मण्डपागमनम्—

सक्तेतराजो निजवन्धुनित्रैः

समेत्य यातो मणिमण्डपं तम् ।

नक्षत्रबुन्दैरनुगम्यमानः

प्राप्नोति चन्द्रो गगन यथैव ॥

21

जनकस्य आतिथ्यम्—

वित्तं समस्त जनकः प्रमोदात्

दत्त्वोपचारं कृतवान् यदत्र ।

जनेषु रामे च समानभावात्

चक्रे तदाऽसौ, किमितोऽन्यदस्ति ॥

22

20

सीतालङ्करणपटलः.

(कोलायकाणां माला)

सीतामानेतुं वसिष्ठादेशः—

सजीवचित्रप्रतिमाङ्गनाभिः

रघूददे शक्रवदेषमाने ।

दृष्ट्वा वसिष्ठो जनक वभाषे

“सीतां मृगाक्षीं त्वमिहानये”ति ॥

I

चेटीकृतसीतालङ्कारप्रकारः—

अक्षणोर्यथा पक्ष्म, तदीयरूप-
 प्रच्छादकान्याभरणानि चेति ।
 विस्मृत्य सख्यो निजसुन्दरी तां
 अमण्डयन् शर्करया सुधां वा ॥

कण्ठभूषणम् —

कण्ठे तु तस्याः हरिशङ्खतुल्ये
 सख्यो बबन्धुर्वरभूषणानि ।
 सर्वाङ्गनामङ्गलकण्ठभूषा
 सीताऽस्ति, कण्ठाभरणं कुतोऽस्याः ॥

तिलकालङ्कारः—

त्रिलोकनारीतिलकायितायाः
 तस्या मुखे तास्तिलकं च चक्रुः ।
 नीलोत्पलैरावृतपद्मजन्य-
 चन्द्रोत्थनक्षत्रसमं तदासीत् ॥

सीतादर्शनेन स्त्रीणामपि मोहः—

सीताङ्गशोभा प्रसमाक्ष्य सख्यः
 पद्मान्मधुप्राप्य यथैव मृक्ताः ।
 बभूवुरस्पष्टवचोविमुग्धाः
 पुंसां बधूनां हि मनः समानम् ॥

तां पूर्णिमाचन्द्रसमां निरीक्ष्य —
 खियोऽपि हर्षादिभवन् विमुग्धाः ।
 एकैकमङ्ग रमणीषु रम्य ^१
 कं प्रेक्ष्य लावण्यनिधिं सहेतुः ॥

6

७१

सीतासौन्दर्यम् —

सुशङ्खदस्ता जलजासनस्या
 समस्तजन्तोर्हृदये वसन्ती ।
 अरुन्धतीतुल्यपतित्रना सा
 समा हि रामेण किमत्र वाच्यम् ॥

7

तस्याः प्रस्थानम्—

नता सखीभिर्मणिमृदितान-
 ध्यायातले दीपसमा ज्वलन्ती ।
 तारागणे वालशशी यथैव
 सीता सभां ग तुमघ प्रतस्थे ॥

8

तदीयगमनप्रकार —

यान्त्याः स्वपुत्र्या मृदुपादखेद
 मत्वेव भू पल्लवपुष्पराशिम् ।
 आस्तीर्य सर्वत्र गतैवमूढा
 सीता ययौ भूषणशिक्षितेन ॥

9

तस्याः मणिमण्डपप्राप्तिः—

हेमप्रभा चन्दनशीतलाङ्गी

सुपुष्पगन्धा तडिता समाना ।

देवाङ्गनाहंससुधा विजित्य -

प्रापन्तृपाद्व्य मणिमण्डपं सा ॥

सीतायाः दिव्यमङ्गलविग्रहः—

सीताशरीरं श्रुतिवच्च नित्यं

नराश्च बध्वः प्रसमीक्ष्य मुग्धा ।

तथैव तस्थुः प्रतिमासमानाः

निश्चेष्टिता निश्चलनेत्रयुक्ताः ॥

रामेण सीतादर्शनम्—

कन्यासुधां वीक्ष्य पयोदवर्णः

“सा जानकी वा न हि वे”ति मुग्धः ।

निश्चित्य पश्चान्मुमुदे स रामः

सिन्धोः सुधां प्राप्य यथा सुरेन्द्रः ॥

वसिष्ठप्रहर्षः—

अस्मत्तपोभिर्जनितः स रामः

सशस्त्रचक्रो हरिरेव यस्मात् ।

तस्मादिय स्यात् कमलोत्थितधी-

रितीव मत्वा मुमुदे वसिष्ठः ॥

दशरथानन्द.—

समस्तलोकधिपति, स राजा
सीताङ्गशोभा प्रसमीक्ष्य मेने ।

७ “सतापि लोका हि मयाऽत्र मुक्ता,
परन्तु लक्ष्मीमलभे त्विदानीम् ॥

14

पितुरन्तिके सीतोपवेश —

विहाय पद्म नृपसम्भजाता
त्वादौ वसिष्ठ । पुपुङ्गव च ।

७१ प्रणम्य हर्षाद्युसमेततात-
पार्श्वे वरिष्ठासनमाविशत् सा ॥

15

परमानन्दभरितो विश्वामित्र —

एषा विपाश्री कमलासनेति
नीलादिरामो यदि वेत्ति पूर्णम् ।
चापोऽस्तु भिन्वाऽपि सप्तशैलान्
इतीव मेने कुशिकामजोऽसौ ॥

16

सीताया सन्देहनिवृत्ति —

रात्रेण चारमहण च भङ्ग
श्रुत्वा जनेभ्यो गतसंशया सा ।
चित्तरिपित त दलयस्थनेन
ददर्श सीता पुत्तोऽप्यपाङ्गे ॥

17

हृदिस्थचोरेण धनुस्तु भग्न-

मासीदिति प्रेक्ष्य तुतोप सीता ।

बन्धाद्विमुक्तो हृदये रमेशं . .

दृष्ट्वा यथा मोक्षमुपैति विद्वान् ॥

दशरथेन विश्वामित्रं प्रति मुहूर्तदिनप्रश्नः—

विज्ञानपारङ्गतकौशिकं तं

दृष्ट्वा प्रसिद्धो रघुवंशभूषः ।

“श्रेष्ठं दिनं किं तनुमध्यसीता-

विवाहयोग्यं वद चे”त्यपृच्छत् ॥

मुहूर्तदिननिर्णयः—

उत्प्लुत्य केदारतलेषु मत्स्याः . .

निप्रान्ति वृक्षान् महिषांश्च यत्र ।

तत्कोसलाधीश ! “विवाहयोग्यं

दिनं च एवे”ति मुनिर्जगाद ॥

दशरथेन स्ववेशमगमनम्—

नतेषु भूपेषु रघुप्रवीरो . .

रत्नाढ्यसावर्तसुशङ्खधोपैः ।

वालार्कतुल्याभकिरीटयुक्तः . .

विप्रेर्नियुक्तः प्रययौ स्ववेशम् ॥

सूर्यास्तमयः—

इसीव कुच्छ्रेण जगाम सीता
 रामोऽप्यगच्छन्निजहेमसत्र ।
 महर्षयो भूपगणाश्च जग्मुः
 सूर्योऽपि मेरावमवनिनीलः ॥

22

21

सीताविवाहपटलः
 (कल्पवृक्षे मूलम्)

जानक्याः स्थितिः—

पत्नेन लब्ध्वाऽपि तटाकतीरं
 पातु जलं यद्वदलम्बमागता ।
 पिपासवः खेदमवाप्नुवन्ति
 तां वै दशां प्राप पिकस्वना सा ॥

1

विरहिण्यास्तस्याः शोकवचनानि—

तदुर्वलप्राणहरैकदीक्षाः
 किं वञ्चकाः सन्ति निशे ! कठारे ! ।
 सूर्योदये मे पतिरेव राम
 मां प्राप्नुयात् त्वं च कुरु प्रभातम् ॥

2

मलयमारुतम् —

वाताख्यशार्दूल ! सुगन्ध ! शीत !
 गुहानिवासिन् ! मलयचटस्य ।
 ज्योत्स्नाख्यदन्तैर्युत ! वदिरूप !
 मत्प्राणमन्विष्यसि किन्तु हन्तुम् ! ॥

3

वीथ्यां कन्यासु अत्याचारः—

रथ्याचरो नीलघनाभवीरः

रात्रिन्दिधं मुञ्चति नैष मां सः ।

अनूढकन्यानिकटं प्रयान्तः

कुलीनभूषाः किमु सन्ति लोके ॥

रात्रिनिन्दा—

गीतं न शान्तं न दिवाभ्युपैति

चिन्ता न याता न निशावसानम् ।

चित्तेऽस्ति रोगो न च याति शोकः

निद्रापि नापाल्यहो किमेतत् ! ॥

समुद्रनिन्दा—

सिन्धो ! समुत्थाय पतंस्तरङ्गैः

श्रान्तस्वदेहो बलयैर्विहीनः ।

नाप्रोपि निद्रां संततं च तस्मात्

कन्यासि किं त्वं मदनाद्विभेपि ? ॥

कविवचनम्—

इत्थं बहूक्त्वा व्यसनेन सीता

यदा सुतप्ता श्लथिता बभूव ।

तस्यां निशायामनघः सं रामः

स्मृत्वा यदूचे तदिदं बुदामः ॥

विरहतसेन रामेण बहुधा चिन्तनम्—

चित्ते पुरा नेत्रशलाकया तां
कामातुरोऽहं व्यलिखं पुनस्ताम् ।
दृष्ट्वाऽद्य पूर्णामहि वेमि शोभा
दृश्येन्न किञ्चित्छितां पुरस्तात् ॥ ८

8

चन्द्रदूषणम्—

हे चन्द्र! सीतामुखतुल्यरूप !
कामाद्वयबीजस्य च दोहद! त्वम् ।
न तेऽनुरूपं किल कृष्यमेतत्
एकाकिनं मां न करोषि मित्रम् ॥ 9

9

विषाक्षिणी—

अग्निं वनस्पन्नगदन्तपङ्क्तया
कूरे विषं स्यादिति तन्न सत्यम् ।
मन्त्रेणचित्ते सततं वसन्त्याः
तस्यास्तु दृष्ट्वा विषमस्ति सत्यम् ॥ 10

10

देवाधिदेवे बहुरूपचित्ते
“सीताविवाहो भविता च एव ।
पुरीमलङ्कृत्य निवेद्यतां तद्
भेरीरवे” रिलवदन्महीशः ॥ 11

11

सूर्योदयः—

५ १ ॥

“रामोऽञ्जनामो जलजोऽप्यसीता

मिथो मिलेता परिणाय तौ श्वः” ।

इतीदमाकर्ण्य रविः स्ववंश्यम् ।

रामोत्सवं द्रष्टुमिहोदितः किम् ॥

पत्तनालङ्कारप्रकाराः—

नराः स्वगेहान्यथ तोरणानि

सम्पूर्णकुम्भान् वसनैश्च रत्नै ।

आच्छाद्य सम्यक् बहु भूषयन्ति

कुर्वन्ति भोज्यं द्विजभोजनाय ॥

जना नगर्या गृहपूर्वभागे

तारागणैर्व्योमगतैः समानान् ।

निर्मान्ति मुक्तामयमण्डपास्ते

तच्छायया धर्मनियारणार्थम् ॥

० स्त्रीणामलङ्कारः—

काश्चित्सुगन्धं वसनानि काश्चि-

दन्याः प्रसून तिलकं मुखेषु ।

धृत्वा च रम्योष्ठतलेषु वर्णं

कृत्वा, विभान्यत्र विभूषिताङ्गयः ॥

देवलोकत्वप्रान्तिः—

तद्रत्नकान्तिप्रतिबिम्बदेतोः

पुरःस्थितं द्रष्टुमपारयन्तः

किं देवलोकस्त्वयमेव वा कि-

मन्यो भवेद्वेति सुरा विमुरधाः ॥ १५

16

दशरथेन विवाहमण्डपाऽऽगमनम् —

आयन्तहीनं मणिमण्डपं तं

शैलोज्ज्वलं हेमविभूषितान्तम् ।

सीताविवाहोचितवस्तुजुष्टं

साकेतराजः प्रविवेश तुष्टः ॥

17

मणिमण्डपः—

महर्षिबृन्दैरमरैर्महोदयैः

अन्यैः समृद्धो मणिमण्डपोऽग्री ।

जगत्समस्तं प्रसृतोऽस्य विष्णोः

नीलोदरेण स्वयमाप साध्यम् ॥

18

रामेण ऊर्ध्वपुण्ड्रधारणम् —

धाप्रदक्षकीर्णं मुनि सर्वजन्तोः

विनास्य मोहं परमं पदं तु ।

तेषां प्रदातुं क्षमनूर्ध्वपुण्ड्रं

स्नात्वा स रामो धृतशान् स्वकीयम् ॥

19

कर्णकुण्डले—

रात्रिन्दिवं चन्द्ररवी तु सीता-
स्थितिं निरीक्ष्य स्वयमेत्य रामम् ।
तत्कर्णमूले वदतः किमेता-
वित्येवमास्तां धृतकुण्डले द्वे ॥

उत्तरीयम्—

महात्मनां ज्ञानसमे यथेच्छ-
सञ्चारयोग्यं धवलोत्तरीयम् ।
दयाप्रवाहैः सदृशं च राम-
कण्ठेऽभवन्मौक्तिकहारतुल्यम् ॥

यज्ञोपवीतम्—

महर्षिदेवादिभिरप्रमेय-
त्रिमूर्तिरूपोऽहमिदं भवद्धिः ।
ज्ञातव्यमित्यं वदतीव रामः
त्रिभिः स्ववक्षःस्थितयज्ञसूत्रैः ॥

रामवेषपरिग्रहः—

नागेशयानः सुरकार्यहेतोः
उत्थाय विष्णुर्धृतरामवेषः ।
समान् रिरिक्षुः स्वयमात्मदेह-
मलञ्चकार स्वशरीरतुल्यम् ॥

रथारोहणम् —

गवां सदस्रं मणिद्वेमभूमीः

सदृम्यो यपेष्टं च वितौर्य रामः ।

वेदैकवित्तरथ विप्रवर्ये. 5

संस्तूपमानो रथमारुरोह ॥

24

आतृभिरुपचारः—

सानन्दबाध्यो रथसारथि सन्

यथाऽरुणोऽसौ भरतः सदण्डः ।

तस्यौ रथाग्रे व्यज्जने तथाऽन्या-

वगृह्णता याति रथेन रामः ॥

25

रामस्य विवाहमण्डपप्राप्ति —

साकेतराजो गजतुल्यभूपै

समेल्य य मण्डपमाप्य तस्यौ ।

रामोऽपि धन्वी सरथस्तमाप

रक्तो रविर्मेरुमुपैति यद्वत् ॥

26

सीतायास्तत्रागमनम् —

समीनचन्द्र स्वयमादधाना

ग्राभ्यां रथे जातवतीव सीता ।

पूर्वं पयोधौ भुवि चाद्य पश्चात्

जातेव शैलादगमत् सभा ताम् ॥

27

विप्रैः सह वसिष्ठागमनम् —

वेदान्तविद्विर्धृतयज्ञसूत्रैः

युतो विवाहं विधिवद्विधातुम् ।

शास्त्रोक्तसंभारगणान् गृहीत्वा

समाययौ मोदयुतो वसिष्ठः ॥ ८

योगभोगौ —

हंसीव सीता जयवीररामो

विवाहपीठे सहितौ निषण्णौ ।

किं योगभोगौ सहितौ पृथिव्या-

मित्येवमूह्यौ किल तावभूताम् ॥

कन्यादानम् —

स मैथिलो राममुखं निरीक्ष्य

“सुतां मदीयां रमयेव विष्णुः ।

लब्ध्वा चिरायुर्भव चे”त्युदीर्य

श्रीरामहस्तं सलिलैरसिञ्चत् ॥

शिलारोहणारुन्धतीदर्शने —

तौ दम्पती कङ्कणसूत्रहस्ती

प्रदक्षिणं चक्रतुरग्निवेदिम् ।

स्पृष्ट्वा शिलो पादतलेन सीता-

ऽप्यरुन्धतीमप्रतले ददर्श ॥

गृहप्रवेशः—

तथाऽन्यकर्माणि विधाय रामः
तपोधनान् हर्षयुतान् प्रणम्य ।
नत्वाऽप्यपोध्यापतिपादयुग्म
सीतां करे प्राप्य गृहं विवेश ॥

32

मातृवन्दनम्—

कुर्वन् प्रियं मातुरपेक्षयाऽसौ
आदौ तदा केकयसजपुत्रीम् ।
नत्वा, ततः कोसलराजपुत्रीं
भूतां क्षुभितां च ननान् रामः ॥

33

उत्तराफाल्गुनी—

रम्योत्तरे फाल्गुननाम्नि मासि
सहस्रनामा रघुवीरसिद्ध ।
जप्राह सीतां भगवान् वसिष्ठो
वेदोक्तमार्गेण जुहाव वदन् ॥

34

लक्ष्मणादीनां परिणयनिर्णयः—

“लक्ष्मीसमा आतृप्सुताश्च तिष्ठः
रामानुजानां च कृते प्रयाणाम् ।
गृहाण राजन्नि”ति मैपिलोऽनौ
सम्भाष्य राज्ञा सह निधिकाय ॥

35

दशरथस्य मिथिलायां कतिपयदिनवासः—

दत्त्वा मयेष्टं रघुवंशभूपः, . . .

बहुश्रुतैर्योगिवरैः समेत्य ।

उवास हृष्टो मिथिलानगरां, . . .

बहूनि यातानि, दिनानि तस्य ॥

22

परशुरामपटलः

(परशुरामपटल-पटलः)

विश्वामित्रस्य हिमालयगमनम्—

अनेकभोगाननुभूतवन्तौ

तौ दम्पती गाधिसुतस्तदर्शनीम् ।

वेदोक्तरीत्या त्वनुगृह्य हार्दं

दिश्युत्तरस्यां प्रययौ हिमाद्रिम् ॥

दशरथस्य अयोध्यां प्रति प्रस्थानम्—

रघुद्वहो गन्तुमनास्त्वयोध्यां . . .

“प्रस्थीयतां सैन्य”मितीरयित्वा ।

ततो महीशैर्गजतुल्यवीरैः . . .

सर्वोत्तमं स्वं रथमारुरोह ॥

मार्गे दुर्निमित्तानि—

मार्गे मयूराः किल दक्षिणेन . . .

काकादयो वाममुखाश्च जग्मुः ।

तद्दीश्य “विघ्नो भविते”ति मत्वा . . .

स्तम्भो नृपो नैव ययौ रथेन ॥

दैवज्ञप्रश्नः—

दैवज्ञमाहूय नृपोऽनवीचं

“किं वा सुखं स्यादुत दुःखमस्मात्”, ।

“विध्नो भवेदद्य ततो विनश्येत्”, ।

इत्याह भूपं द्विजशाखवेदी ॥

4

परशुरामाऽऽगमनम्—

जटाप्रभाभिस्तमसा निहन्ता

कुठारहरतो ज्वलिताग्निनेत्रः ।

चलन्महामेरुसमानरूपः

क्राशनेस्तुन्यविरावयुक्तः ॥

5

स्तब्धं समस्तं जगदेव तेन

दिशागजाश्च लघिताः, सुरायाः ।

भीताः, समुद्राः कपिता बभूवुः ।

रानम्य चापं शरमाददे सः ॥

6

नताश्च शैलान् जलधीन् प्रवृद्धान्

कुर्वन् कुठारायुधजामदग्नयः ।

प्राप्तस्तदा, रामपिता निरीक्ष्य

“प्राप्तः कुतोऽसा” विति मन्यते स्म ॥

7

श्रीरामं दृष्ट्वा परशुरामवचनम्—

जाने भवद्गमधनुःप्रभावं

जिज्ञासुरेवं मुञ्चयोर्वलं तत् ।

कण्डूतिमत्स्कन्धयुतस्तदत्र

प्राप्तोऽहमित्याह स भार्गवस्तम् ॥

परशुरामं प्रति दशरथप्रार्थनम् —

कुठारपाणे ! शृणु पापकलैः

विहिंसनं युज्यत एव लोके ।

हर्षेऽपि रामो न हि दोषकर्ता

शौर्यप्रयोगो विफलो हि दीने ॥

रामो न शत्रुस्तव हन्यते चेत्

सबन्धुमित्रो मृतवानह स्याम् ।

स्वामिस्तथा मा कुरु याचिताऽह-

मित्याह भूपो जमदग्निस्तनुम् ॥

दशरथमूर्छनम् —

धिक्कृत्य भूप प्रणत च कोपात्

पीताम्बर राममवाप राम ।

दृष्ट्वा प्रतीकारमलब्धवान् स

मुमूर्छ राजा तदितेव सर्पाः ॥

परशुरामेण चापवृत्तान्तकथनम् —

तच्चाप्यदृष्ट्वा निजभाषिदु ख

विस्मृत्य रामं भृगुराम आह ।

“रोद धनुर्भक्तमभूत्स्वया यत्

तत्सारहीनं प्रयित चरित्रम्” ॥

तेन स्वागमनकारणनिवेदनम् —

प्रदाय भूमिं मुनये प्रशान्तः
महेन्द्रशैले तपसा वसामि ।
श्रुत्वा धनुर्भङ्गमिहागतोऽहं
त्वं नामपैतद्वनुरित्यवोचत् ॥

13

श्रीरामेण वैष्णवधनुषो ग्रहणम् —

“प्रदीयतां विष्णुधृतं धनुस्त-
दि”त्याह रामः प्रहसन् सुवक्त्रः ।
धनुर्गृहीत्वा रघुराम एव
तन्नामयित्वा शृगुराममाह ॥

14

श्रीरामेण धाणलक्ष्य किमिति प्रश्नः —

वृषान् समस्तानवधीस्तथापि
त्वं वेदविद्विप्रस्तुतस्तपस्वी ।
न मेऽसि बध्यो न शरो वृषा स्यात्
लक्ष्य किमस्येत्यवदत् स रामः ॥

15

परशुरामानुमत्या तत्तपोविनाशः —

प्रयुक्तबाणो न वृषा भवेत्तद्
विनाश्यतां सर्वतपो मदीयम् ।
इत्थं ब्रुवाणे रघुरामबाणो
गत्वा तपः सर्वमिहानयत् सः ॥

16

रामेण दशरथमूर्च्छापनयनम् — - -

जितः प्रयातो जमदग्निसूनुः

निश्चेष्टितं मूर्च्छिततातवर्यम् ।

नत्वा पुरस्तादनघः स रामः

दुःखाम्बुधेः पारममुं निनाय ॥

श्रीरामेण वैष्णवधनुषो वरुणायार्पणम् —

प्रसूनवर्षार्यमिहागतेषु

देवेषु दृष्ट्वा वरुणं स रामः ।

दत्त्वा धनुः “रक्ष तदि” त्युदीर्य

ययावयोध्यां वृतसैन्यराशिः ॥

दशरथेन केकयदेशं प्रति भरतप्रेषणम् —

मातामहस्ते जगतां प्रशास्ता

त्वां द्रष्टुकामो भरत ! त्वमघ ।

तं केकये शङ्खसमृद्धिमन्तं

गच्छेति साकेतनृपोऽब्रवीच्चम् ॥

कविवाक्यम् —

ततः प्रयाते भरते त्वयोध्या-

पतो तदा शासति राज्यमेन्व ।

देवैः कृतानन्ततपोमहिम्ना

ततो यदाऽऽसीत् तदिदं यदामः ॥

इति कम्बरामायण-संस्कृतानुवादे धालकाण्डः
समाप्तः ॥

கம்பராமாயணம்

★

பாலகாண்டம்

★

தற்சிற்ப்புப்பாயிரம்

உலகம் யாவையுந் தாழுள வாககலும
நிலைபெறுததலுங் நீக்கலுந் நங்கலா
அவநிலைவிடே யாட்டுடை யாரவா
நிலைவ ரன்னவாக கேசர னுங்களே

1

நொயதி னொயயசொ னாறகலுற நேனென
அவத வைவின மராமர மேழதொன
எய்த வெயதவற கெயதிய மாக்கதை
செயத செயதவன சொவனின்ற தேயததே

2

இலவும், அடுத்த கவியும் - நூலவரலாறு

தேவ பாடையி லிக்கதை செயதவா
மூவ ரானவர் தம்முளு முநதிய
நாவி னுரை யினபடி நானறமிழப
பாவி னுநிதுணர்த்திய பண்பரோ.

3

நடைபி லீன்றுயா நாயகன ஞோறறத்தி
விடைநி கழந்தவி ராமாவ தாரபபோத
தொடைநி ரம்பிய தோமறு மாக்கதை
சடைபன் வெண்ணெயநல் ஓர்வயிற் றத்ததே

4

பூற்பயன்

நாடிய பொருள்கை உடும் ஞானமும் புகழு

விடியல் வழிய தாக்கும் வேசியல் கமலை நோக்கும் முண்டாம்

நீடிய வரககா சேனை நிறுபட டழிய வாகை
 சூடிய சிலையீ ராமன ரோளவலி கூறு வோரககே 2

1. ஆற்றுப்படலம்

ஆச லம்புரி யைம்பொறி வாளியும்
 காச லம்பு முலையவர் கண்ணெனும்
 பூச லம்பு நெறியின புறஞ்செலாக
 கோச லம்புனை யாற்றணி கூறுவாரம் 1

சரயுநதியின சிறப்பு

இரவி தனகுலத தெண்ணிலபல வேந்தாகும்
 புரவு நலலொழுக கின்படி பூண்டது
 சரயு வென்பது தாயமுலை யன்னதிவ
 வுரவு நீரநிலத தோங்கு முயிர்க்கெலாம். 2

எயினாவாழ சீறா ரப்பு மாரியி விரியல போகதி
 வயினவயி னெயிறறி மாதா வயிறலைத தோடவோடடி
 அயினமுகக கணையுமலிலலும் வாரிகொண்ட லைக்குநீராட
 செயிரதருங் கொற்ற மன்னா சேனையை மாலுமன்றே 3

சரயுவெள்ளம் பலவிலையை யடைதல்.

கலலிடைப பிறந்தது போந்தது கடலிடைக கலந்த நீதநம்
 எலலையின மறைக ளாலு மியம்பகும் பொருள் தென்னத
 தொலையி லொன்றே யாதித துறைதொறும் பரந்த
 பவபெருகு சமயகு சொலலும் பொருளும்போத பரந்த
 தனறே 4

பிரிந்த அவவெளைம் பலவிடததும் பாய்தல
 தாதுகு சோலை தோறும் சன்பகக் காடு தோறும்
 போதவிற் பொயகை தோறும் புதுமணத நடங்க
 மாதவி வேலிப பூக லணந்தொறும் வயல்க டோறும்
 ஓதிய வுடம்பு தோறு முயிரென வுடைய தனறே 5

2. தாட்டுப்படலம்

கடிக் கூற்று

வாங்கரும் பாத நாளும் வருத்தவாள் மீடு பெய்பாள்
 தங்கவி செவிக ளாரத் தேவரும் பருகச் செயதாள்

ஆங்கவன் புகழ்நத நாட்டை யன்பெனு நறவ மாநதி
முங்கையான் பேச ஹரு னென்னயான் மொழிய
ஹறேன 1

எருமைகளின் பாலால் செந்நெல் வளாததல

ஈர நீர்ப்படிந திதநிலத தேசில
காாக னென்ன வருங்கரு மேதிகள்
ஊரி வின்றகன றுள்ளிட மெனமுலை
தாஸை கொள்ளத தழைப்பன் சாலியே 2

வீருதேமபலும் ஈக்கபும

பெருநத டங்கட பிறைநுத லார்க்கெலாம
பொருநறு செலவமும் கலவியும் பூததலால
வருநதி வந்தவாக கீதலும் வைகலும்
வீருநது மன்றி விளைவன யாவையே 3

குடிகடகு உள்ள நிதியம் முதலியன

கலஞ்ச ரகரு நிதியங் கண்கலிலா
நிலஞ்ச ரகரு நிறைவள நவமணி
பிலஞ்ச ரக்கும பெறுதற கரியதம்
குலஞ்ச ரகரு மொழுககங் குடிககெலாம 4

அங்கடபிற கூற்றம் முதலியன இல்லாமை

கூற்ற மிலையெனா குற்றமி லாமையால்
சீற்ற மில்லைதகு சிந்தையிற செமமையால்
ஆற்ற தலவற மலவ திலாமையால்
ஏற்ற மன்றி விழித்தக விடையே 5

பல்வகைப் புண்ககன

அவினி டும்புகை படபு லீடுமபுகை
ககவி னுலை நறும்புகை நானமறை
புகலும் பேளவிவிற் பூமபுகை போடனாய
முடுவின விம்மி முயங்கின வெங்கறும் 6

மகளின் பிழி முதலின

விதிவனை நருவன வயிலிழி பிடிவின்
கதிவின் நருவன வயிநடை சமலப

பொதியினை நகுவன புணாமுலை கலை வாழ
மதியினை நகுவன வனிதையா வதனம்

7

சோலை நெறபோர் நீர் நிலைகள் ஊர் என்ற
இவற்றின் வருணனை

காரொடு நிகாவன கடிபொழில் கழனிப
போரொடு நிகாவன பொலனவரை யனைஞ்
நீரொடு நிகாவன நிறைகட நிதிசால
ஊரொடு நிகாவன விமையவ குலகம்

8

அநநாட்டில் வறுமை முதலியன்
இல்லாமைக்குக் காரணம்

வனமை யிலையோர் வறுமை யினமையால்
நினமை யிலையோர் செறுந ரினமையால்
உனமை யிலையோய யுரையி யிலாமையால்
ஒனமை யிலையால் கேளவி யோங்கலால்.

9

ஆடவா மகளிர் எனபவரின் பொலிவுமுதலியன

பொறபி வினறன பொலிவு பொயயிலா
நிறபி வினறன நீதி மாதரார்
அறபி வினறன வறங்க வன்னவர்
கறபி வினறன கால மாரியே

10

கோசலதேசத்தின் பாபு

சோலை மாநிலந் துருவி யாவரே
வேலை கண்டதா மீள வஉலவர்
சாலும் வார்புனற சரடி வும்பல
காநி குேடிடிங் கண்ட நிலையே

11

நாட்டின் சிறப்பும் மேற்படலத்தின் தேற்றுவாயும்.

புடு சேரநீர் வேலை காணமடுத்த
ஊடு பேரீறு முலை லாதகம்
கூடு கோசல மென்னும் கோநிலா
நாடு கூறின நகரங் கூறுவாம்.

12

3. நகரப்படலம்

இதுமுதல அயோத்திமாநகரத்தின் சிறப்பு
 செவ்விய மதுரஞ் சோந்தநற பொருளிற சீரிய கூறிய
 வவ்விய கவிஞ ரனைவரும் வடநூன் முனிவரும் புகழ்நதது
 எவவுல கத்தோ ரியாவருந தவஞ்செய தேறுவா னுதரிக
 அவவுல கத்தோ ரிழிவதற கருத்தி புரினெற தயோத
 உமைக்கொருபாகத் தொருவனுமிருவாக கொருதனிக
 கமைப பெருஞ்செலவக கடவுஞ் முவமை கண்டில
 அமைப்பருங் காத லதுபிடித ஸுந்த வந்தரஞ் சந்திரா
 இமைப்பிலா திரிவ ரதுவடா விதனுக கியமபலா மேதுமற
 நியாதோ 2

புண்ணியம் புரிந்தோர் புகுவது ஸுறக்க மென்னுமீ
 தருமறைப பொருளே, மண்ணிடை யாவ ரிராகவ
 னன்றி மாதவ மறத்தொடும் வளாததார எண்ணருங்
 குணத்தி னவனிலி திருநதிவ வேழல காளிட மெனரூஉ
 ஒண்ணுமோ விதனின வேறொரு போக வுறையிட முன்
 டென வுரைத்தல. 3

அந்நகரத்து மதினின் வருணனை

பூனினும புகழே யமையுமென நினைப பொற்பினின்
 பாணரென டிசைக்கு மிருளற விமைக்கு மிரவிதன் குல
 சேனையுங் கடந்து திசையையுங் கடந்து திகிரிபுஞ்
 ஆடையுங் காசுந மாயினத நகருக கணிபென வியற்றிய
 தனறே 4

அகழியின் சிறப்பு

ஏகுமினற தன் கணங்க னோடுமெவலை காணலிலா
 நாகமொன் றகனகிடங்கை தாமவேலை யாமெஞ்

மேகமொண்டு கொண்டெழுந்தது விண்டோடாநத
 ஆகநொந்து நின்றுதாரை யமமதிறகண லீசமே ^{குன்ற மென்ற} 5
 அநதமா மதிறபுறத தகத்தெழுந தலாநதநீள
 கநதநாறு பங்கயத்த கானமான மாதரார
 முந்துவாண் முகங்களுக குடைத்து போனமொயம ^{பெலாம்}
 வந்துபோர மலைககமா மதில வளைதத மானுமே 6

அநதநகரத்து மாளிகைகளின் வருணனை

திங்களுங் கரிதென வெணமை தீற்றிய
 சங்கவெண் சுதை யுடைத தவள மாளிகை
 வெங்கடுங் காலபொர் மேககு நோக்கிய
 பொங்கிடும் பாறகடற் றரங்கம போலுமே 7

கொடிகளின் சிறப்பு

காணவரு நெடுவரைக் கதலிக கானம போற்
 கோணியிர் பதாகையின் குழாந தழைததன
 வாணனி மழுங்கிட மடங்கி வைகலும்
 சேணமதி தேயவதக கொடிக் டேயககவே 8

அநகரின் பலவகை வளங்கள்

மின்னென விளக்கென வெயிற்பி ழம்பெனத
 துணவிய தமனியத தொழிற ழைத்தவக
 கனனிநன எனாநிழல கதுவ லாலரோ
 பொன்னுல காயதப புலவா வானமே 9

பொழுதுணர் வரியவப் பொருளின் மாநகாத
 தொழுதகைமடநதையா சுடர்விளக்கெனப்
 பழுதறு மேவியைப் பராககு மாசைகொல
 எழுதுசித நிரங்களு மிமைப்பி லாதவே 10

ஊடவுங் கூடவு முயிரி னின்விசை
 பாடவும் விறவியர் பாடல கேடகவும்
 ஆடவு மகனபுன லாடி யம்மலர்
 குடவும் பொழுதுபோகு சிலர்க்கத தொணனகர் 11

முழங்குதின கடகரி மொயம்பி னாரவும்
 பழுங்குரத் திவுனியொ டிரத மேறவும்
 எழங்கனோ டிரந்தவர் பரிவு தீர்தர
 வழங்கவும் பொழுதுபோகு சிலர்க்கம் மாநகர். 12

- கரியொடு கரியெதிர பொருத்திக் கைப்படை
வரிசிலை முதலிய வழங்கி வாலுளைப்
புரலியிற பொருவிவசென டாடிப் போகக்கலை
தெரிதலிற பொழுதுபோகு சிலாககச சேணகா. 13
- நானு விதமா நனிமாதிர விதி யோடி
மீனாறு வேலைப் புனலவெணமுடி ஓணனுமாபோவ
ஆனாது மாடத திடையாடு கொடிககண மீப்போய
வானாறு நணணிப் புனலவதறிட நககு மனனே 14
- தெனவார மழையுந திரையாழியு முடக நானும
வனவார முரசும மதிராமாதகா வாழு மாககன
கனவா ரிலாமைப் பொருட காவலு மிலகை யாதும்
கொளவா ரிலாமைக் கொடுப்பவர்களு மிலகை மாதோ 15
- கல்லாது நிற்பார பிறரினமையிற கலவி முற்ற
வலலாரு மிலகை யவைவலலரல லாரு மிலகை
எலலாரு மெலலாப் பெருஞ்செலவமு மெய்த வாலே
இலலாரு மிலகை யுடையார்களு மிலகை மாதோ. 16
- ஏகம் முதற்கலவி முனைததெழுந தெண்ணில கேளவி
ஆகம் முதற்றிண பணைபோகியருந்த வததின
சாகந தழைத்தன பருமபித தருமம் மலாநது
போகன கனியொன்று பழுத்தது போலு மனறே 17

4. அரசியற்பட்டம்

அநாகர்க்கு அரசன ஒருவன் உளனெனப்பது.

அம்மா னகருக் கரசன னரசாக கரசன
செம்மாண டனிககோ லுலகேழினுஞ் செலவநினரூன
இம்மாண கதைககோ ரிறையாய வீராம னென்னும்
மொயம்மாண கழலோற நருநல்லற மூர்தநி யன்னுள் 1

அவனுடைய சிறப்பு

மொயயார கலிமுழ முதுபாரின முகநது தானக
கையார புனலா னனைபாதன் கையு மிலகை
மெயயாய வேதத் துறைவேந்தருக் கேயநத யாரும
செயயாத யாகம் மிலவசெயது முடிதத மாதோ 2

தரேதசக்கரவர்த்தியின் பாதுகாததற் சிறப்பு
வயிரவாள் பூணணி மடங்கல் மொயம்பிஞா
உயிரெகாத தன்னுயி ரொப்ப வோம்பலாய்

செயிரிலா வுலகினிற சென்று நின்றுவாழ
உயிரெலா முறைவதோ குடம்பு மாயினான். 3

தசரதன் உலகமுழுவதையும் கருத்தோடு பாதுகாத்தல்
எய்யென வெழுபுகை யெங்கு பின்னமையான
மொய்பெழுத தினவுறு முழவுத தோளினான்
வையக முழுவதும் வறிஞ் சோம்புமோர்
செய்யெனக் காத்தினி தரசு செய்கின்றான் 4

5. திருவவதாரப்படலம்.

தசரதன் புத்திரர் பிறவாக குறையை வசிட்டனிம
சொல்லுதல்

ஆயவ னொருபக லயனை யேறிகர்
தூயமா முனிவரா னொழுது தொலகுலத்
தாயருந் தந்தையுந் தவழ மனபினான்
மேயவான் கடவுளும் பிறவும் வேறுநீ. 1

அருந்தவ முனிவரு மந்த னுளரும்
வருநதுத வினறியே வாழவின் வைகினா
இருந்தய குழக்குவ ரெறபி னென்பதோர்
அருந்தயா வருநதுமென வகத்தை யென்றான் 2

அமரர்குத திருமால் கூறியருளிய வாரததையை
வசிட்டன் நினைத்தலைத் தெரிவிக்கும்

முரசுறை செழுங்கடை முதத் மாமுடி
அரசாதவ கோமக னனைய கூறலும்
வினரசெறி சுமலமென பொருட்டு மேவிய
வரசரோ ருகன் மகன் மனத்தி னெண்ணினான். 3
அலைகட னடுவனோ ரன்றதன் மீயிசை
மலையென விழிதுயில வளரு மாமுதில
கொலையொழி லரக்காதவ கொடுமை தீர்ப்பனென்று
உலைவுறு மமரருக குரைத்த வாயமையை 4

வசிட்டன் முனனைய நிகழ்ச்சியை மனதிலநினைத்து
தசரதனோடுககி யாகஞ்சையின் குறைநீருமெனல்
சுதுமுன் விகந்த வண்ண மெனமுனி யிதயத் தெனணி
மாதிரம் பொருத திண்டோன மனை நீ வருந்த
லேழேழ்

பூதவ முழுதுங் காக்கும் பூதவவரை யளிக்கும் வேளவி
தீதற முயனி னைய நிறைநோய தீரு மெனருவ 5

பாந்தளிள் மகுடகோடி பரித்தபா ரதவில வைகும்
மாந்தரை விலங்கென னுன்னு மனத்தனன்
மாதவததனெனனின்

பூதவி ககத்து னோனும் புராரியும புகழ்தற்கொத்த
சாத்தனும் வேளவி முறறியதனயர்களுளரா மெனருவ 6

ஓராகியினினின்று பூதமொன்று கதைபயிண்டமேநதி
பெருதல

ஆயினடைக கனயினின் றம்பொற றட்டமீத்
தாயநற கதைநிகர் பிண்ட மொன்றுதழ
தீபெரிப பங்கெழு சிவந்த கனனுமாய
ஒயென்ப பூதமொன் றெழுந்த தேததியே 7

மன்னவன் கௌசலைக்கு முதலில் அந்தக் கதைகயத
தருதல

மாறாவி யருளவழி மன்னர் மன்னவன்
தாமமென் கீருநீய் தொண்டைத் தாயவாயக
காமரோன் கௌசலை ராத்தி ருள்பயிர்
தாழற வளித்தனன் சங்க மார்த்தெழ 8

கைகேயிகளுக் கதையளித்தல

கைகயன் றனையதன் ராத்தும் அம்நிறை
செய்கையி னளித்தனன் தேவ ராத்தெழ
பொயகையும் நடுகனும் பொழிவு மொழிமய
கவருந் கோசல மன்னர் மன்னனே 9

கவிதநிகர்க்குக் கதையளித்தல

கவித்திரி தடுக்குந் தவங்கொன் மொயமபுறட
கவித்திரு மரபுளான் முன்னர் தீர்மைபின்
கவித்திரைக் களித்தனன் கரர்க்கு வேந்தினிச
கவித்தென் பகையெனத் தமரோ டாப்பவே 10

கவிதநிகர்க்குப் பிண்புந் எஞ்சியதை யளித்தல

பிண்புறப் பெருக்கை பிடித்து விடுத்தது
தவங்கொன் கவித்திரை தவக்கு தவங்கொன்
முன்னார்க் கெழுமவே புகழ் பெறுவகி
மன்னார்க் தடுக்குந் தவக்கு தவங்கொன் 11

பூராமாவதாரம்

ஆயிடைப் பருவமவந் தடைந்த வெலையின்
மாயிரு புவிமகண மகிழ்வி னோங்கிட
வேயபுனா பூசமும விண்ணு ளோரபுகழ்
தூயகாக கடகமு மெழுந்த துள்ளவே. 12

ஒருபக வுலகெலா முதரத் துட்பொதிந்து
அருமறைக் குளாவரு மவனை யஞ்சனக்
கருமுகிற கொழுந்தெழில் காட்டுகு சோதியைத்
நிருவுறப் பயந்தனள் திறங்கொள் கோசலை. 13

கைகேயி பரதனைப் பெறுதல்.

ஆசையும விசுமபுதின றமர ராததெழ
வாசவன் முதலினோர் வணங்கி வாழ்த்துறப்
பூசமு மீனமும பொலிய நலகிஞ்ஞ
மாசறு கேகயன் மாது மைந்தனை. 14

சுமித்திரை இலகருவனைப் பெறுதல்

தளையவிழ தருவுடைச சயில கோபனும்
இளையுமந தரமிசைக் கெழுமி யாராத்தெழ
அனோபுகு மரவினோ டலவன் வாழவுற
இளையவற பயந்தன் ளினைய மென்கொடி. 15

சுமித்திரை சததுருகினனைப் பெறுதல்

படங்கிளா பஹலைப் பாநத னேநதுபார
நடங்கினர் தரமறை நவில நாடகம்
மடங்கல் மகமுமே வாழவி னோங்கிட
விடங்கினர் விழியினுள் மீண்டு மீன்றனள். 16

புத்திரா பிறந்ததைப் பங்கிமாள் அரகனுக்குத் தெரியக்க,
சேஷிடர் னாள் முதலியவை னன்றெனல்

ஒடின ராசனமாட் டுவகை கூறிநின்ற
ஆடினர் சிலதிய ரந்த னுளர்கள்
கூடினர் நானொடு கோளு நின்றமை
நாடின டுலகிவி நவையின் நென்றனர். 17

முறையே புதலவர்களுக்கும் வசிட்டன் நாமகரணஞ்
செய்தல்

கராமபைத தளா கைக்கரி பெய்ததே
அராவனை யிலதுயில் வோபென வந்தாள
விராவி பளித்தருண மெய்ப்பொரு ளுக்கே
இராம னென்பபெய ரீததன் னன்றே 18

கரதல முறஞ்ஞளிர் தெவவி கடுப்ப
வீரத மறைப்பொருள் மெய்த்நெறி கண்ட
வரத னுதித்திடு மறறைய வொளியைப்
பரத னென்பபெயர் பனவின னன்றே 19

உலகநா வஞ்சக ரும்படு முயத்தார்
ஒலக்கொடி ஷத்ஸுயர் நீததன் வித்த
விலககரு மொம்மின் விளக்கொளி நாமம்
இலக்குவ னென்ன விசைத்தன் னன்றே 20
முத்துருக் கொண்டுசெம் முளரி பவர்ந்தால
ஒத்திருக் கும்மெழி லுடைபவிவ வொவியால
எத்திருக் குங்கெடு மென்பதை யெனனாக்
சத்திருக் கனனெனச் சாற்றின மும் 21

முனிவர் முதலியோர் இராமனுதியோரை யனுக்கிருத்தல்
அருமரை முனிவரு மமரகு மவவித
திருவும் தருறை செனமுத மிடரோடு
இருவிசை அணிதரு மிவர்கனி விவணின்று
ஒப்பொழு தகவலி முறைபென ஷுதவார் 22

புதலவர் பகலில் முனிவர்க்கிடத்திற்சென்று பழகி,
காலையில் கருத்தாக் கவிஞ்சியோடு எதிர்கொள்ள
யீன்தல்

வீரன மிசைக்கும் பெறிபொழிய கமலவாச
கரமோ குறைத நுனிவர கிடைபோய்
சோபொழு தவந்தக் அறுகுல ரெதிர்வா
காரவர வடாபயிர் பொருவுவர் கவிவா 23

இராமன் காத்தவரைச் சேவை வினாவுதலும். அவர்
படைபுகித்து பீரமயோனை வாழ்ந்ததலும்
எதிர்வரு மவர்க்கு யெனமவுடை யீன்தவன்
சுதித்த கருணியின் ஈட்டப் தொன்றா
எவயின் பட்டை பிணிந்து மிசையும்
மத்தரு குமரும் வயிபொ கொடுவ 24

அ நைய நினைமெய்ம தரசென வுடையேம்
இஃதொரு பொருளவ வெமதுயிருடனேழ்
மகிதல முழுதையு முறுகவி மலரோன
உருபக ளளவென வுரைநனி புரிவாரா

25

தசரதன பெருமகிழ்ச்சியடைதல

அரசாதம் பெருமக எனிலம் யாவையும்
விரகறு தனிககுடை வினங்க வென்றிசோ
முரசொலி கறங்கிட முனிவ ரேததுறக
கரை செய வரியதோரா களிப்பின வைகுநாள

26

6. கையடைப்படலம்.

தசரதக்காரவாததி சபாமண்டபஞ் சோதல

நனைவரு கறபக நாட்டு நன்னகா
அனைவரு மனைதர வயிரக்குஞ் சிந்தையான
நினையடி மரியது விசம்பி வீண்டதோரா
புனை மணி மண்டபம் பொய்ய வெயதினாள்,

1

அவது விசுவாமிததிரமுனிவன வருதல

மடங்கலபோன மொயம்பினாள் முன்னா மன்னுயிரா
அடங்கலா முலகுமலே றமைததுத தேவரோடு
இடங்கொணா முகனையும் படைப்ப வீண்டெனாத
தொடங்கிய துனியுறு முனிவன தோன்றினாள்.

2

கௌரிகள தசரதனைப் புகழ்தல

என்னைய முனிவரரு மிமையவரு மிடையுருளதுடைய
பன்னகமு நருவெள்ளிப் பனிவரையும் பாறகடலும்
தன்னகருங் கறபகநாட்டணிதரு மணிமாட வயோததி
பொன்னகரு மலலாது புகழுவனோடு இகல கடந்த
புலவுமேலோய

3

‘வேளவிகாந்தறஞ் சோமனைப்பருபுக’ எனறு
கௌரிகள கூறல

கருவனததுள யானியறநுத் தனகவேளவிக் கிடை
புருத் தவஞ்செய யோரிகள, வெருவரச்சென றடைகாம
வெருவிவென நிருதரிடை விலக்கா வணங்கு, செரு

முகத்துக காததியென நின் சிறுவா நாலவரினுங் கரிய
சேமமல, ஒருவனைத் தந்தியென வயிரகருங் கொடுங்
கூற்றி னுனையச் சொன்னாள் 4

தசரதன் தானே வந்து வேளனி காப்பதாகக் கூறுதல்

தொடை யூற்றித் தேனறுனிககு நறுநதாரா னொரு
வண்ணந் துயர நீங்கிப் படையூற்ற மிலனசிறிய னிவன
பெரியோய் பண்யிற் வேற பணிநீர்க் கங்கை, புடையூற்
றுஞ் சடையானும் புரந்தரனும் நானமுகனும் புகுநது
செய்யும் இடையூற்றுக் கிடையூறு யான காப்பபென்
பெருவேளனிக் கெழுக வென்றான் 5

வசிட்டன்

* இராமனை முனிவனுடன் அனுப்புக எனறவித தெரிவிக்கும்

கருதத் மாமுனி கருததை யுனனிநீ
பொறுத்தி யென்றவற் புகன்று நினமகற்கு
கருதத் லாகரை வுறுதி யெய்துநான்
மறுத்தி யோவென வசிட்டன் கூறினான் 6

இராமன் ஆயுதங்களை எடுத்துக்கொள்ளுதல்

வென்றி வாள்புடை விசிதது மெய்மமைபோல
என்றுத் தேயவுருத் தூணி யாதற்கு
குன்றம் போன்றயர் தோன்றி கொற்றவில
ஒன்று தாங்கின னுட்கந் தாங்கினான் 7

இராமன் இலக்கும்ணனுடன் முனிவனிடின்னே
செல்லுதல்

அன்ன தம்பிரைத் தானு மையனும்
மன்ன வினனுயிர் வழிகொண்டாலெனச்
சொன்ன மாதவற் றெடர்நது சாயைபோற்
பொன்னின் மாநகர்ப் புரிசை நீங்கினான் 8

மூவரும் சரயுதியைச் சாத்தல்

வரங்கண் மாசறத் தவளுசெய் தோர்களவாழ்
புரங்க் ணேரிடா நகர நீங்கிப்போய்
அரங்கி னுடுவார் சிலம்பி னன்னநின்ற
இரங்கு வார்புன்ற சரயு வெய்தினர் 9

மூவரும் ஒரு சோலையை யடைதல்

கரும்பு காலபொரக கழனி வாராததேன
வரம்பு மீறிடு மருத வேவிவாய
அரும்பு கொங்கையா ரமமெ லோதிபோல
சுரும்பு வாழ்வதோர சோலை வைகிஞா 10

உதயகாலத்தில் அவர்கள் நதியைக் கடத்தல்

தாழ் மாமழை தழுவு நெற்றியால
சூழி யானைபோல தோன்று மாலவரைப
பாழி மாமுகட டுச்சிப பச்சைமா
ஏழு மேற்பபோ யாறு மேறிஞா 11

ஒரு சோலையைக் கண்டு இராமன் 'இது யாது' என்றல்
தேவு மாதவற நெழுது தேவா தம்
நாவு னாவுதி நயக்கும வேனவிவாயத
தாவு மாபுகை தழுவு சோலைகண்டு
யாவ த்தெனரு னெவர்குது மேனிஎனா 12

7. தாடகைவதைப்படலம்.

விசுவாமிததிரனது மறுமொழி

இங்கணமே வஞ்சடைத தேவனமேன மாரவேன
இங்குதின றெயயவு மெரிதரும் நுகல்விழிப
பொங்குகோ பஞ்சுடப பூனை வீ யன்னதன்
அங்கம்வெத தன்றுதோட டனங்கனையாயினா 1
வாரணத் துரிவையான மதனகைச சினவுநாள்
சுரமற் றங்கமிங் குகுதலா விவனெனாம்
ஆரணத் துறையுளா யங்கநா டிதுவுமக்
காரணக் குறியுடைக் காமஞ்ச சிரமமே 2

விசுவாமிததிரன் முதலிய மூவரும் ஒருள்ள அங்குத்
தயவி மறுள்ள ஒருபாலைவனஞ் சேர்தல்

என்றவத தன்னியம் பதும் வியத் தவவயின்
சென்றுவத் தெநிரெழுது செத்தெறிச் செயவரோடு
அன்றுறைத் தவர்கதிர்ப பரிதிமன டிலமகம்
குன்றினி னிறவரவோர் கடுகரங் குறுகினா 3
படிவியமேல் வெம்மைபைய பகரினும் பகருநா
முடியவேம் முடியாது டிருளும்வான முகடும்வேம்
விடியமேல் வெயிலும்வேம் மழையும்வேம் மின்வினோடு
இடியும்வே மெனவிலவே நியாவைவே வாதவே 4

விஞ்சுவான மழையினமே வம்புமவே லும்படச்
செஞ்செவே செருமுகத் தமாசெயுந் திறனிலா
வஞ்சா தீ வினையினுன மானமா மணியிழநது
அஞ்சினார் நெஞ்சுபோ லென்றுமா ருதரோ. 5

தாவரு மிருவினை செறறுத தளளரும
மூவகைப பகையரண கடநது முதறியில
போவது புரிபவர் மனமும் பொனலிலைப
பாவையர் மனமும்போற பசையு மறறதே 6

வெமமை தோனருமைக்காக முனி ன அவாகடகு
இரண்டு வஞ்சகைகளை உபதேசித்தல்

நோக்கின னவாமுக நோக்க நோக்குடைக
கோக்கும ருமடி குறுக நானமுகன
ஆகவிய விஞ்சைக ளிரண்டு மவவழி
ணகின் னவையவ ருளளத துளவினா 7

அப்பாலவனம் குமாராகடகு குளிரது தோனறுதல்

உளவிய காலையி னூழித தீயையும
எளஞ்று கொழுங்கன வெரியும் வெஞ்சுரம
தெளஞ் தண புனவிடைச சேற லொததது
வளளது முனிவனை வணங்கிக் கூறுவான 8

இந்த இடம் இங்ஙனம் வெப்பமாயிருத்தற்குக் காரணம்
யாது? என்று முனிவனை இராமன் வினாவுதல்

சுழிபடு கங்கையந தொங்கன மெளனியான
விழிபட வெந்ததோ வேறுதா னுண்டோ
பழி படர் மனைவன படைத்த நாட்டினாங்கு
அழிவதென காரண மறிஞ் கூறெனருள 9

தாடகை வரலாறு :- முனிவன் 'ஓரரகவியை வரலாற்றைக்
கேட்பாயாக' எனல

எவறது மிராமனை நோக்கி யினனுயிர்
கொன்றுதல் வாழக்கையன கூறறின சூறறததன
அனறியு மையிரு நூறு மைபனமா
ஓன்றிய வலியின னுறுதி கேளெனா 10

அவளுக்கு மாரீசன் சுபாகு என்னும் இருமக்கள்
தோன்றுதல்

பறபல நாட செலீஇப் பதுமை போனனெனினா
பொறபினால் வயிறறிடைப் புவன மேங்கிட
வெறபணி புயததுமா ரீச னுமவிறல
மறபொரு சுவாகுவும வந்து தோன்றினா

11

சுமாலியென்பவனோடு சுபாகுமாரீசா உறவுகொள்ளுதல்

ஆங்கவன வெகுளியு மறைந்த சாபமும்
தாங்கின ரெதிரசெயுந தருகசி லாமையின
நீங்கினா சுமாலியை தோந்து நிற்கியாம
ஒங்கிய புதலவரென றுறவு கூந்தனர்

12

இராவணன் சுபாகுமாரீசாக்களை மாமனமாரென்று
பாராட்ட அவர்கள் உலகத்தாருக்குத் தீமைபுரிதல்

அவனொடும பாதலத தனேக நாட செலீஇத
தவனுறு தசமுகன் தனக்கு மாதுலா
இவரென்ப புடைத்தமித துலக மெங்கனும்
பவனன்றி திரிகுநா பதகி மைந்தாக்கள்

13

புதலவரைப்பிரிந்து இங்கு அந்தத் தாடகை வசித்தல்

யிகுத்திறன் மைந்தரை வேறு நீங்குறூத
தகுத் தொழின முனிவரன் சலத்தை யுனனியே
வகுநதுவின வசவரி வதிந்த திவவனம்
புகுத்தன் எழ லென்ப புழுங்கு நெஞ்சினாள்

14

இவகிடம் இங்ஙனமானது இவளாலேயே பெனல்

உளப்பரும பிணிப்பரு வுலோப மொன்றுமே
அளப்பருங் குணங்களை யழிககு மாறுபோல
உளப்பருங் கொடுமைய வரக்கி கேடிலா
வளப்பரு மருதவைப் பழித்து மாற்றினாள்

15

தாடகையினால் விளைபுந் தீங்குகள்

இவங்கையர் சன் பணி யமைந்தொ ரிடைபுரு
வீலங்கலவலி கொணடென்று வேளவி நனிகினாள்
அலங்கன் முகி யேயவ னிவ வங்க நில மெங்கும்
குலங்கனொ டடங்கநனி கொன்றுதிரி கினாள்

16

'அததாடகை வசிகுமிடம் எது' என்று இராமன் வினாவதல்
 அங் கிறைவ னப்பரிசு ரைப்பவது கேளா
 கொங்குறை நறைக் குல மலாசசெனி குலுக்கா
 எங் குறைவ தித்தொழி வியற்றுப்பவ னென்றான்
 சங்குறை கரத்தொரு தனிச்சிவ தரித்தான் 17

விசுவாமிதிரன் தாடகையி னுறைவிடத்தைக் காட்டுமுன்
 அவள எதிராவருதல்
 கைவரை யெனத்தகைய காண்புரை கேளா
 ஜவரை யகத்திடை யடைத்தமுனி யைய
 இவ்வரை யிருப்பதவ னென்பதனின் மூன்போ
 மைவரை நெருப்பெரிய வந்ததென வந்தான் 18

தாடகை அங்கு வருதலின் வருணனை
 சிலம்புகள் சிலம்பிடை செறித்தகழ லோடும்
 நிலம்புக மிதித்தன னெளித்தகுழி வேலைச
 சலம்புக வன்றற்று கணந்தகனு மஞ்சிப
 பிலம்புக நிலைக் கிரிகள் பின்னொடர வந்தான் 19

தாடகை வீரவாதம் செயதல்
 கடக்கரும் வலத்தெனது காவனிதவ யாவும்
 கெடக் கருவ றுத்தன விவிசுவை கிடக்கும்
 விடக்கரி தெனக்கருதி யோ விதிகொ டுந்தப்
 படக்கருதி யோபகாமின் வந்த பரி சென்றே 20

பெண்ணென்று அடுத்ததாடகையை இராமன்
 கொல்லாதிருத்தல்
 அண்ணனமுனி வறகதுக் குத்தெனினு மாவி
 உண்ணென வடிக்கனை தொடுக்கில னுயிர்க்கே
 துண்ணெனும் வீணைத்தொழில் தொடங்கி யுள்ளேனும்
 பெண்ணென மனத்திடை பெருந்தகை நினைந்தான். 21

விசுவாமிதிரன் நான் ஆராய்ந்து கூறுவதால் நீ தப்புகாமல்
 இவ்வகை கொல்லலா பெனவ
 ஈநில நல்லறம் பார்த்துணைத் தேவிவட
 சிறி நின்று செப்புவின் நேனவேன
 அறி நின்ற தருளன் றரக்கெய்க
 கோறி யெனறெதி ரத்தன்ன கூறினான் 22

பிறகு இராமபாணம் தாடகையின் நெஞ்சில ஊடுருவிச்
செல்லுதல்

சொல்லொலாகுங் கடியவேகச் சுஞ்சரங் கரிய செம்மல
அல்லொலாகு நிறத்தினுணமேல வீடுததலும் வயிரக் குன்றக்
கல்லொலாகு நெஞ்சில தங்கா தப்பிறங் கழன்று கல்லாப
புல்லாகு நல்லோர் சொன்ன பொருளென்ப போயிற
றன்றே 23

தாடகை இறந்தவிழுந்ததன் வருணனை
பொடியுடைக கான மெங்குங் குருதிநீர் பொங்க வீழ்ந்த
தடியுடை பெய்றறுப பேழவாய்த தாடகை தலைக் கோலும்
முடியுடை யரக்கற கநநாண முநதியுற பாத மாகப்
படியிடை யற்று வீழ்ந்த வெற்றி யமபதாகை
யொத்தாள 24

கவிகூற்று

வாச நாண மலரோ னன்ன மாமுனி பணிம ழுத
காசலாங் கனகம் பைப்பூட் காருத்தன கனவிப் போரிற
கூசிவா ளரக்கர் தங்கள் குலத்துயிர குடிக்க வஞ்சி
ஆசையா லுழலுங் கூற்றுஞ் சுவைசிறி தறிந்த தன்றே. 25

தேவர்கள் வந்த முனிவனிடம் அஸ்திரங்களைப்பெல்லாம்
இராமனுக்குத் தருமாறுசொல்லிச் செல்லல்

யாமுமெம் மிருககை பெற்றே முனக்கிடை யூறு மிலை
கோமகற கினிய தெய்வப் படைக்கலங் கொடுத்தி யெனஞ்
மாமுனிக் குரைத்துப் பின்னர் விறகொண்ட
மழையனுணமேல
பூமழை பொழிந்தது வாழ்ந்தி விண்ணவர் போயினாரே. 26

3. வேள்விப்படலம்

விசுவாமிததிரன் இராமனுக்குப் படைக்கலம் தருதல்
விண்ணவர் போய் பின்றை விரிந்த பூமழையி னாலே
தண்ணெலுங் கான நீங்கித் தாங்குந் தவத்திற் கித்
கோள்

மண்ணவா வறுமை நோய்க்கு மருந்தன் சடையன்
வெண்ணெய்
அண்ணறன் சொல்லே யன்ன படைக்கல மருளி னானே 1

படைக்கலங்கள் ராமபிரானை யடைதல்

ஆறிய வறிஞன் கூறி யளித்தது மண்ண றன்பால்
ஊறிய வுவுகையோடு மும்பாதம் படைக்க னெல்லாம்
தேறிய மனத்தான செய்த நலவினைப் பயனாக
எல்லாம்
மாதிய பிறப்பிற நேடி வருவபோல வந்த வனறே 2

பின்பு இரண்டு காவதம் முனிவன் முதலிப்பா நடக்க,
அங்குதநோன்றிய பேரவதகைக்குறித்து கன்னிய இராமனுக்கு
முனிவன் கூறத்தொடங்குதல்

இனையன் நிகழந்த பின்னாக காவத மிரண்டு சென்றா
அனையவா கேட்க லானடோ ரரவமவந தனுவித
தோன்ற
முனைவவி நியாவ தென்று முன்னவன் வினவப் பின்னா
வினையற நோற்று நின்ற மேலவன் வினமப் புறஞன் 3

சரபுவிற கோமதி சங்கமமாகுமபேரொலி பென்று முனிவன்
சொல்ல, பின் அவர்கள் வேருருதியை யடைதல்

மான்ச மடுவிற ஞேனறி வருதலாற சரபு வென்றே
மேனமுறை யமரா போற்றும் விழுந்தி யதவி னோடும்
ஆனகோ மதிவந தெய்து மரவம் தென்ன வப்பாற
போனபின் பவனாக மாக்கும் புனிதமா நதியை புறரா 4

கெளசிகிந்தியின் வரலாறு:

கராதொழு திறைஞ்சுற கொத்த தூந்தி யாவ தென்று
வரமுனி தன்னை யண்ணல வினவுற மலருள் வைகும்
பிரமன்ன றளித்த வென்றிபு பெருந்தகைக் குசனென்

ஞேதும்
அரசாகோன மனைவி தன்பா லளித்தவா நாலவராகும் 5

நதியின் செயதி கேட்டு மகிழ்ந்த ரிதிதூட்டாநபின் அவருந்
தோன்றிய சொலையை இராமன் வினவுதல்

எமமுன ணங்கை யிந்த விருந்தி யாயி னுள்ளென்று
அமமுனி புகலக் கேளா வநிசய மிகவுந் தோன்றச்
செம்மலு மினை ய கோவுஞ் சிறிதிடந தீரந்த பின்னா
மைமமவி பொழியலா தென்ன மாதவன் கூறலுறஞன் 6

விசுவாமிததிரன் அசசோடீயின் தளமையைக் கூறுபவனாய்
வாமனாவதார விருத்தராதததைக் கூற மாவலிசரிததிரததையும்
கூறலூறுகிறான்

அசசோடீயின் சிறப்பு

தவகனா யகவிற றெயவந தானபிறி திவலென றுவனும்
மவகைமார சிந்தை போலத தாயது மறறுங கேளாய
எங்கனான மறைக்குந தேவ ரறிவிறகும் பிறாககு
மெட்டாச

செங்கணமா விருநது மேனாட செயதவனா செயத தவநே 7
திருமால் வாமனனாதல

கால நுனிததுணா காசிப னெனனும்
வாலறி வறகதி திககொரு மகவாய
நீல நிறதது நெடுததை வநது ஓர்
ஆலமர் வித்தி னருங்குற ளானான்.

8

வாமனன் மாவலியைப் புகழ்தல

ஆண்டகை யவவகை கூறவ றிந்தோன
வேண்டினா வேடகையின் மேற்பட வீசி
நீண்டகை யாயினி நினனுழை வந்தோர்
மாண்டவ ரல்லவா மாண்பில ரெனருள்.

9

வாமனன் மூவடிமண வேண்டிப்பெற, சுககிரன் தடுத்தல
சிந்தையு வந்தெதி ரெவசெய வெனருள்
அந்தணன் மூவடி மண்ணரு ன்னாடேல
வெந்திறலாயிது வேண்டு மெனமுன்
தந்தனெ னென்றன்ன வெள்ளி தடுத்தான.

10

சுககிரன் தடுத்தகூறிய வராததை.

கண்ட திறத்திது கைதவ மைய
கொண்டவ நிறக்குற னென்பது கொள்ளேவ
அண்டமு முற்று மகண்டமு மேனா
உண்டவ னாயி துணாநதுகொ ளெனருள்

11

மாவலியினுத்தரம்

நினைக்கிடை யெனகை நிமிர்நநிட வநது
தன்கபெ வாவகை தாழ்வது தாழ்வில்
கன்ககரி யானது கைத்தல மெனவின்
என்ககிதன் மேனலம் யாதுகொ வெனருள்.

12

மாயந்தவா மாயந்தவ ரல்லாகண மாயாது
 ஏந்திய கைக்கொ டிரந்தவ ரெந்தாய
 வீந்தவ ரென்பவா வீந்தவ ரேனும்
 ஈந்தவ ரவவ திருந்தவா யாரே 13
 அடுபப வருமபழி செய்குரு மல்லா
 கொடுப்பவர் முன்பு கொடேலென நின்று
 தடுப்பவ ரேபகை தமமையு மன்னா
 கெடுப்பவ ரன்னதொர கேடிலை யெனஞன் 14

முனருவது அடக்கக்கத திருமால் மாவலிமுடிமேற பாதம்
 வைத்தல்

உலகெலா முள்ளடி யடக்கி யோரடிக்கு
 அலகிலா தவவடிக கனபன மெய்யதாம்
 இலைஞலாந் துழாயமுடி யேக நாயகன்
 சிலைஞலாந் தோலினாய சிறியன் சாலவே. 15

முனிவன் இதுவே வேளவிகு ஏற்றஇடமெனல
 ஆதலா லருவினை யறுக்கு மாரிய
 காதலாற் கண்டலா பிறவி காண்குலா
 வேதநூன் முறைமையால் வேளவி முற்றுவேறகு
 ஈதலா நிலைவே றிருக்கற பாலதே 16

குமராக்ஷை காவலாக ஏவி, முனிவன் வேளவிதொடங்குதல்
 ஈண்டிருந் தியற்றுவென யாகம யானென
 நீண்டபூம பழுவதது நெறியீ னெய்திப்பின்
 வேண்டு வ கொண்டுதன் லேணவி மேலினான்
 காண்டகு குமரரைக் காவ லேலிரே. 17

குமரர்கள் யாகததைக் காததல்

எண்ணுதற் காக்கரி திரண்டு முன்றுநான்
 விண்ணவாக காக்கிய முனிவன் வேளவியை
 மண்ணினைக் காக்கிவற் மண்ணை மைந்தாக்கள்
 கண்ணினைக் காக்கிவற் விமையிற காததனர் 18

ஆரக்கா எப்போது வருவரென்று ஸ்ரீராமன் முனிவனை
 வினாஉல

காததனா திரிவிவற் காளை வீரரில்
 மூததவன் முழுதுணா முனியை முன்னிதீ
 தீததொழி வியற்றுவ ரென்ற தியவா
 ஏததருங் குணத்தினாய வருவதென றெனஞன் 19

முனிவன மௌனியாயிருக்க, இராமன் வானத்தைக் காண்கையில்
அவரு அரக்கர் ஆரவாரஞ் செய்தல்

வார்த்தைமா றுரைத்திலன் முனிவன் மோனியாய்ப்
போரத்தொழிற குமரனுந் தொழுது போந்ததின்
பாரத்தன்ன விசம்பினைப் பருவ மேகம்போல
ஆரத்தன் ரிடித்தன் ரசனி யஞ்சுவே 20

யரக்களையில அரக்கரின் இரத்தம் சிந்தாதபடி
இராமன் சரக்கடம் கடடுதல்

தாமவே வரக்காதந் திணமுஞ் சோரியும்
ஓமவெங் கன்னிடை யுருமென றுன்னியத்
தாமரைக் கண்ணனுஞ் சரங்க ளேகொடு
கோமுனி யிருக்கையோர் கூட மாக்கினான் 21

அப்போது முனிவர்கள் அரக்கர்கட்கு அஞ்சி ஸ்ரீராமனை
அபடம் வேண்டினல்

நஞ்சுட் வெழுதலு நடுங்கி நாணமதிச
செஞ்சடைக் கடவுளை யடைபுந் தேவாபோல
வஞ்சனை யரக்+ரை வெருவி மாதவா
அஞ்சன வண்ணநின் னபயமயா மென்றா 22

இராமன் அஸ்திரங்களால் மாரீசனைக் கடலில் தள்ளிச்
சுபாருவைக் கொல்லுதல்

திருமக னாய்கன் றெய்வ வானிதான்
வெருவரு தாடகை பயந்த வீரர்கள்
இருவரி னொருவனைக் கடவி னிடடதங்கு
ஒருவனை யந்தகன் புரத்தி லுயத்ததே 23

விசுவாமித்திரன் இராமனிடங் கூறிய முகமன்
பாக்கி யமமெனக் குளதென் நினைவுறும பானமை
போக்கி நிறதிடு பொருளென வுணாதிவென புவனம்
ஆகி மறறவை யகிலமு மணிவயிற் றடக்கிக்
காக்கு நீயொரு வேளவிகாத தனையெனுங் கருத்தே 24

‘இன்று எனக்குப்பணிபாது!’ என்று இராமன் முனிவனை
வினாத்தல்

என்று கூறிய பின்னரவ் வெழிந்மலாக் காணத்து
அன்று தானுறைந் தருந்தவ் முனிவரோ டிருந்த

குன்று போற்குணத தானெதிர்க கோசலை குரிசில
இன்றி யானசெயும பணியென்கொல பணியென
விசைத்தான 25

முனிவன சனகராசனதவேளவியக காணப்போவோமென்ன,
மூவரும் மீதினைக்குப் புறப்படுதல்

அரிய யானசொனி னையதிற கரியதொன றிலலை
பெரிய காரிய மூளவலை முடிப்பது பின்னா
விரியும் வாரபுணன மருதஞ்சூழ மிதிலையா கோமான்
புரியும் வேளவியுங் காணடுநா மெழுமென்று போனார் 26

9 அக்ஷிபைப்படலம்

முனிவனமுதலிய மூவரும் சோணைதியை யடைதல்

அலம்பு மாமணி யாரததொ ட்கிலனை புனிம
தலம்பெய டுணமுலை நாகிள வஞ்சியா மருங்குல
புலம்பு மேகலைப் புதுமலாப புனையற்ற கூந்தல்
சிலம்பு ஒழுங்காற சோணையாந தெரிவையைச்
சோந்தார 1

குரியாததமன வருணனை

நதிககு வந்தவ ரெயத்து மருணன்ற னயனக
கதிககு முததுறு கவினமான நேரொடுங் கதிரோன
உதிககுங் காலையிற றணமைசெய வானறன் தருவில
கொதிகரும் வெம்மையை யாற்றுவான போற்கடல்
குவித்தான 2

அன்றிரவு மூவரும் ஒரு சோலையில் தங்குதல்

கறங்கு தண்புன்ற கடிநெடுந தானுடைக் கமலத்து
அறங்கொ னுணமலாக கோயிலக் விதழக்கத் வடைப்பப்
பிறங்கு தாமரை வனமவிட்டுப் பெடையொடுங்
கனிவண்டு
உறங்கு கின்றதோர் நறுமலாச சோலைபுக குறைந்தார் 3

இராமன் அகநீச சோலையை வினுவ முனிவன் கூறுதல்
இனைய சோலைமற நியாதென விராகவன வினவ
வினையெ லாமற நோற்றவன் வினம்புவான மேனார்
தனய ரானவாக கிரகவியே காசிபன் தனது
மனைபு ளாடவம் புரிந்தன விவளென வளித்தான 4

விசுவாமித்திரன் சரவணத்தைக் காட்டுதல்

ஆய திவவிட மவவிட மவிாமதி யணிந்த
தூய வனறனக் குமைவயிற றோன்றிய தொல்லை
வாயு லுமபுன்ற கங்கையும் பொறுககலா வலத்த
சேயவ னாததருள் சரவண மென்பதுந தெரித்தான 5

சூரியோதய வருணனை

காலன் மேனியிற கருகிருள் கடிந்ததுவ களிப்பான
நீல வாராகவித தேரொடு நிறைகதிராக கடவுள்
மாவின் மாமணி யுந்தியி னயனெடு வந்த
மூல தாமரை முழுமலா முளைத்தென முளைத்தான 6

மூவரும் கங்கையைக் காணுதல்

அங்கு நின்றெழுந் தயனமுதன் மூவரு மனையா
செங்க ணேற்றவன் செறிசடைப பழுவத்தி விறைதேன்
பொங்கு கொன்றையீத தொழுகலாற் பொன்னியைப்
கங்கை யென்னுமக் கரைபொரு திருந்தி கண்டா 7

கங்கையின் வரலாறு

முனிவன் சகரனென்றெருவ னுள்ளெனல

இந்த மாந்திக் குதறுள் தகைமைய யாலும்
எந்தை கூறுகென நிராகவன் வினவுற வெனையாள
மைந்த நின்றிரு மரபுளா னயோத்திமா நகாவாழ்
விந்தை சேர்புயன் சகரனிம மேதினி புரந்தோன் 8

கங்கையின் சிறப்பு

அண்ட கோளங்கப் புறத்ததா யவிலமன் தளந்த
புண்ட ரீகமென் பத்ததிடைப பிறந்தபூ மகனார்
கொண்ட தீர்த்தமா யரன்கொளப் பகிரதன் கொணர
மண்ட லத்துவந் தடைந்ததிவ வானறி மைந்த 9

கங்கையைக் கடந்து, விசாலையையகடந்து அநங்கரவரசன்
கௌரவிகக் பின்பு மூவரும் விதேகாட்டை யடைதல்

என்று கூறலும் வியப்பினெடு வந்ததன் நிறைஞ்சிச்
சென்று தீர்த்தனா கங்கையை விசாலவாழ் சிகரக்
குன்று போற்புயத் தரசனவந் தடியினை குறுக்
தின்று நலவுரை விளம்பிமற தவவயி வீங்கா 10

மிதிநிலையக்கிடழி விசுவாமித்திரன் அகலிகை கவலாயக்கிடகும்
மேடடைக்காணுநல்

இனைய நாட்டினி வினிதுசென நிஞ்சிசூழ மிதினை
புனையு நீள கொடிப புரிசையின் புறததுவந திறுததார
மனையின் மாட்சியை யழித்திழி மாதவப பன்னி
கனையு மேட்டுயா கருங்கலோர வெள்ளிடைக்

சண்டார 12

அகலிகை சாபவடிவம் நீங்கி முன்னைய வடிவம் பெறுதல்

கண்ட கனமிசைக காருத்தன சுழறறுகள் கதுவ
உடை பேதைமை மயக்கற வேறுபட டுருவம்
கொண்டு மெய்யுணர் பவன்கழல் கூடிய தொப்பப
பண்டை வண்ணமாய நின்றுன மாமுனி பணிப்பான் 13

சாபநீங்கிய அகலிகையை முனிவன் இராமனுக்கு அறிவித்தல்
மாயிரு விசமபிற கவனை மலையிசைக கொன்றாததோன்
மேயின் வுலகை யோடு மின்னென பொதுநடு நின்றுள
தீயின் நயநது செய்த தேவாகோன நன்கஞ்ச
ஆயிர மனிததோன பன்னி யகலிகை யாகு மென்றான் 13

ஸ்ரீராமன் அகலிகையின் சாபவரலாற்றை வினாவுதல்
பொன்னையோ சடையான கூறக் கேட்டலும் பூமின
என்கையே யென்கையேயிவ வுலகிப விருந்த வண்ணம்
முன்னையுழ வினையி னாலோ நடுவொன்று முடிந்த
அன்கையே யன்கையாட இவ்வா றுததவா றருஞ்
கென்னான் 14

தையலா ணயன் வேறு மனமதன் சரமும் பாய
உயயலா முறுதி நாடி யுழவபவ னொருநா னுற்ற
மையலா வறிவு நீங்கி மாமுனிக கற்றஞ் செய்து
பொயயிலா வுள்ளத் தானற னுருவமே கொண்டு
புக்காவ 15

மகளிர கீதம்பாடுகின்ற துடங்கனின் காடலி,

வளஞ்சொத தனீர்க்கை நோவ மாடகம பற்றி வாரந்த
கள்ளென நரமபு வீக்கிக கையொடு மனமுங் கூட்டி
வெள்ளிய முறுவ ரோன்ற விருந்தென மகளி ரீந்த
தெளவினிப பாணித தீந்தேன செமெடுத திணிது
செனரா 6

மகளிர பூக்கொய்து விளைபாடுஞ் சோலைகளின் காடலி

பாகொக குஞ்சொற பைங்கிளி யோடும் பலபேசி
மாகத தும்பா மங்ளையா நாண மலாகொய்யுத
தோகைக கொம்பி னன்னவர்க கண்ண நடைதோற்றுப
போக்க கண்டு வண்டின மாராகும பொழிலகண்டார 7

அரண்மனையிலுள்ள கன்னிமாடத்துச் சீதைபைக காணுதல
பொள்ளின் சோதி போதினி னுற்றம பொலிவேபோல
தென்னுண டேன்ற தீஞ்சுவை செஞ்சொற கலியின்பம
கன்னிம் மாடத தும்பரின மாடே கனிபேடோடு
அன்னம் மாடு முன்னுறை கண்டாங் கயனிளரா 8

சீதாபிராட்டியாரைப் பற்றிய கவிககூற்று

செப்புங் காலைச் செங்கமலத்தோன முதலயாரும்
ஒப்பென பாலும் கொண்டு வ மிப்போ ருவமிக்கும்
அப்பென டானே யாயின போதிங் கயல வேரோர்
ஒப்பென தேகொண்டெவ்வகை நாடி யுரை செய்வோம் 9

சீதையின் வருணனை.

உமையா னொகரு மங்ளைய ருச்சிக கரம் வைக்கும்
கமையாண மேவி கண்டவா காடசிக கரை காண
இமையா நாட்டம் பெற்றில மெனா ரிருகண்ணுல
அமையா தெனா ரந்தர வானத தவரெலவாம். 10

பெருந்தே னினசொற பெண்ணிவ னொப்பா

தருந்தா னெனா னுனமுக னினனுத தா லாமே
அருந்தா வந்தத தேவ ரிரந்தா லமிழ்தென்னும்
மருந்தே யல்லா தென்னி நிதலும் மணியாழி. 11

அணையாண மேவி கண்டி னண்டத தரசாறும்
வினையோர மேவும் மேனகை யாறும் மிளிரவேற்கை
இனையோ ருளளத தின்னவி னோதம் முகமென்னும்
பனிதோய வானின வெண்மதிக கெளறும் பகலன்றே 12

மலர்மே னீன்றிம் மங்கையில் வையத் திடைவைகப்
பலகா லுந்தம் மெய்ந்தவி வாடும் படிநோற்றூர்
அலகோ வில்லா வந்தண ரோநல் லறமேயோ
உலகோ வாளுே லும்பர்கோ லோலீ துணரேமால். 13

தந்நே ரிலலா மங்கையர் செங்கைத் தளிர்மானே
அன்னே தேனே யாரமிர் தேயென் றடி போற்றி
முன்னே முன்னே மொய்ம்மலர் தூவி முறை சாரப்
பொன்னே குழும் பூவி னொதுவகிப் பொலிதின்ருள். 14

பொன்சேர் டெ ன்காற் கிண்கிணி யாரம் புனை யாரம்
கொன்சே ரற்குண மேகலை தாங்கிக் கொடியன்னார்
தன சேர் கோலத் தின்னெழில் காணச் சதகோடி
மின் சேவிக்க மின்னர சென்னும் படிநின்ருள். 15

கொல்லும் வேலும் கூற்றமு மென்னும் மிவையெல்லாம்
வெல்லும் வெல்லும் மென்ன மதர்க்கும்

விழிகொண்டார்
சொல்லுந தன்மைத் தன றது குணஞ் சுவருநதின்
கல்லும் புல்லங் கணடுகு கப்பெண கனிநின்ருள். 16

வெங்கனி விழிக்கொரு விழவு மாயவர்
கண்களிற காணவே களிப்பு நல்கலாள்
மங்கையர்க் கிவியதோர் மருந்து மாயவள்
எங்கனா யகற்கினி யாவ தாங்கொலோ. 17

இழைகளுங் குழைகளு மென்ன முன்னமே
மறைபொரு கண்ணினை மடநதை மாரொடும்
பழகிய வெவினு மிப் பாவை தோன்றலால்
அழகெனு மணியுமோ ரற்கு பெற்றவே. 18

இராமவிரையும் சீதாதேவியும்
ஒருவனாயொருவர் கண்டு யிகக காதலகொண்டமை
கூறப்படுகிறது.

எண்ணகு நவததினு னீசைய னின்றுழிக்
கண்ணொடு கண்ணினை கல்வி யொன்றையொன்று
உண்ணவு நிலைபெரு துணர்வு மொலறிட
அண்ணலு நோக்கினு னவளு நோக்கினுள். 19

நோக்கிய நோக்கெனு நுதிகொள் வேவினை
ஆக்கிய மதுகையாட ருளினி னுத்தன
விக்கிய கண்கழல் வீரன செவகனும்
நாக்கணங் கணையவ டனத்திற் றைத்தவே. 20

பருகிய நோக்கெனும் பாசத தாறபிணித்து
ஒருவரை யொருவர்த முள்ள மீர்ததவா
வரிசிலை யணவழி வாடக ணவகையும்
இருவரு மாறிப்புக இதய மெய்தினர். 21

மருங்கிலா நவகையும் வசையி லையனும்
ஒருங்கிய னிரண்டுடற சூயிரோள ரூயினா
கருங்கடற பள்ளியிற கலவி நீங்கிப்போயப
பிரிததவா கூடினாற பேசல வேண்டுமோ 22

கனனிமாடத்தயல சீதைபைக காதுநோக்குடன கண்ட
ஸ்ரீராமன முனிவகுடும் போயவிடுதல

அந்தமில் நோக்கிமை யண்கி லாமையால்
பைந்தொடி போலியப பாலை போனறனள
சித்தையு நிறையுமெயந நலனாம பின்செல
மைந்தனு முனியொடு மறையப போயினுள் 23

சீதையின் காதல நோய வருணனை

பிறையெனு நுத லவள பெணமை யென்படும
நறைகம ழலங்கலா னயன கோசரம்
மறைதலு மனமெனு மதத யானையின்
நிறையெனு மனஞ்ச நிமிர்நது போயதே 24

மாஹுற வருதலு மனமு மெயயுததன
நூலுறு மருங்குலபோ னுடங்கு லானெடுங்
காஹுற கணவழிப புகுந்த காதலோய

பாஹுற பிறையென்ப பரந்த தெங்குமே
நேரமுறு நோயநிலை நுவல கிறறிவள
ஊமரீன மனத்திடை யுனனி விமழுவாள
காமனு மொருசரங் கருத்தி லெய்தனள 25

வேமெரி யதனிலை விறகிட டெவனவே
தழங்கிய கண்களு நிறையுஞ் சங்கமும் 26

மழங்கிய வுள்ளமு மறிவு மாமையும்
இழந்தவ னிமையவா கடைய யாவையும்
வழங்கிய கடலென வறிய ளாயினுள் 27

சீதையின் நோய்க்குப் பரிகாரஞ் செய்பத தோழிமார
அன்னுளை யிட்டுக்கொண்டுபோதல்

கலங்குழைந் துகடுந் நானுங் கண்ணற
நலங் குழைத் தரநடுந் முகத்தி னேவுண்டு
மலங்குழை யெனவுயிர் வருநதிச சோதரப
பொலங்குழை மயிலைக்கொண்டரிதிற போயினா 28

தோழிமார சீதையை மலாபபடுகையிற் சோததல்

காதொடுங் குழைபொரு கயற்க ணங்கைதன்
பாதமுங் கரங்களு மனைய பலவவம்
தாதொடுங் குழையொடு மடுத்த தண்பவிச
சீதநுண் டுளிமல ரமவிச சோத்தினர் 29
கம்பமில் கொடுமனக் கான வேடனகை
அம்பொடு சோவதோர மயிலு மன்னவள
வெம்புறு மனத்தனவ வெதுப்ப மெனமலர்க
கொம்பென வமலியிற் குழைந்து சாயநதன 30
சொரிநதன நறுமலா அறுக்குண டேறின்
பொரிநதன கலவைகள் பொறியிற் சிந்தின்
எரிநதவெங் கனல்கட் விழையிற் கோத்தநூல
பரிநதன கரிநதன பலல வங்களே 31

சீதைக்குக் காமநோய் போனதுள்ளதென்பதை யறிபாத
தாதியா றுதலியோர் திருஷ்டிகழித்தல்

தாதியர் செவிலியர் தாயா தவவையர்
மாதய ருழந்தமிழ்ந் தழுங்கி மாழகினர்
யாதுகொ விதுவென வெண்ண நேற்றலா
போதுட் னயினிதீர் கழற்றிப் போற்றினர் 32

காமவெப்பமடிகக் சீதையின் வருணனை

அருகிவின றசைககின்ற வால வட்டக்காள்
எரியின் மிகுத்திட விழையு மாழையும்
கரிசுவ தீவன கனல்வ காட்டலால்
உருகுபொற் பாவையு மொத்துத் தோன்றினா 33

காதலனோய்கொண்ட சீதாபிராட்டியின்
வாயிதற்றல்

அவ்வினை வருத்ததோ ரலங்கற காட்டுறு
வல்வெழு வவலவேன மரக தப்பெருங்

- கவலெனு மிருபுயங் கமலங் கண்ணெனும
விவலொடு மிருந்ததோர மேக மென்னுமால் 34
- நெருங்கியுட புருந்தரு நிறையும பெணமையும
உருகியென னுயிரோடு முன்னு போனவன்
பொருப்புறழ் தோளபுணர் புண்ணி யததனு
கருப்புவிட லன் றவன் காம னல்லவே 35
- பெணவழி நலனெடும பிறந்த நாளுெடும
எனவழி புணர்வு நா னெங்குங் காண்கிலென்
மனவழி நடந்தடி வருந்தப் போனவன்
கணவழி துழையு மோர் களவ னெகொலாம 36
- இந்திர நீலமொத நிருண்ட குருவியும
சந்திர வதனமுந தாழ்ந்த கைகளும
சந்திர மணிவரைத் தோளு மேயல
முந்தியென னுயிரையம் முறுவ னுண்டதே 37
- படாந்தொளி பரநதுயிர பருகு மா கழும
தடந்தரு தாமரைத் தாளு மேயல
கடந்தரு மாமதக் கனிநல யாங்ங்போல
தடந்தது கிடந்ததென னுள்ள நண்ணியே 38
- உரைசெயிற் றேவாதம் முலகு ளானவன்
விரைசெறி தாமரை யிமைக்கு மெய்யமைபான்
வரிசிலைத் தடக்கையன் மார்பி னூர்வின்
அரசினங் குமரனே யாகல் வேண்டுமால் 39
- பிறந்துடை நலநிறை பிணித்த வெந்திரம்
கறங்குப்பு திரியுமென் கன்னி மாமதில
ஏறித்தவக் குமரனே யினனுங் கண்ணிறகண்டு
அறிந்துயி ரீழக்கவு மாகுமே கொளாம 40

சீதாபிராட்டி காமவேடகையால் பின்னும் வாய்பிதற்றி
யுருவியமை

- என்றிவை யினைபன் விளம்பு மெலவையின்
நின்றன் விவனெனு நீங்கி னுனெனும
கன்றிய மனத்தது காம வேடகையால்
ஒன்றல பவநினைத் துருகுங் காலைபே 41

குரியாஸ்தமன் வருவனை.

அன்னமென் னடைபலபட கமைந்த காமத்தீத்
தன்னையுஞ் சடுவது தரிகவி னானென்

நன்னெடுங் கரங்களை நடுககி யோடிப்போய
முன்னெவெங் கதிரவன் சுடலின் மூழ்கினான்.

42

அநதிமாலை தோன்றியதன்
வருணனை.

மீதறை பறவையாம பறையுங் கீழ்விளி
ஒதமென் சிலம்பொடு முதிரச் செக்கரும்
பாதக விருளசெய்களு சுகமும் பறறலாற
சாதக மென்னவுந் தகைத்திம் மாலைபே.

43

அநதிமாலைப்பொழுதைக் குறித்துப் பிராட்டி யிரங்கல்
மைவாவிறத்து மீனெயிறறு வாடை யுயிரப்பின
பைவா யந்திப் படரவே யெனனா லனைத்துப்
எயவா னெருவன் கையோயா னுயிரு மொன்றே
உயவா னுறவிப் பழி பூண் வென்னே னுனக்குப்
பகைபுண்டோ. 44

பிராட்டி அன்றிறபறவையை நோக்கி இரங்கியது
வெளிதின தவரோ போயமறைந்தார் விலகக் கொருவா
எளியள பெண்ணென் நிரங்காதே யெலலி யாமத
ஒளியம் பெயயு மனமதனா ருனககிம் மாய
அவியென செயத தீவினையே யன்றி லாகி வந்தாயோ. 45

தோழிமா செயத உபசாரம்

ஆண்டங் கணையா னினையறினந் தழுங்கு மேலவை யகல்
நீண்ட நிமிர்ந்த பெருங்கோயிற சீத மணியின் வேதி
நீண்ட சோதி நெயவினக்கம் வெய்ய வென்றங் கவை
நாண்டல் செயயா மணிவினககின் சுடரா விரவைப்
பகலசெய்தார். 46

சகதிரோநய வருணனை

பெருந்திண னெடுமால் வரைநிறுவிப் பிணிதத பாம்பின்
மணிததாமபின்
விரிந்த திவலை யுதிர்நதமணி விசம்பின் மீலின்

மேலவிளங்க
அருந்த வாரா கலக்கியநா ளமுது நிறைந்த பொற்கலசம்
இருந்த திடைவற தெழுந்ததென வெழுந்த தாழி
வெண்டிங்கள் 47

நீதத மதனின் முளைத்தெழுந்த நெடுவெண டிங்களுனுந
தச்சன
மீததன கரங்க ளலைபரபடி மிகுவெண னிலவாம்

வெண்சுதையாற
காதத கண்ணன் மணியுநநிக் கமல நாள்த திடைப்பண்டு
பூதத வண்டம் பழையதென்று புதுக்கு வானம்
போன்றுளதால் 48

சகதிரோநய பழிப்பது

நீங்கா மாயை யவாதமக்கு நிறமே தோற்றுப
புறமேபோய
ஏங்காக கிடக்கு மெறிகடறகு மெனக்குங்கொடியை

யானாயே
ஒங்கா நின்ற விருளாயவந துலகை விழுங்கி மெனமேதும்
வீங்கா நின்ற கருநெருப்பி ளிண்டயே யெழுந்த
வெண்ணெருப்பே 49

கொடியை யவ்வீநீ யாரையுந கொல்விலாய
வடுவி வினனமு தத்தொடும் வந்தனை
பிடியின் மென்னடைப பெண்ணெடுடன் றுலெனைச்
சுடுதி யோகடற றேன்றிய திங்களே 50

பிராடடியினது காமவெப்பம்

மீது மொயத்தெழு வெண்ணில வினகதிர
மோது மத்திகை மெனமுலை மேறபட
ஓதிமப்பெடை வெங்கன் துறநென்ப
போது மொயத்தம் விப்புரண டாளரோ 51

நீக்க மினறி நிமிர்ந்த நிலாககதிர
தாக்க வெந்து தளர்ந்து சரிந்தனள
சேககை யாகி மலர்ந்த செந்தாமரைப்
பூக்கள் பட்டதப் பூவைபூம் பட்டனள் 52

வாச மெனகல வைக்கனி வாரிமேற
பூசப பூசப புலாநது புழுங்கினள்
விச விச வெதுமபின்ன மெனமுலை
ஆசை நோயககு மருநதுமுன டாங்கொலோ. 53

தோழிமார் பிராட்டிசகுச செயத உபசாரம்
தாய நிற்பரி சேடியா தாதுகு
வீய நித்தளிர் மெலவளை மேனியில
காயெ நிக்கரி யக்கரி யக்கொணாநது
ஆயி ரத்தி விரட்டி யடுக்கினா. 54

கீதையினை இவ்வாறாக, இனி, இராமபிரான
நிகழைச சொல்வோமெனல்
கன்னி நன்னக நிறகமழ சேககையுள
அன்ன மின்னண மாயின ளாயவள
மின்னின மின்னிய மேனிகண் டானெனச
சொன்ன வண்ணலுக குற்றது சொல்லுவாம் 55

விசுவாமித்திரன் முதலிய மூவரும் ஐக்கராஜனால்
எதிர்கொள்ளப்பட்டு அவன் காட்டிய மாளிகையில் தங்குதல்
ஏகி மன்னனைக் கண்டெதிரா கொண்டவன்
ஓகை யோடு மினிதுகொண் டுயததிடப
போக பூமியிற் பொன்னக ரன்னதோர்
மாக மாடத தனைவரும் வைகினார். 56

அயகுச சதாநாதமுனிவன் வருதல்
வைகு மவவுழி மாதவம் யாவுமோர்
செய்கை கொண்டு நடந்தெனத் தீதறு
மொய்கொள் வீரன் முளரியந தாளினான்
மெய்கொண் மங்கை யருண்முனி மேவினான். 57

இராமனை வாழ்த்திச் சதாநாதன் விசுவாமித்திரனுக்கு
சாரதல்
வந்தெ திர்ந்த முனிவனை வளளலும்
சிறதை யார வணங்கலுஞ் சென்றெதிர்
அந்த மிக்குணத் தானெடி தாசிகள்
தந்து கோகிகள றன்மருங் கெயறினான். 58

சதாநாதன் விசுவாமிததிரன் கோகலி முகமன் கூறுதல்
கோத மன்றரு கோமுகி கோகிக
மாத வன்றனை மாமுக நோககியிப
போக நீயிவட போதவிப பூதனம்
ஏது செயத தவமென றியமபினுன 59

சதாநாத முனிவனுக்கு இராமனது பெருமையை
விசுவாமிததிரன் தெரிவித்தல்
வடித்த மாதவ கேட்டியிய வள்ளரூன
இடித்த வெண்குரற் றுடகை யாககையும்
அடுத்தென வேளவியு நினைனனை சாபமும்
முடித்தென னெஞ்சத் திடாமுடித் தானெனரூன 60

விசுவாமிததிரனது சரிதையைக் கூறக்கருதி
சதாநாதன் இராமனது முகத்தையப் பார்த்தல்
எளவிய பூவையு யிந்திர நீலமும்
அளவல வேலையு மமபுத் சாவமும்
விளவும் வியுடைப பானலு மேவுமெய
வளவ றவகை மதிமுக நோககியே 61

கெளசிகன் சரிதையைச் சதாநாதன் முடித்திடல்
சது முன்னா திகழத்த திவனறுனை
மாத வதலுயா மாண்புடை யாரிலை
நீதி வித்தகன் றன்னரு ணோநதனிர
யாது மக்கரி தென்றன வீறிலான 62

சதாநாதன் குமாரசுகி வாழத்திலிடடுப போதல்
என்று கோதமன் சாதலன் கூறிட
வென்றி வீரா வியப்பொடு வந்தெழா
ஒன்று மாதவன் ருடொழு தோககிய
பன்னை யேததிப பெயாநதன்ன றன்னிடம் 63

முனிவனும் இலக்குமன்னும் படுக்குமிடத்தைச் சேர், இராமன்
சீதையை எண்ணியவழகன் மிருத்தல்
முனியுத் தமபியும் போயமுறை யாற்றமக்கு
இனிய பன்னிக னெயநினா பிளவிரூட
கனியும் போலபவன் கவகுலுத் திவன்கும்
தனியுத் தானுமத் தையலு மாயினுன 64

இராமபிரான சீதையின் உருவெளிப்பாட்டை கோக்கித்
தன்னுட்கூறுவன

விண்ணி வீரவிய மின்னுரு விமழுறைப்
பெண்ணி னன்னலம் பெற்றதுண டேகொலோ
எண்ணி வீதல தென்றறி யேனிரு
கண்ணி னுள்ளுங் கருத்தினுங் காண்பானுல 65

அருளி லாளெனி னுமமனத தரசையால
வெருளு நோயவிடக கண்ணின் விழுங்கலாவ
தெருளி லாவுல கிறசென்று நின்றவாழ்
பொருளெ வா மவள பொன்னுரு வாயவே 66

பூணு வாலிய பொற்கல சங்களென
ஏணி லாகத தெழுதல வென்னினும
வாணி லாமுறு வறகனி லாயமதி
காண லாவதொர காலமுண டாங்கொலோ 67

வண்ண மேகலை தேரொன்று வானெடுங்
கண்ணி ரண்டு கதிமுலை தாமிரண்டு
உண்ணி வதத நகைபுமென றென்றுண்டால்
எண்ணுங் கூற்றினுக் கிததனை வேண்டுமோ 68

கணன வினகருப் புச்சிலை யானவிரை
பொனனை முன்னிய பூங்கனை மாரியால்
எனனை யெயது தொலைக்குமென ரூவினி
வன்மை யென்னுமி தாரிடை வைகுமே 69

கொள்ளை கொள்ளக் கொதித்தெழு பாறகடல
பள்ள வெள்ள மெனப்பட குநதிலா
உள்ள வுள்ள வுயிரைத் துருவிட
வெள்ளை வண்ண விடமுமுன டாங்கொலோ 70

ஆகு நலவழி யலவழி யெனமனம்
ஆகு மோவதற காகிய காரணம்
பாகு போனமொழிப் பைந்தொடி கன்னியே
யாகும் வேறிதற கையுற விலலையே 71

சூரியோதய வருணனை

தனையும்லாத தாரணை விவவண்ண மயலுழந்தது தனரு
மேலவை
சிதையும்னத திடருடைய செங்கமல முகமலரச் செயய
வெயயோன

புளையிருளி னெழுமினற புசர்முகையா னையினுரிவைப்
 போவை போராதத
 உதயகிரி யெனுங்கடவு ணுதல விழிதக விழியேபோ
 உதயகு செயதான 72

இராமரோன திருப்பள்ளியெழுதல
 கொல்லாழி நீறதங்கோர் குவிவயிரச சிலைதடககைக
 கொண்ட கொண்டல
 எல்லாழித தேரிரவி பினங்கரததா லடிவருடி யனந்தல
 தீர்ப்ப
 ஆலலாழிக கரைகண்டா னுயிரவாய மணிவிளக்க
 மழலுரு சேககைத
 தொலலாழித துயிலாதே துயராழி தெடுங்கடலுட
 டுயிலகின ருளே 73

இராமனுதியா சனகனது வேளவிசசாலை சாதல
 ஊழிபெயாந தென்ககங்கு லொருவண்ணம புடைபெயர
 வறக்க நீதத
 குழியா னையினெழுநது தொன்னியமத துறைமுடிததுச
 சுருதி யளன
 வாழிமா தவறபணிதது மனக்கினிய தம்பிவொடும்
 வம்பின மாலை
 தாமுமா மணிமௌவித தாரசசனகவ பெருவேளவிச
 சாலை சாரதான 74

இராமலக்ஷ்மணர்களைச் சனகன விளவ முனிவன கூறுதல
 இருந்தகுலக குமராதமை பிருகண்ணும முகந்தழகு
 பருக நோக்கி
 அருந்தவளை யடிவணங்கி வாரிவரை புரைத்திடுமி
 னடிக ளென்ன
 விருத்தினாக ணினனுடைய வேளவிகா ணியவந்தார்
 விலனுங காண்பார
 பெருந தகைமைத் தயரதனறன புதலவரென வவா
 தகைமை பேச ஓற்றான 75

11 குலமுறைகிளத்துபடலம்

மனுஷம் பிருதலம்

ஆதிதன் குலமுதலவன மனுவினையா ரறியாதார்
 பேதிதத ஷயிரனைததும பெருமபிசால் வருந்தாமல

சோதிதன வரிசிலையா விலமடநதை முலைரெப்பச
சாதித்த பெருநதனையு மிலா குலத்தோர தராபதி
கான். 1

இடசுவாகு மன்னவன்

பினியரங்க லீனையகலப பெருங்காலத தவம்பேணி
மணியரங்க நெடுமுடியாய மலரயனை வழிபட்டுப
பனியரங்கப பெரும்பாயற பரஞ்சுடரை யாங்காண்
அணியரங்கநத ந்தானை யறியாதா ரறியாதா 2

கருதஸ்தன்

தானறனக்கு வெலறகரிய தானவரைத தலைதுமிதது
வானறரகறிற் றிகொவென்று குறையிரப்ப வரங்
கொடுத்தாங்கு
ஏனறெடுத்த சிலையினு யிகல புரிநத விவாசுலத்தோர
தோன்றலைப்பண டித்திரனகாண் விடையேருயச
கமந்தானும் 3

சிம்சகரவாததி

இன்னுயிராகு மின்னுயிரா மிரு நிலங்காத தாரென்று
பொன்னுயிராகுங் கழவவரை யாமபோலும்
புகழிறபாய
மின்னுயிராகு நெடுவேலா மிலாசுலத்தோன
மென்பறவை
மன்னுயிராகுத தன்னுயிரை மாருக வழங்கினனும் 4

பகீரதசகரவாததி

தூதினற சுடர்வேலோ யனந்தனே சொலவானேல
யானினறு புகழற துரைததற் கெளிதோவே
டவிழ்கொன்றைப
பூதினற மவுலியையும் புககளைநத புனறகங்கை
வானினறு கொண்டதானு மிலாசுலத்தோர
மன்னவனகாண் 5

இரகுமகாராஜன்

சந்திரனை வென்றனு முருத்திரனைச் சாயத்தானும்
துந்துவென்றுத தானவனைச் சுடுசரத்தாற் றுணித்தானும்
வந்தகுலத் திடைவந்த ரகுவென்பான் வரிசிலையால்
இந்திரனை வென்று நிசையிருநான்குஞ் செருவென்றான் 6

தீராதனும் அவனபுத்திரா இவரென்பதும்
அயனபுதலவன் நயரதனை யறியாதா ரிலலையவன்
பயததருக குமரரிவா தமக்குள்ள பரிசெல்லாம்
நயநஞ்சுரைத்துக் கையேற நானமுகறகு மரிதாமபல
இயநதுவைத்த கடைத்தலையா பான்றித்த படிக்கேளாய் 7

இராமனது மகிமையை இவ்வமை முனிவன் கூறிமுடித்தல்
கோதமன்றன் பன்னிகு முனையுருக கொடுத்ததிவன்
போது நின்று தென்ப பொலிந்த பொலன்கழற்காற்
பொடிகுண்டாய்
காதலென்ற னுயிரமேலு மிக்கரியோன பாலுண்டால்
ஈதிவன்றன் வரலாறும் புயவலியு மெனவுரைத்தான் 8

12 கார்முகப்படலம்

கன்னியாகுறகமாகத் தான் சிவநஞ்சை வைத்திருப்பதைச்
சனகமகாசன தெரிவித்தல்

மாற்றமா நுரைப்பதென மாய விறகுநான்
தோற்றவா நெண்பைந துவங்கு வின்றதால்
தோற்றன் னவகையு நொய்தி னாயனில
ஏற்றுமே வீடாககட வேற்று மென்றான் 1

சனகராசன் ஏவலாளரை யேவ அவர்கள் விலவைத்துள்ள
இடத்தைநோக்கிச் செல்லுதல்

என்றன் வேனறுதன் வெதிராறின ருரையக்
குன்றுறழ வரிசிலை கொண்டாமி ன்ணடென
நனதென் வணங்கினா நாலவ ரோடினா
பொன்றினி காரமுகச் சாலை புககனா 2

அந்தச் சிவநஞ்சைப் பல்ர் கமநதுவருதல்

உறுவலி யானையை யொத்த மேனியா
செறிமயிரக் கலலெனத் திரண்ட தோளினா
அறுபதி னுயிர ரளவி லாற்றலா
தறிமடுத் திரையிடத் தண்டிற் றுருகினா 3

சங்கொடு சக்கரத் தரித்த செவகைய
சிங்கவே றவலனே விதனைத் திணடுவான்
எவகுள னெருவனின் தேற்றி விசசிலை
மவகைதன் றிகுமணம் வாழமா லென்பாரா 4

தினனெடு மேருவைத திரட்டிற் றேவெனப்பா
வண்ணவான் கடலபண்டு கடைந்த மத்தெனப்பா
அண்ணலவா ளரவினாக கரச னேவெனப்பா
விண்ணிடு நெடியவில வீழ்தத தோவெனப்பா 5

என்னிது கொணாகென வியம்பி னுன்னப்பா
மன்னவ ருளாகொலோ மதிசெட டானெனப்பா
முன்னையூழ வினையினு முடிககி லாமெனப்பா
கன்னியு மிச்சிலை காணு மோவெனப்பா 6

இச்சிலை யுதைத்தகோற் கிலகக மியாதெனப்பா
நச்சிலை நவகைமே னூட்டும வேந்தெனப்பா
நிச்சய மெடுககுங்கொ னேமி யானெனப்பா
சிறகிலா விதிசெய்த தீமை தானெனப்பா 7

சதாநதமுனிவன கூறத் தொடங்குதல
போதக மனையவன பொலிவு நோக்கியவ
வேதனை தருகின்ற விலலை நோக்கித்தள
மாதிரை நோக்குவான மனத்தை நோக்கிய
கோதமன காதலன் கூறன் மேயினுள் 8

காாமுக வலிமையான கழறல் வேண்டுமோ
வாசடை யரவிகா வரத் நீயலால்
யாருள ரறிபவ நிவற்குத் தோன்றிய
தோமுக வலகுளால் செவலி கேளெனோ 9

குணங்கடையென கூறுவது கொம்பினைச்
சோந்தவையுய்யப்
பிணங்குவன வழகிலனைத் தவஞ்செய்து பெற்றதுகான
கணங்குழையான தோன்றியபின் கதிராவான்றிற்
கங்கையெனும்
அணங்கிழியப் பொலிவிழந்த வாளுத்தார
வேறுளளார 10

அன்றுமுத லின்றனவ மாருமிநதச் சிலை யருகு
சென்றுமிவ போயொளிகத் தோவேந்தா நிரிந்துமிலா
என்றுமிலி மனமிலலை செய்நிறுத்தே மிவனேற்றிவ
நன்றுமலர்க குழற்சீதை நலம்பழுதா காத்தெனாள் 11

இராமன் சிவநற்க உளனுடத்தை யணுக எழுதல்
பொழிந்தநெய யாகுதி வாயவழி பொங்கி
எழுந்த கொழுங்கன லென்ன வெழுந்தான்

அழிந்தது விலவென விண்ணவ ராராததரா
மொழித்தன ராகிகன மூப்பகை வென்றா
மங்கையரின மனப்பாங்கு 12

துய தவங்க டொடங்கிய தொல்லோன
ஏயலன் வவலி கிறுப்பதன் முன்னம்
சேயிழை மங்கையா திறைத்தொ றெயயா
ஆயிரம் விலலை யனங்க னிறுத்தான் 13

கரங்கன குவித்திரு கண்கள் பனிப்ப
இருங்கனி நிசனில யேறநில னாயின
நரந்த நறைக்கும் னங்கையு நாமும்
முருங்கெரி யிறபுக மூழகுது மென்பார 14

வள்ளன் மனத்தை மகிழ்த்தன னென்றால்
கொள்ளென முன்பு கொடுப்பதை யல்லால்
வெள்ள மனைத்தவன் விலலை யெடுத்திப்
பிள்ளைம விட்டது பேதைமை வென்பார 15

ஞான முனிககொரு நானிலை யென்பார
கோனில விறகொடி யோனில வென்பார்
மானவ விசனில காலவனை யானை
பின் தனத்தவன் பேறில னென்பார 16

இராமபிரான் விலலிவிடத்திறகு மடநதல

தோகைய ரின்னன் சொலவிட நலவோர்
ஒகை விளம்பிட வும்ப ருவப்ப
மாக மடங்களு மாலவிடை வும்பொன்
நாகமு நாகமு நாண நடந்தான் 17

இராமபிரான் அவலிலை முறித்ததனா பேரோசை தோன்றுதல
தடுத்திமை யாம கிருத்தவர் தானின்
மடுத்தது நாணுதி வைத்தது தோககர்
கடுப்பினி விலாரு மறித்தவர் கையா
எடுத்தது கண்டன் நிறந்து கேட்டார் 18

அநகரந்தான் பேருவகைகொண்டு கூறயன்
தயரதன் புதலவ னென்பார் தாமரைக் கண்ண
புயலிவன் மேலி வென்பார் பூவையும் பொருவு
மென்பார்

மயலுடைத துலக மெனப்பா மாணுட னல்ல நெனப்பா
கயவப்பொரு கடலுள் வைகுங் கடவுளே காணு
மெனப்பா 19

தம்பியைக் காண நங்கைக் காயிர நயனம் வேண்டும
கோம்பினைக் காணுந் தோலுங் குசிசிறகு மன்னதே யாவ
தம்பியைக் காணமினெனப்பா தவமுடைததுலக
மெனப்பார்
இமபரிந நகரிற் றதத முனிவனை பிறைஞ்சு மெனப்பார் 20

கீதை பனிக்ருமாடத்து மறறோ மலர்ணையிற் சோதல
ஊசலா ஓயிரி னோடு முருகுபூம் பள்ளி நீங்கிப்
பாசிழை மகளிரா சூழப் போயொரு பனிக்ரு மாடக்
காசிறு மரையின பொய்கைச் சந்திர காந்த மீனற்
தேநீர் தெளித்த மெனபூஞ் சேகலையை
யரித்திரசோந்தாள 21

பிரிவிததுயரால் கீதை பல்வகையாக இரங்குதல்
நாணுலாவு மேருவோடு நாணுலாவு பாணியும்
தூணுலாவு தோளும் வாலி யூடுலாவு தூணியும்
வாணிலாவி னூலுலாவு மாலைமாபு மீனவும்
காணலாகு மாகினுவி காணலாகு மேகொலாம் 22
விண்டலங் கலந்திவங்கு திங்கனோடு மீதுஞ்
வண்டலம் பலங்கறங்கு பங்கியோடும் வார்மிலை
கொண்டலொன றிரங்குகண்ணின மொண்டுகொண
டெனனுவியை
உண்டதுண்டெ னெஞ்சினின்று முண்டதென்று
முண்டரோ 23

பஞ்சரங்கு தீயினுவி பறறிநீடு கொற்றவில
வெஞ்சரங்கு வெஞ்சரங்கு வெயயகாம வெயயவே
சஞ்சலங்க லந்தபோது தையலாரை வயயவந்து
அஞ்சலஞ்ச வேனவொத லாணமை
பென்னவாணமையோ 24

இளைக்கலாத கொங்கைகா னெழுந்துவிமபி பெனசெயநீர்
முளைக்கலா மதிக்கொழுந்து போலும்லான முகத்தினுள்
வளைக்கலாத விற்கையானி வளானமார்பி னுள்ளிறத்
துளைக்கலாரு மாலொன செயதவங்கு செயம்பினே 25
எங்குறின நெஹந்தறிந்த விநன வந்தெ னெஞ்சலா
அய்யவன தன்வகையெத வம்பியவந்த கிந்ததோய

பொங்குவினற கொங்கைமேல விடம்பொழிந்த
தென்னினும்
கங்குலவந்த திங்களன நகங்கனங்க மிலையே 26

அடாந்துவந தனங்கனெஞ் சமுன்றுசிற்து மபபெனும்
விடங் குடைந்த மெய்யினின்று வெந்திடா
தெழுந்தவெங்
கடந்ததுதைந்த காரியாண் யன்னகாண் தாளடைந்து
உடனொடாந்து போனவாயி வந்தவாலெ னுள்ளமே. 27

விண்ணுளே யெழுந்தமேக மாரபினூலின மினனொடிம
மண்ணுளே யிழிந்ததென வந்துபோன மைந்தனா
எண்ணுளே யிருந்தபோதும் யாவரென்று தோகிலென
கண்ணுளே யிருந்தபோது மென்கொல
காணவிலாதவே 28

பெய்கடற பிறந்தயல பெற்றற்கொணு மருந்த பெற்று
ஐயபொற கவத்தொடங்கை விடடிருந்த வாதர்போல
மொய கிடக்கு மண்ணோண முயங்கிடாது முன்னமே
கைகடக்க விடடிருந்து கட்டுரைப்ப தென்கொலோ. 29

கீழையென்ற சேடியொருத்தி கீதைபுள்ளவிடம் வருதல
வடங்களுங் குழைக்கும் வான விலவிடத
தொடர்ந்து பூங்குழல்களும் நுவினுஞ் சோதர
நுடங்கிய மின்னென நொய்தி னெய்தினுள்
நெடுந்தடங் கிடந்தகண் ணீவ மாணியே 30

மராமர மிவையென வளர்ந்த தோளினுள்
அராவண் யமலென றயிர்க்கு மாற்றலான
இராமென பதுபெய ரிளைய கோவொடும்
பராவரு முனியொடும் பதிவந தெயதினான். 31

மாததிரை யளவிற்குண மடுத்து முன்பயிவ
குத்திர மிதுவெனத தோளின் வாங்கினுள்
ஏத்தின ரிமையவ ரிழிந்த பூமழை
வேத்தவை நடுக்குற முறிந்து விழந்ததே. 32

கீதை சிறிது பியம பேருதல
கோமுனி யுடனவரு கொண்ட வென்றபின்
தாமரைக் கண்ணினு னென்ற தவனமயாவ
ஆமவ னென்கொவென றைய நீங்கினுள்
வாமமே கடியிற வளர்ந்த தவருலே. 33

சீதையின் உறுதி.

இல்லையே நுகப்பென்பா ருண்டுண் டென்னவும்
மெல்லியன் முலைகளும் விம்ம விம்முவான்
சொல்லிய குறியினத தோன்ற லேயவன
அல்லனே விறப்பனென் றகத்து னுள்ளினான். 34

சனகராசன் முனிவனிடம் கூறியமொழி
உரைசெய்யும் பெருமவுன் புதல்வன் வேள்விதான்
விரைவினின் ரொருபுகன முடித்தல் வேட்கையோ
முரசெறிந் ததிர்கழன முழங்கு தானையவ்
வரசையு மிவ்வழி யழைத்தல் வேட்கையோ. 35

விசுவாமித்திரன் மொழிப்படி தசரதனுக்குச் சனகன் தூதி
அனுப்பல்.

மல்வலா னவவுரை பகர மாதவன்
ஒலையி னவனும்வந் துறுத னன்றென
எல்லையி லுவகையா னினையநத வாறெலாமி
சொல்லுகென் றோலையுந் தாதும் போக்கினான். 36

13. எழுச்சிப்படலம்

சனகராசன்தூதர் தசரதசக்கரவர்த்தியி னரண்மனைவாயிலை
யடைதல்.

கடுவிய தூதருங் காலிற காலிற்சென்று
அடிகுரள முரசதி ரயோத்தி யெய்தினார்
அடியினை தொழவிட மிளறி மனனாதம்
முடியொடு முடிபொரு வாயின் முன்னினார். I

தூதுவர் ஒலை கொடுக்க, சக்கரவர்த்தி 'வாசிக்க' எனல்.

கூறிய தூதருங் கொணர்ந்த வோலையை
சுறில்வன புகழினு யிதுவ தென்றனர்
வேறொரு புலமகன் விரும்பி வாங்கினான்
மாறதிர் கழவினான் வாகி யெனறனன். 2

தசரதமன்னவன் மொழி.

வெற்றிவேன் மனனவன் தக்கன் வேளவியில்
கற்றைவாரா சடைமுடி கணிச்சி வானவன்
முற்றவே முலகையும் வென்ற முரிவில்
இறறபே ரொலிகொலன் றிடித்த தீங்கென்றான். 3

சககரவாததி தனசேனை முதலியன முநதிச்செலனுமபடி
பறைசாற்றமாறு கட்டினையிடல

வானவன குலததெமா வரத்தி னுலவரும
வேனிலவே னிருநதவம மிதினை நோகநிநரு
சேனையு மரசருளு செலக முததெரு
ஆனேமே வனிமுர சறைகென நேவினா

4

சேனை யெழுதல

விடைபொரு தடையினா சேனை வெள்ளமோர்
இடையில யுவனினி லென்ன வீண்டிய
கடையு க முடிவினி லெனையுங காறபடப
புடைபெயா கடலென வெழுநது போயதே.

5

தசாதசகரவாததியின சேனைப்பெருக்கம்.

உழுநதிட விடமில் பலக மெங்கணும
அழுநதிய வயாககெவா மருடகொம பாயினா
எழுநதிவ னெழுநதிடைப படருளு சேனையின
கொழுநதுபோயக கொடியுதி.ய மிதினை கூடிற்றே.

6

அநதனா செலனுதல

குடையா குண்டிகை தூகநினா குநதிய
நடையர் நாகி புதைத்தகை நாற்றலா
கடக னிறறையுங காரிகை யாரையும்
அடைய வஞ்சிய வத்தனர் முத்தினா

7

வரிட்டமுனிவன செலனுதல

செவிவயி வழுதக் கேளவி தெவிட்டினா தேவா நாவின்
அவினகயி னனிகு நீரா ராயிரத திரட்டி குழக
கவினகயி வீற்ற கற்பி வருநததி கனவன முததுச
சிவினகயி னன்ன முருத திசைமுக னென்ன
சேனாரு.

8

பரதசதருக்கனா வரிட்டமுனிவனபின்னே செலனுதல

பொருகவி நிவுளி பொற்றோர் பொலவகமுற குமரர்

அருவரை குந்தத தென்ன வருநமு.ய பின்னுரு செலவத்
திருவனர் மார்பர் தெயவக் கிளையினர் தேவர் வீரர்
இருவரு முனியே போன விருவரு மென்னப போனார்

9

தசரதசககரவாததி புறப்படுதல்

நித்திய நியம முற்றி நேமியான பாதஞ் சென்னி
வைத்தபின் மறைவல லோகஞ் வரப்பறு மனியும்
பொன்னும்
பதநியா னிரையும் பாரும பரிவுட னலகிப போனான்
முத்தணி வயிரப பூணூன மங்கல முகூர்த்த நனனான். 10

சேனையுடன் சககரவாததி சாதிசயிலத்தின் சாரவில் தங்குதல்.
இன்னன மேகி மன்னன் யோசனை யிரண்டு சென்றான்
பொன்னவரை போலுமிதது சயிலத்தின் சாரல புகளான
மனமதக களிறும் மாதா கொங்கையும் மார னம்புங்
தெனவரைச சாநதுமநாறுஞ் சேனையு மிறுத்த
தனறே 11

14. வரைக்கட்சிப்படலம்

வழிவந்தஇளைபிஞ்ஞல் மங்கையா பனிகுப்பாறையில்
துயிலுதல்

தளங்கொ டாமரை யெனத்தளி ரடியினு முகத்தும்
வளங்கொண மாலைவண டலமர வழிவருந் தினராய்
விளங்கு தாமமுருப பனிகுதிடை வெளிப்பட வேறோ
துளங்கு பாறையிற ஞேழிய ரவிரத்திடத் துயினரா 1

குதினாகள படிந்த புழுதியை யுதறிவிட்டு நிறை
தீயவரொ டொன்றிய திறத்தஞ் நலத்தோர்
ஆயவரை யநநிலை யறிந்தனா துறந்தாங்கு
ஏயவரு நுண்பொடி படித்துட னெழுந்தொன
பாயபரி விரைநதுதறி நின்றன பரந்தே. 2

சிறிது தோண்ட ஆற்றில் ஊற்றுகீ தோன்றுதல்
வெள்ளறெடு வாரியுற வியியில் வேலும்
கிள்ளவெழு கின்றபுனல் கேளிரின் விரும்பித்
தெளனுபுன லாறுசிறி தேயுதவு கின்ற
உள்ளது மருதுதவு வள்ளலையு மொத்த. 3

மதபாள்கள நீரிலையைவிட்டு ஏறுமை.
ஒக்கநெறி யுயப்பவ குரைத்தகுறி கொள்ளா
பகமின் மொயக்கய லலைக்கதனி பாரா
மைக்கரி மத்தத் விலைமாதா கலையலகுற
புகவரை பொத்தன் புன்றசிறைக னேரு 4

சுநதிரசல வருணனை

குப்புறற கருமை யாலக குவவரைச சாரவ வைகி
 ஒப்புறத துளங்கு கின்ற வுடுபதி யாடி யினகண
 இப்புறத தேயுங காண்பா ருறத்திய ரியைந்த கோலம்
 அப்புறத தேயுங காண்பா ரரம்பைய ரழகு மாதோ 5

சரமபயில சாபமன்ன புருவங்க டமமி னுடா
 நரமபிளோ டினிது பாடி நாடக மயிலோ டாடும்
 அரமபையா வெறுத்து நீத்த வவிர்மணிக கோவை

யாரம

மரமபயில கடுவன பூன மந்திகள வகரு மாதோ 6

நிலமகட கணிக ளென்ன நிரைக்கதிர் முததகு சிந்தி
 மலைமகள் கொழுநன சென்னி வந்துவழ கங்கை மான
 அவகிலபொன னலம்பி யோடி யாரஞ்சே ரருவி மாலை
 உலகளந தவன்றன மாரபினுததர் கததை யொத்த 7

ஆக மாலை மாகவு ளாளபொலி
 வாக மாலை யுளாரென வாகுமாவ
 மேக மாலை மிடைத்தன மேலெலாம்
 மேக மாலை கிடந்தது கிழெலாம் 8

அாதிக்கால வருணனை

மஞ்சார் மலைவாரண மோத்தது வானி னோடும்
 வெஞ்சாலை யுடைக்கறி ரங்கதன மீது பாலும்
 பஞ்சா வனமொத்தது மறந்து பாய வுறும்
 செஞ்சோரி யெனப்போலி வுறந்து செக்க வானம் 9

சுநதிரசல வருணனை

கண்ணுக் கிளிதாமி விவங்கெ காடலியாலும்
 ளண்ணு கிளிதாமி விவங்கு சிரங்க ளாலும்
 வண்ணக் கொழுஞ்சந் தனஞ்சேர்ந்தது மாரப ணிதத
 அண்ணந் கிளையொழி யொத்ததவ வாகில
 குன்றம். 10

தசரதருடவரை ஆடவரும் மகவிரும் மகிலைவகுதல,
 ளனும் முயிற் றியவா ரோடுவர்க் கொடுவர்
 தேனும் மிஞ்சுந் திறுதுமபிஷம் பம்பி யார்ப்ப
 பாலை பிசும்பு பிடிவும் மிகவாணி யெனும்
 மாண்பு கிடையும்மென டாடவரை வத்தி நித்தார். 11

இருள் பரத்தலை.

காவலா எனத் தேருடை வெய்யவன் காயக ஓங்கண்
கோனமாய கதிர்ப்புலவழிகை கொவனிகை கோள் கிமமா
மேலபாண் மலையிற புகவீங்கிருள் வேறி ருந்த
மாலயாணை மீட்டமமென வறது பரந்த தனறே 12

தீபமேற்றப்படுதல்

மந்தார முநது மகரத்த மணங்கு வாலும
அந்தா ரரசாக கரசனற வனிக வெள்ளம்
நந்தா தொலிகருந நரண்பெரு வேலை வெல்லாம
சேந்தா மரைபூததெனத் தீப மெடுத்த வனறே 13

நட்சத்திரம் புடைசூழச் சாதிர்வ விளங்குதல்

தண்ணற கடலிற றளிசிந்து தரங்க நீங்கி
விண்ணிற கடலெண் மதிவந்தது மீன்கள் குழ
வண்ணை கதிர் வெண் விலவிறென வாலு கத்தாடு
ஒண்ணிததில் மீனெழுவிர வாலவளை பூவல தொத்தே 14

கங்குல கழித்த வகை

உண்ணு வழுதனை கலைப்பொரு ளுள்ள துணடும
பெண்ணு ரமுதம் மனையாமனத் தூடல போததும்
பண்ணாதத் பாடல செவிமாததிப் பயன்கொ ளாடல
கண்ணு விவிதுயக்கவுங் கங்குல கழித்த தனறே 15

15 பூங்கொடிய படலம்

சூரிபோதயவருணனை

மீனுடை வெயிறற்க கங்குல கனகனை வெருண்டு வெய்ய
கானுடைக கதிரை னெண்ணு மாயிரங் கரங்க ளோசகித்
தானுடை யுதய மென்னுந் தமனியத் தறியி வின்று
மானுட மடங்க வென்னத் தோன்றிவன் வயங்கு
வெய்யோன் 1

மன்னவன் சேனையுடன் சோனையாறறையடைதல்

முறையெனா முகுத்த பிணை மன்னனு மூரித் தேர்மேல்
புறையெனாம வண்ணகப் போளு வெழுத்துடன் சேனை
குறையெனா சோலை யாகிக் குழியெனாங் கழுநீ ராகித்
துறையெனாங் கமல மான சோனையா றடைத்த
தனறே 2

சூரியனுச்சிபுடைய, அர்சாமுதலிபோ
ஆயகுச்சோலை சோலை

அடைந்தவ னிறுத்த பின்ன ரருக்கனு மும்பர்ச சார
மடநதையா குழாங்க ளோடு மன்னரு மைந்தா தாமும்
குடைநதுவண் டுறையு மெனபூக கொய்திவி தாடமைதீர
தடங்களு மடுவுகு குழந்த தண்ணறுகு சோலை
சாரந்தா 3

சூயில்கள நாணி யொடுங்குதல்

பாசிழைப் பரவை யலகுல பண்டரு கிளவி தண்டேன
முசிய கூந்தன மாதர் மொய்ததபே ரமலை கேட்டு
கூசின வலல பேச நாணின சூயிலக ளெல்லாம்
வாசகம் வல்லார முன்னின றியாவாவாய திறக்க
வல்லார 4

மகளிர் மலாபதிகுமாறு கொம்புகின்ற தாழந்த,
அம்மலர்க்கொம்புகள் பூச்சொரிந்தவண்ணம் தாழ்தல்

தஞ்சினுங் கொடிய நாட்ட மமுதென நயந்து நோக்கி
செஞ்செவே கமலக கையாற நீண்டல நீண்ட கொம்பா
தஞ்சினம் படியின மென்பூச சொரிந்துடன் குழந்த
வென்றால்
வஞ்சிபோன மருங்கு லாராமாட டியாவரே வணங்க
லாதா 5

அம்புயத் தணங்கி னன்ன ரம்மலர்க் கைக்கெண்ட
வம்பிய லலங்கற பங்கி வாளரி மருஞங் கோளார
தம்புய வரைகள் வந்து தாழ்வன தனித்த மென்பூங்
கொம்புக டாழ மென்றல் கூறலாத தகைமைத்
தொன்றே 6

வண்டுகள் மகளிரிடத்து மொயந்தல்

நதியினும் குளத்தும் பூவா நனின்னங்கள் குவளை யோடு
மதிநுதல் வவலி பூப்ப நோக்கிய மழலைத் தும்பி
அதிசய மெய்திப் புக்கு விழந்தன வகைகப போகா
புதியன கண்ட போந்து விடுவரோ புதுமை பார்ப்பார் 7

ஒரு மாதின ண்டல்

செம்மாந்த தெய்வின் விளநீரையோர் செம்ம னோக்கி
அம்மாவின்வ மங்கையர் கொங்கையி னுய வென்ன

எமமாதா கொங்கைக கிவையொப்பன வென்றொ ரேழை
விமமா வெதும்பா வெயரா முகம வெயது யிரத்தாள 8

மாற்றவளபேரைக கணவன்கூற ஒருத்திகொண்ட
வருத்தம்

தைககின்ற வேளோககிள டனலுயி ரன்ன மன்னன
மைக்கொண்ட கண்ணுளெதிர மாற்றவள பேர்வினம்ப
மெயக்கொண்ட மானந தலைக்கொண்டிட விம்மி
மைக்கொண்டு மோததா னுயிரப்புண்டு கரிந்த தன்றே 9

மாதாகளின அழகின சிறப்பு

ஊகக முள்ளத துடைய முனிவரால
காகக லாவது சாமன்கை விலவெனும்
வாககு மாத்திர மலலது வலலியிற
பூக்கொய வாள்புரு வககடை போதுமே. 10
கிணையின மேலிருந தானுருத தேவரால
வளைய வுமமரி யாளவனப பிணறலை
நினைவு நோக்கமு நீக்கலன கைகளால
தனையு நாணமுறி யுங்கொயது நலகினுன 11

யாவரும் புனல்விளையாட்டுக்குச் செல்ல எண்ணுதல்

ஏயுந தனமைய ரிவவகை யாரெலாம
தூய தண ணிழற சோலைத துறுமலா
வேயுரு செய்கை வெறுத்தனா வெண்டிவர
பாயுத தீமபுனா பண்ணைசென நெயதினா 12

16. புனல்விளையாட்டுப் படலம்

மகளிரும் ஆடவரும் நீரினையை நோக்கிவருதல்

புனைமலாத தடங்க னோககிப பூசலவன டார்த்துப
பொங்க
வினையறு துறக்க நாட்டு விண்ணவா கணமு நாண
அனகரு மணங்க னுருமமமலாச சோலை நின்று
வனகரி பிழிகளோடு வருவன வென்ன வந்தார 1

மகளிர் விளையாடுமாறு நீரில் முழுகியதன் வருணனை

அங்கவா பண்ணை நன்னீ ராடுவா னமைந்ததோற்றம்
கங்கைவார் சடையோ னன்ன மாமுனி கனல் மேளுன

மங்கையா கூட்டத தோடும் வானவாக கிறைவன
செலவம்
பொங்குபாற கடலிற செலவந தோற்றமே போன்ற
தனறே. 2

தேன்கு நறவ மாலை செறிசூழற நெயவ மனனாள்
தானுடைக கோல மேனி தடததிடைத் தோன்ற
தோகவி

நானக நகுகினை ருளிந நன்னுத ரோழி யாமென்று
ஊனமில் முலையினுர முளங்குளிர்ந துதவு வாளும் 3
பொற்றொடி தளிர்ககைச சங்கம வண்டோடு புலம்பி
யார்ப்ப

எறறுநீர்க குடையுந தோறு மேததுபே ரவகு வினனு
கறறைமே கலைக ணீங்கிச சேரடி கவவக காலிற
கற்றிய நாக மென்று துணுகுகததாற றுடிககினை
ருகும. 4

மகளி ரோடுதலினுல மீனும் கமழதல

ஆன தூயவ ரோடுட னுடினா
ஞான நீரவ ராருவர் நன்றரோ
தேனு தாலியுந தேகககி லாலியும்
மீன நாளின் வேறினி வேண்டுமோ. 5

ஆடவரும் மகளிரும் ஊடிப புனலின் வருணனை.

மிகக வேததர்த மெயதனி சாறதொடும்
புகக மங்கையா குங்குமம் போததலால்
ஒகக நீல முகிறநிலை யோடிய
செககர் வானக மொதததற திம்புனல். 6

சூரியாததமன வருணனை.

மாலி னோகமவர் மைததரொ டாடிய
ஆன நீர்வினை யாடலை நோகடுகின்
தானு மன்னது காதனித தானென
மீன வேடையை வெயயவ வெயயதினாள் 7

செறிசோதய வருணனை.

ஈறற வினமையி னுலழிந தேடிதம
வேற்று மன்னர்த மேலவரும் வேத்தர்போல
ஏறு மாதர் முகங்களை டெங்குறுந்
தோற்ற சத்தின மீனவுந தோற்றினாள். 8

17. உண்டாட்டுப்படலம்

கிலாப பரததலின வருணனை

வெண்ணிற நறைநிறை வெள்ள மென்னவும்
பண்ணிறஞ் செறிநதிடப் பரந்த தென்னவும்
உண்ணிறை காமமிக கொழுநிற றென்னவும்
தண்ணிறை நெடுநிலாத் தழைத்த தெங்குமே

1

மகளிர் முததுபந்தா முதலிய இடத்துச் சோதல்

தயங்கு தாரகைபுரை தரள நீழலும்
இயங்கு காரா மிடைந்த கா வெழிவிச குழலும்
கயங்களபோன ரௌரிபளிங் கடுத்த கானமும்
வயங்குபூம் பந்தரு மகளி ரெயதினா

2

உண்ட கள காமத்தை மூட்டுதல்

தாமமு நானமுந் ததைந்த தண்ணில
தாமமுன குழலிய ருண்ட தாநறை
ஓமவெங் குழியு கு நெயயி னுள்ளுந்
காமவெங் கனலினைக் கன்றறிக காட்டிறதே

3

மதுவினுள் தனமுகநோன்ற மயங்கிய ஒருத்தி கூறல்

அச்சநுண் மருங்கு லாளோ ரணங்களு ளளக பநதி
நச்சுவேற கருங்குட் செவ்வாய நகைமுக மதுவுட்
பிச்சிநீ யெனசெய் தாயிப் பெருந்த விருக்க வாளா
எச்சிலை நுகாதி யோவென நெயிறற்கும பிலங்க
நககாள.

4

ஒருத்தி களவினுள்ளே நோன்றுந் சாதிானுகு அறிவுறுத்தல்

களித்தகண் மதாபப் வாங்கோர் கனங்குழை களளி
வெளிப்படு கின்ற காட்சி வெணமதி நிழலை நோக்கி
அளித்தன னபயம் வானத தரவினை யஞ்சி நீவநது
ஒளித்தனை யஞ்ச லெனஞங் கினியன வுணாதது
கினஞ்

5

ஒருநதி நிலவை மதுவென்று மயங்கிக் கிண்ணத்தில்
ஏறக் முயலுதல்

அழிகின்ற வறியி னாலோ பேதைமை யாலோ வாறற்ற
சுழியொன்றி நின்ற தன்ன வந்தியா னொருத்தி
செந்தேன
பொழிகின்ற பூவின வேயந்த பந்தரைப புரைததுக
மீழ்வந்து
இழிகின்ற கொழுதி லாவை நறவென வளளத்
தேறளுள் 6

ஒருநதி வெறுங்கிண்ணத்தை வாயிதழிலவைத்துக் கொள்ளல்
எள்ளொத்த கோல முககி னேந்திழை யொருத்தி
முன்கை
தள்ளத்தண் ணறவை யெல்லாத தவிசிடையுருத்துநதி
தேறளுள்
உள்ளத்தின் மயக்கந் தனஞ் சூடபுறத் துண்டென
நெண்ணி
வளளத்தை மறித்து வாங்கி மணிற்ற விதழின்
வைத்தாள 7

உயத்தழும் பள்ளியி னூட நீங்குவான
சித்தமுண் டொருத்திக் தன்பன நோகிலான
பொயத்ததோர் மூரியா விபிநது போககிஞள
எத்தனை யிறந்தன கடிகை வீண்டெனளுள் 8

சினங்கெழு வேற்கையோர் செமமல பாலொரு
கனங்குழை மயிலுளை கடிகு போயினுள்
மனங்குழை நறவமோ மாலை தானகொலோ
அனங்குளோ யார்கொலோ வழைத்த தூதரே 9

கொள்ளைப்போர் வாடகண் ணாங் கொருத்தியோர்
குமர னனனாள்
வளளறா ரகலத் தனனை மொக்கையாறு புதைப்ப
நோக்கி
உளளத்தா ருயிரன் னாமை வுதைபடு மென்று நீராய்
கனளத்தாற் புதைத்தீ ரெனா முன்கைவிற கனன்று
மிக்காள, 10

அவிபுற புலவிவைக காதல் சூழ்கடர்
பன்பெனத் துடைத்தலும் பதைக்குரு சிதைபாள

புனையிழை யொருமயில பொயயு றங்குவாள
கனவெனு நலத்தினுற கணவற புலவினாள்.

11

சுந்திரனததமிததலும், சூரியனுதிததலும்

கடையுற நன்னெறி காண்கி லாதவாககு
இடையுறு திருவென விநது நநதினாள்
படர்திரைக கருங்கடற பரமன் மாரபிடைச
கடாமணிக கரசென விரவி தோனறினாள்

12

18. எதிர்கொள்படலம்

தசரதன் சேனையுடன் கங்கைகைய யடைதல்

அடாநெறி யறைதல் செலவா வருமறை யறைதத் நீதி
விடாநெறிப புலமைச செங்கோல வெண்குடை வேந்தா
படாமுக மலையீற ஞேனறும் பருவமொத தருவி
கடாநிறை யாறு பாயுங் கடலொடுங் கங்கை
சோந்தான

1

சனகராசன தசரதசக்கரவாததியை எதிர்கொள்ள எழுதல்
வந்தன னரச னென்ன மனததெழு முவகை பொங்கு
கந்தடு கலிறும் தேகும் கலிவமாக கடலுஞ் சூழ்ச
சந்திர விரவி தனகைச சாரவதோர தனமை தோனற
இந்திர திருவன் றனகை யெதிர்கொளவா னெழுநது
வந்தான

2

சேனை பெழுப்பிய தூளி

சூழமா கடலகனாந் திடாபடத் துகடவழநது
ஏழுபா ரகமுமுற றுளதெனற கெளிதரோ
ஆழியா னுலகளந் தனறுதான் சென்றவப
பூழையு டேபொடித் தபபுறம் போயதே
தசரதசக்கரவாததியின் சேனையிடம் சனகமன்னன்

3

சேனைவந்து சோதல்

மாறிலா மதுகையான் வருபெருந் தானைமேல
ஊறுபே ருவகையா னனிகமவந் துற்றபோது
சுறிலோ தையினெடும மெறிதிரைப பரவைமேல
ஆறுபாய கின்றதோ ரமலைபோ லானதே

4

சனகன் தேரினின்றிறங்கித் தசரதனைச் சார,
அமமன்னவன் சனகனைத் தழுவுதல்

எய்தவந் திருநெடுந் தேரிழிந் தினியதன்
மொய்கொடினை சேனைபின் னிறகமுன் சேறலும்
கையினவந் தேறெனக் கடிதினவந் தேறினான்
ஐயனும் முகமலாந் தகமுநக் தழுவினான் 5

சனகனைச் சேமம் விசாரித்துத் தசரதன் மிதிவசோதல்
தழுவிதின றவனிருங் கிளையையுந் தமரையும்
வழுவினதித் தனைவினான் வரிசையின் னளவனாய்
எழுகமுந் துறவெனா வினிதுவந் தெயதினான்
உழுவெழுந் தரியனா னெவரினும் முயரினான் 6

இராமன் எதிர்கொண்ட வகை
தம்பியுந் தானுமத் தானைமன் னவனகாப
பம்புதினை பரவியும் படைஞரும் புடைவரசு
செம்பொன்றிற் பசுமணித் தேரினவந் தெயதினான்
உம்பரும் மிம்பரும் முரகருத் தொழவுள்ளான் 7

இராமன் தசரதனை யணுகுதல்
காவியுங் குவளையுங் கடிக்கொள்கா யாவுமொத்தத்
வையினா சலிகெடப் பொலிவதோ ருருவொடே
நேவருந் தொழுகமுந் திறுவனமுன் பிரிவதோர
ஆவிவந் தென்னவந் தரசன்மா டணுகினான் 8

இராமன் தாயாணவனங்க அவாபெருமகிழ்ச்சி கொள்ள
சுறறைவாரா சடையினான் கைக்கொளுந் தனுவிறக
கொற்றநீள் புயதிமிாத் தருளுமக் குரிசில்பின்
பெற்றதா யரையும்ப பெற்றியிற் றெழுநெழுந்
உற்றபோ தவாமனத் துவகையா ருரைசெய்வார 9

தசரதன் தன்னுசேனை முதலியவற்றை முற்கொண்டு
செவலுமாறு இராமனுக்குப் பணிதல்
சானநெனத் தகையசெவ கோலின னுயிர்கடாம்
சுனற்றற குயெனக் கருதுபே ருளினான்
ஆனறவிச் செயலமித் தையுமொயத் தருருநத்
தோன்றலைக் கொண்டுமுற் செலகெனச்
சொல்கினான் 10

தமயியாமருங்கு தொடங்குவர, இராமனதோமேற செலலுதல
தொழுதிரன டருகுமன புடையதம் பியாதொடாந்து
அழிவிலசித தையினுவந தாடனமா மிசைவரத
தழுவுசங் கொடுநெடும பணைதழங் கிடவேழுதது
எழுதருந் தகையதோர தேரினமே லேகினுன. 11

இராமன மிதிலைகா வீதியிலெயதுதல
பஞ்சிசூழ் மெல்லடிப பாவைமார பணைசூழ்
மஞ்சுகூழ் நெடியமா ளிகையினவந திடைவிராய
நஞ்சுகூழ் விழிகளபூ மழையினமேல விழநடந்து
இஞ்சுகூழ் மிதிலைமா வீதிசென நெய்தினுன 12

மகளிர் அடைந்த லிலையைக் கூறுவோமெனல
பேதைமார முதலகடைப பேரினம பெண்கடாம
ஏதியார மாரவே ளேவவந தெய்தினா
ஆதிவா னவாபிரா னனுக்கல லணிகொள் கார
ஒதியார வீதிவா யுற்றவா றுரைசெயவாம 13

19 உலாவிய நுபடலம்

மகளிர் எங்கும் மொயததல
மானினம வருவ போன்றும் மயிலினந தரிவ போன்றும்
மீனின மிளிரவ போன்றும் மினனின மிடைவ போன்றும்
தேனினகு சிலம்பி யார்ப்பச சிலம்பினம புலம்ப
வெங்கும்
பூதனை கூந்தன மாதா பொமமெனப் புகுந்து
மொயத்தார 1

இராமனைக் காணவந்த மகளிரினதனமை
கண்ணினுற கா த லென்னும் பொருளையே காண்கின
ரோமிப
பெண்ணினீர் மையினு லெயதும் பயனின்று பெறுது
மென்பார
மணனினீர் குறைது வான மழையறை வறந்த காலத்து
உண்ணுநீர் கண்டு வீழு முழைக்கும பல்வு
மொத்தார 2

பள்ளதருப பாயு தனை ரணையவா பானல பூத்த
வெள்ளததும் பெரிய கண்ணூர் மெனசிலம் பலம்ப
மெனபூத

தள்ளததம் மிடைக னோவத தமைவலித தவன்பாற
செல்லும்
உள்ளததைப பிடிதது நாமென ரோடுகின் ருரு
மொத்தார 3

இராமரோகை மகளிரோகையதைப்பற்றிய கனிககூற்று
பஞ்சனி விரலி னாதம் படைநெடுங் கணக னெவலாம
செஞ்சுவே பையன் மெய்யிற கருமையைச் சோந்த
வோதாம
மஞ்சன் மேனி யானறன் மணிநிற மாத ரார்தம்
அஞ்சன் நோக்கம் பார்க்க விருண்டதோ வறிகி
லேமால 4

ஒருதலியின் மனமதோபாலம்புனம்
மாந்தளிர மேனி யாளோர லாணுதன் மதன் செவகும்
பூத்துணர் வாள் மாரி பொழிகின்ற பூச னோக்கி
வெந்தர்கோ னுனை னுனை நோக்கான விரன்வி லாண்மை
பாராள்
ஏந்திழை யாரை மெய்யவான் யாவனோ வொருவ
னெனஞள் 5

இராமனைக் காணச்சென்ற மாதர்களின் நிலைமையைக் கூறுவன்

சொன்னவன் கடந்த நாமச் சுவையையோ ருருவ மாகி
இன்னவன் தெரிய வல்லா னெழுதிய தென்ன தினனாள்
பொன்னையும் பொருவு நீராள் புனைதன் வெல்லாம
போகவித
தனையுந் தாங்க வாதாள் துதி லொன்று தாங்கி
நினனாள் 6

மைக்கருங் கூத்தவ் செவ்வாய் வாணுத லொருத்தி
யுள்ளம்
நெக்கென வுருகு னெழு னெழுதிடை வஞ்சன் வந்து
புகழ்வுள் போகா வண்ணங் கண்ணெனும் புலங்கொள்
வாயும்
செக்கென வடைத்தென் ரெழுதி செருது மமனி யெனஞள் 7
தாக்கணங் கணைய மேனி கைத்தெவள் சரங்கன் பாராள்
வீக்கிய கணையத் தாகம் வேறுவே னுன் தோராள்

ஆகதிய பாவை யனனா னொருத்தியான டமலன மேனி
தோககுறு வாரை யெல்லா மெரியெழ நோககு
கினனாள் 8

இராமனைக் கண்ட மாதா
தாம கண்ட கண்ட உறுப்பிலேயே மனமபதித்தமை

தோள் கண்டார தோளே கண்டார தொடுகழற சுமல
தாள்கண்டார தாளே கண்டார தடக்கைகண்டாரு
வாள கொண்ட கண்ணார யாரே வடிவினை முடியக்
ஊழுகொண்ட சமயத தனனா னுருவுகண்டாரை
யொத்தாரா 9

இராமனை ஒருத்தி உள்ளததுக கொண்டதைப்பற்றியது

தையல சிறறிடை யானொரு தாழமுழல்
உயய மறறவ னுள்ளத தொடுங்கினுள்
வைய முற்றும் வயிற்றி னடக்கிய
ஐய விற்பெரி யாரினி யாவரே 10

அருப்பு மெனமுலை யாளங்கொ யாயிழை
இருப்பு நெஞ்சினை யேனுமொ ரேழைக்காப
பொருப்பு விலலைப் பொடிசெய்த புண்ணியா
கருப்பு விலலிறுத தாட்கொண்டு காவெனனாள் 11

பழுதி லாவொரு பாவையன னுளபதைத்த
அழுதி வெயறுயிர்த தனபுடைத தோழியைத
தொழுது சோரந்தயா வாளித்தத் தோன்றலை
எழுத லாங்கொலிம மனமத னுலெனனாள் 12

வண்ண வாயொரு வானுதன் மானிடறகு
எண்ணுங் காலில விலக்கண் மெய்திட
ஒண்ணு மோலி துணாததுரின நேனிவன
கண்ண னேயிது கண்டுகும பின்னெனனாள் 13

புனங்கொல காாமயில போதுமொர பொறகொடி
மனங்கொள காதன மறைத்தலை யெண்ணினாள்
அனங்க வேள தறிந்தன் னற்றந்தான
மனங்கள் போல முகமு மறைக்குமே 14

மீன லாந்தன பினவர வெணமதி
வானி லாவுற வந்தது மானவே;

21

சனகன யாவரையும் உபசரித்த வகை.

ஒழிந்த வென்னினி யொண்ணுத றுதைதன
பொழிந்த காத றொடரப பொருளெலாம்
அழிந்து வந்து கொண்டாடலி னன்புதான்
இழிந்து ளாககு மிராமறகு மொத்ததே

22

20. கோலக்காண்படலம்

வசிட்டன சீதையை யழைத்துவரச சனகனிடம் கூறல
தேவியா மருங்கு சூழ வீந்திர னிருககை சோந்த
ஒவிய முயிர்பெற நென்ன வுலந்தர சிருந்த காலைத்
தாவிலவெண கவிகைச செங்கோற சனகனை யிணிது
நோகுகி
மாவிய னோகுகி னுனைக கொணாடுகென வசிட்டன
சொன்னான்

1

தோழிமார் சீதையை யலங்கரிககலானமை

அமிழிமைத துணைகள் கண்ணுக கணியென வமைகரு
மாபோல
உமிழுகடாக கலனக ணங்கை யுருவினை மறைப்ப
தோரார்
அமிழதினைச சுவைசெய தென்ன வழகினுக கழகு
செய்தார்
இமிழதிரைப பரவை ஞால மேழைமை யுடைத்து
மாதோ

2

கழுத்துக்கு அணியணிதல்

கோனணி சங்கம வந்து குடியிருந தனைய கண்டத்து
சுனமில் கலனக டமமி லியைவன வணிதல் செய்தார்
மானணி நோகுகி ஞாத மங்கலக கழுத்துக் கெல்லாம்
தானணி யான போது தனக்கணி யாது மாதோ.

3

நெற்றியில் திலகமிடுதல்

மொயவளர் குவளை பூத்த முளரியின் முனைத்த முததான்
மெயவளர் மதியி னுப்பண மீனுண்டே வனைய தேயப்ப
வையக மடந்தை மாராக்கும் நாகாகோ தையார்க்கும்
வான்த

தெய்வமந் கையர்க்கு மெல்லாந் திவதத்தைத் திவதஞ்
செய்தாரா 4

வண்ணமகளிர் கீதையினழகைக கண்டு காழுநீரல்
கஞ்சத்துக் களிக்கு மினறேன கலாநதுணும வண்டு
பேரல்
அஞ்சொற்கள் ினனைக் கெவலா மருளிநு லழகை
மாததித
தஞ்சொற்கள் குழறித் தத்தத் தகைதடு மாறி நினரா
மஞ்சாக்கு மாத ரார்க்கு மனமெனப் தொனறே
யனறே 5

இழைஞலா முனையி னுனையினையுலா மதியி னேகி
மழைஞலா லோதி தலவார களிமயக் குறறு நினரா
உழைஞலா நயனத் தாரமாட டொனடுவறே விருமபற
கொத்தது
அழகெவா மொருங்கே கண்டால் யாவரே யாற்ற
வல்லார் 6

கீதையின வருணை

சங்கங்கை புடைமை யாழந் தாமரைக் கோயி லாழம
எங்கெங்கும் பரதது வெவவே றுள்ளத்தி னெழுதிற்
றென
அங்கங்கே தோன்ற லாழ மருத்ததி யனைய கறபின
நங்கையு நம்பி யொத்தா னுமினிப் புகல்வ
தெனறே 7

கீத கடவுளெவ்வுறந் திறப்பு

சிறதொடு குறஞ்சு கூறுஞ் சிவதியர் குழாமுந் தெற்றி
வந்தடி வணங்கிச் சுற்ற மணியணி விதான நீழல்
இந்நுவின கொழுநறு வினம் வினத்தொடும் வருவ
தென
நந்தலில் வினக்க மன்ன நங்கையு நடக்க வுறஞ் 8

கீதெவ்வுதவின வருணை

வவவியை எதிர்ந்தநில மங்கையிலன் பாதம்
மெல்லிய புறங்கருமென் வல்கிவெனி யெவகும்
பலகை மலாத்தொகை பரபயின செனத்தன்
நயவணி மணிச்சுடர் தவந்திட நடந்தான் 9

சீதை மண்டபத்தை யடைதல்

பொன்னினொளி பூவினவெறி சாநது பொதி சீதம்
மினனினிழ லன்னவடன மேலியொளி மான
அன்னமு மரம்பையரு மாரமிது நான்
மன்னவை யிருந்தமணி மண்டப மடைந்தாள். 10

ஆடவரும் மகளிரும் சீதையின் திருமேனியழகை
கண்கொட்டாது காணுதல்

சமைத்த வரை யின்மைமறை தானுமென லாமச
சமைத்திரண் முலைத்தெரிவை தூயவடிவு கண்டா
அமைத்திரளகொ டோனியரு மாடவரு மெல்லாம
இமைத்திவ ருயிரத்திலர்கள் சித்திர மெனத்தாம். 11

இராமன் சீதாபிராட்டியைக் கண்டு களித்தல்

அன்னவனை யல்லனென வாமென வயிர்ப்பான்
கன்னி யமிழத்ததை யெதிராகண்ட கடலவண்ண
உன்னுயிர நிலைப்பதொ ரகுத்தியொ டுழைத்தாண்டு
இன்னமிழ தெழக்களிகொ ளிந்திரனை யொத்தான். 12

வசிட்டமுனிவனது மகிழ்ச்சி

எங்கள்செய தவத்தினி விராமனென வந்தான்
சங்கினொடு சக்கர முடைத்தனி முதற்போ
அங்கணர சாதலினை வலலிமலா புலஹ
மங்கையிவ ளாமென வசிட்டன் மகிழவுறான். 13

சீதையை மண்டூப பெண்ணாகப் பெறுதற்குத்
தகர்த்தன் மகிழ்தல்

அன்றுபுரி கோதையெழில் கண்டவரு குழவந்து
ஒன்றுபுரி கோலொடு தவித்திகிரி யுயப்பான்
என்றுமுல் கேழுமர செயதியுள் னேனும
இன்றுதிரு வெயறியது வெனவயம் தெளருன. 14

வணங்கவேண்டியவரை வணங்கிச் சீதை
தாளைப்புகில் தங்குதல்

மாதவனை முற்கொள் வணங்கி நெடு மன்னன்
பாதமலா கைதொழுது கண்களபலி சோரும
தாளையரு டிட்டதனி சிறறனி யிருத்தான்
போதினை வெறுத்தரசா பொன்னை யிருத்தான். 15

கீதையினமுருகண்ட விசுவாமிததிரனது விபபமுமொழி

அச்சென நினைத்தமுத லததன வினைத்தானி
பச்சைமலை யொத்த படிவத்தட விராமன
தச்சுடை வடிக்கணை மவர் நயகையிவ னெனராவ
இச்செலை கிடக்கமலை யேழையு மிருகுே 16

கீத இராமலிங்க கடைக்கண்ணுறகண்டு ஐயக்கீழருதல

எய்யவில் வளைத்தது மிறுத்தது முரைத்தது
மெய்யவினை விடத்து முதலையம் விடலுறருள
ஐயனை யகத்து வடிவேயல புறத்தும்
கைவளை திருத்தது கடைக்கணி னுணர்ந்தான 17

கீத துயரம் நீயவிப போனநடைதல

கனங்குறை கருத்திலுறை கனவென வறனா
வனங்குவி விறுத்தவ னெனத்தயர் மறத்தான
அனங்குறு மவிஞ்சைகேட விஞ்சையி வகம்பாடு
கனர்ந்தறிவு முற்றுபய னுற்றவனரபொத்தான 18

'விவாகம் என்று' எனக கெளசிகனை தாரதனவினுவுதல்

சோயலுயர் கவிற்றரசா கோமக விருத்தான
கலவிகரை புறமுனி கெளசிகனை மேலோய
வலவிபொரு சிறுநிலை மடநதைமண நானாம
எலலை வினத்தபுக வென்றுரைசெய கெளரூன 19

கெளசிகன் திருமணம் நான்கு என்று

மாமொழி கூறதல

வானையு ககையவகன வாலுமதின மேறி
முனைமுது கைக்கிறிய மூலிய வரானமீன
பானையி ககருதினொள பனனைவன நாடா
நானையென வுறற்பக வுறறவ னுரைத்தான 20

தாரதன நன் மான்கை தாரதல

சோற்றபொரு தத்தரசர் ககருதா மு தெழுத்தன
ஓறறைவையி ரக்கவிகொள சவவினெவி மொவகப
பொற்றட முடிபுது வெயிறமொழி தாபயோய
தற்றவ சறுச்சைகொடு நனமகை புத்தான. 21

யாவரும் செல்லச் சூரியன் அத்தமிழ்த்தல்.

அன்னமரி திற்பிரிய வண்ணலு மகன்றப்
பொன்னினெடு மாடவரை புக்கனன் மனிப்பூண்
மன்னவர் பிரிந்தனர்கள் மாதவர்கள் போனார்
மின்னுகட ராதவனு மேருவின் மறைந்தான். 22

21. கடிமணப்படலம்

கீதையின் நிலைமை.

தேடரு நலத்தபுன் லாசைதெற ஓற்றார்
மாடொர்தட முற்றதனை பெய்தும் வகைகாணார்
சடழி வுறத்தளர்வொ டேமுறுவ ரன்றே
ஆடக வளைக்குயிலு மத்திலைய ளானான். 1

காமவேதன்கொண்ட பிராட்டி தன் மனத்திலே
நினைத்தவற்றையுஞ் சொன்னவற்றையுங்கூறுதல்

உரவே துயிலா ருயிரீர் துமெனாக்
கரவே புரிவா ருளரோ கதிரோன்
வரவே யெனையா னுடையான் வருமே
இரவே கொடியாய் விடியா யெனுமால். 2

மன்றல் குளிர்வா சம்வயங் கனல்வாய்
மின்றெத் துதிலா நகைவீழ் மலயக்
குன்றிற் குலமா ருழையிற் குடிவாழ்
தெனறற் புலியே யுயிர் தேடுதியோ. 3

தெருவே திரிவா ரொருசே வகனார்
இருபோ தும்விடா ரிதுவெனனை கொலாம்
கருமா முகில்போல் பவர்கள் வியாபால்
வருவா ருளரோ குலமன் னவரே. 4

பண்ணே வொழியா பகலோ புகுதாது
எண்ணே தவிரா விரவோ விடியாது
உண்ணே வொழியா ருயிரோ வகலா
கண்ணே துயிலா விதுவோ கடனே. 5

இடையே வளைசோ ரவெழுந் துவிழுத்து
அடலேய் மதனன் சரமஞ் சிணையோ
உடலோப் புறநா னுமுறங் கணியால்
கடலே யுரைநீ யுமொர்க்கு னிகொலாம். 6

சிரோட்டி இங்ஙனம் வருந்தலையில் இராமன் வினைத்ததைக்
கொள்வோமெனல்.

எனவின் எனபன் விபிருத் துணைவாள்
துவியுன் விநவங் கொடுசோர் வறுகால்
மனைதன் வில்வபங் குறுமலை நெருள்வாய்
அனகன வினைதின் தனபா மலறவாம்.

7

இராமன் மனந்து நீனைவனவற்றைக் கூறுதல்

முங்கன் குமுடிப் பருவேட் கையினால்
எங்கன் ஓனைகொன் புதயத் தெழுதிப்
பிணகன் குமொர்ப்பெண் கரைகன் புலெனால்
மிங்கன் டவரெய் கறிவார் வினையே.

8

நெருவே பனைவாள் முகமே தெரியின்
கருவே கவிபே வினாகா மவிதைக்கு
எருவே மறிவே விதுவென் செய்தவா
ஒருவே நெருதி புறவா கையோ.

9

தங்குளக் கெலிகா தனகவா னரவின்
பங்குளக் கிணதென் பதுபன் டுகொலாம்
என்குளக் கிணதென் கிணமென் அமுளார்
மெங்குளக் கிணதே கடுவல் விடமே.

10

நான் திருமணமென்று ஓசை அறையுமாறு என்கன்
கட்டிவிடுதல்.

வானவர் பெருமானும் மனநினை வினனாகத்
தேனரு குழலாடல் திருமண வினைநாளைப்
பூசு மணவாசம் புனைதக ரணிவிடுவது
ஆனைவினை மனை வான பணிமா சிறைவித்தாய்.

11

குறிப்போதல் வருணனை.

அருகன் வொள்வாறு மகர்மின் புறவாலும்
மருகின் மனநாளைப் புனைதக ரெனயோடும்
செங்கட சூழ சிறித் தினக நெருதேர்மென்
மருகின் மன்கொலல் கான்ப வொவந்தாய்.

12

அருகனத்தவரின செய்தல்

நொகன் தவொருத் துணைநா போதவாகும்
புரன் டுடமெய்தம் புனைதக புனைவாகும்
காரணி தெய்வாடல் கதிர்மன் மனவாகும்
புரன் மனவொருத் திணைநா தவொருத்.

13

மந்தர மணிமாட முன்றிலின் வயினெங்கும்
அந்தமி லொளிர்முத்தி ன்களிரை யொளிவிச்
இந்திர னெடுவானம் மீனவர் குவதென்னப்
பந்தரி விழல்விசப் பட்டிர்வெயில் கடிவாரும். 14

கலவைகள் புனைவாருங் கலைநல் தெரிவாரும்
மலர்குழன் மலைவாரும் மதிமுக மணியாடித்
திலதழு விடுவாருஞ் சிகழிகை யணிவாரும்
இவ்விதழ் பொலிகோவ மெழில்பெற விடுவாரும். 15

கதிர்மணி யொளிகாலக் கவர் பொரு டெரியாவாறு
எதிர்கடர் தரமின்னுந் நெழுதவி னிமையோரும்
மதுவிரி குழலாரும் மதினுடை நெடுவானம்
அதுவிது வெனலோரா தலமரலு றுவாரும். 16

தரதன் கலியாணமண்டித்தை யடைதல்.

கரைதெரி வரியது கனகம் வேய்ந்தது
வீரையென வுயர்ந்தது மணியிற செய்தது
நிரைவளை மணவினை நிரப்பு மண்டபம்
அரசர்த மரசனு மனுக்கன் மேயினான். 17

ஏண்டவ முனிவரு மிறைவர் யாவரும்
அண்டரும் பிறரும்புக் கிடங்கிற ருதவின்
மண்டபம்-வையமும் வானும் வாய்மடுத்து
உண்டவன் மணியணி யுதர மொத்ததே. 18

என்றுநான் முகன்முதல் யாரும் யாவையும்
நின்றபே ரிருவினை நீக்கி நீணெறி
செனறுமீ ளாக்குறி சேரச் சேர்த்திடு
தன்றிரு நாமத்தைத் தானும் சாத்தியே. 19

ஏதமி விருகுழை யிரவு நன்பகற்
காதல்களு டொர்ந்தன கதிருந் திங்களும்
சீதைதன் கருத்தினைச் செவியி னுள்ளுறத்
தூதுவந் துரைப்பன போன்று தோளுறவே. 20

ந்னுசவு நிமிரவு நடக்கு ஞானத்தர்
உணர்வினி னொளிதிக முத்த ரீயந்தான
தணிவருங் கருணைதன் கழுத்திற் சாத்திய
மணியுமிழ் கதிரென மார்பிற் றோன்றவே. 21

மேவருகு கிடரென விளங்கு மார்பினூர்
இவருந் தெரிந்திவி துணர்மி னீண்டெனத்

தேவரு முனிவருந் தெரிகக வாழுதவ
மூவருந் தானென முடித்த தொத்ததே 22
இன்னண மொளிரதர விமைய வாககெவலாம
தன்னையே யனையதோர் கோலத் தாங்கினான்
பன்னக மணிவிளக கழலும் பாயலுள்
அன்னவர் தவத்தினு னைந்த மீயங்கினான் 23

இராமரீரான தானஞ்செயதுவிட்டுத் தோய்து ஏறநல
பலபதி ஞாயிரம் பசவும் பைம்பொனும்
எவையி விலகெனாடு மணிகள் யாவையும
நலவவாக குதவினா னவிது நானமறைச்
செவ்வாகள வழுததுறத் தேர்வத் தேறினான் 24

பரதன் தேரோட்டவும் இலககும்ணசதுருககனா
சாமரை வீசவும் இராமன் தேசிற சென்றமை
அனையதோர் தேரின் வருண விளறென்ப
பனிவரு மலர்க்கண்ப பரதன் கோலகொளக
குனிசிலைத் தம்பிபின் கூட வேனையன்
இனியபொற் கவரிகா விபகக வேகினான் 25

இராமன் மண்டபத்தரச சாதல
எஞ்சவி னுலகத் துள்ள வெறிபடை யரச வெள்ளம்
நஞ்சரக குழாததிற சுற்றக கொற்றவ விருந்த கூடம்
வெஞ்சினத் தனுவ லாணு மேருமால் வரைவிற சேருஞ்
செஞ்சுடர்க் கடவுளென்னத் தேரிடைச் சென்று
சோந்தான் 26

சிலையுடைக கயலவாட டிங்க ளேந்தியோர் செம்பொற்
மூலையிடை மூவிழப்பத் தெர்மேன முன்றிசை முளைத்த
தனனான்
அலகூடற் பிறந்து பின்னை யவனியிற ரேனன்றி மீன்
மலையிடை புதிக்கின றுளபோன மண்டப மதனில
வந்தான் 27

விவாகச் சடங்குகு உரியபுகரணங்களைக்கொண்டு
வசிட்டன் அத்தனாட்டன் வருதல்
நீத்தருங் கடனென நிறைந்த வேதிபர்
தோவந்ததுன் மாப்பின் சுற்றத் தொன்னெறி

வாய்த்தநல் வேள்விக்கு வசிட்டன் மையற
எய்ததன கலப்பையோ டிவிதி எய்தினான். 28

சீதையும் இராமனும் மணத்தவிரில் ஏறியிருத்தல்.
மன்றலின் வந்து மணத்தவி சேறி
வென்றி நெடுத்தகை வீரனு மார்வந்து
இன்றுணை யன்னமு மெய்தி யிருந்தார்
ஒன்றிய போகமும யோகமு மொத்தார். 29

சனகன் இராமனுக்குச் சீதையைத் தாரைவார்த்துக்
கொடுத்தல்.
கோமகன் முன்சன் கங்குளிர் நன்வீர்
பூமக னும்பொரு னும்மென நீயென்
மாமக டன்னொடு மன்னுதி யென்னாத்
தாமரை யன்ன தடக்கையி னீந்தான். 30

சீதை தீவலம்வந்தவின் அம்மி மிதித்து அருந்ததி காணுதல்.
வலங்கொடு தீயை வணங்கினர் வந்து
பொலம்புரி நூலவர் செய்பொருண் முற்றி
இலங்கொளி யம்மி மிதித்தெதிா நின்ற
கலங்கலில் கற்பி னருந்ததி கண்டான். 31

இராமன் பெரியோரை வணங்கிச் சீதையோடு
தன்மாளிகை புதுதல்.
மற்றுள செய்வன செய்து மகிழ்ந்தார்
முற்றிய மாதவர் தாளமுறை சூடிக்
கொற்றவ னைக்கழல் சும்பிட லோடும்
பொற்றொடி கைக்கொடு நன்மனை புக்கான். 32

இராமனும் சீதையும் கைகேயி முதலிய மூவரையும் வணங்குதல்.
கேகய மாமகன் கேழ்கினர் பாதத்
தரயினு மன்பொடு தாழ்ந்து வணங்கா
ஆயத ன்னை யடித்துணை சூடித்
தூய சுமித்திரை தாடொழ லோடும். 33

பங்குனிபுத்தரத்தில் சீதாவிவாகம் வசிட்டனால் நடத்தல்.
பங்குனி யுத்தர மாள பகற்போது
அங்க னிருக்கிவி லாவிர நாமச்

சிங்க மணத்தொழில் செய்த திறத்தான
மங்கல வங்கி வசிட்டன் வளர்த்தான். 34

இராமனுடைய தம்பிராரும் ஊர்மீனைமுதலியவர்களை
மணஞ்செய்து கொள்ளுமாறு ஜகராசன் ஏற்பாடுசெய்தல்.
வள்ள நனக்கினை யோர்க டமக்கும்;
என்னலில் கொற்றவ னெம்பி யளித்த
அள்ளன மலர்த்திரு வன்னவர் தமமைக
கொள்ளு மெனத்தம ரோடு குறித்தான். 35

தசரதன் சிலநாள் வசிட்டர் முதலியவரோடு தங்கியபின்
பிகழ்ந்ததை சொல்வோமெனல.

சந்தன வில்லதொ ரின்ப நுகர்ந்தான்
ஆய்ந்துணர் கேளவி யருந்தவ ரோடும்
வேந்தனு மந்தகர் வைகினன மௌனத்
தேய்ந்தன நாள்சில செய்த துரைப்பாம். 36

22. பரசுராமப்படலம்

இராமபிரானும் கீதையும் அங்குப்போகம் நகர,
பிகவாமிததிரள தவஞ்செய்வச செல்லுதல.

தானாவதொர வகையேதனி சனகன் றரு னதயனும்
நானாவித முறுபோகமு நுகாவின்றவந் நரன்வாய்
ஆனாமறை நெறியாசிகள் முனிகோசிக னருளிப்
போனான் வட திசைவாயுயர் பொன்மால்வளி
புககான 2

தசரதசக்கரவர்த்தி ஊர்க்கு யீண்டு செல்லுமாறு
யாவருடனும் பிரயாணமாதல்.

அப்போதினின் முடிமன்னவ னணிமாநகர செலவே
இப்போதுந மனிகந்துணை பெருகென்றினி திசையாக்
கைப்போதக நிகாகாவலர் குழுவநதடி கழிவ
ஒப்போதரு தேர்மீதினி வினிதேனின் னுரரேவான். 3

தசரதன் அபசகுன மாவது கண்டு வழியிடை நிறநல்.

ஏகம்மள வையின வந்தன வலமும்மயி விடமும்
காகம்முத வியமுந்திய தடைசெய்வன கண்டான்
நாகம்மன விடையிங்குள திடையுறென நடவான்
மாகம்மணி யணிதேரோடு தின்றுனெறி வந்தான். 3

சககரவாததி ஓர் மிமித்திகளை வினவ, அவன்
இடைபூறுவாது கழியுமெனல்

நினறேனெறி யுணர்வாடுறொரு நினைவாளனை யழையா
நனறேபழு துளதோ நடு வுரைநீதய மெனனக
குளறேபுரை தோளாடுனதிர புளளிக்குறி கொளவான்
இனறேவரு மிடைபூ றது தனராயவிடு மெனருன் 4

பரகராமனவருகை தெரியிக்கும்

என்னுமமன வினிலவானக மிருவதேறிட வொளியாய
மின்னுமபடி புடைவீசிய சடையான் மழுவுடையான்
பொன்னினமலை வருகின்றது போலவானை காலவான்
உன்னுநதழல் வழியானிரு மதிர்கின்றதொ
குரையான் 5

கம்பித்தலை யெறிநீருறு கலமொத்துல குலையத்
தம்பித்துயா நிசையாளைக் டளரக்கடல் சலியா
வெம்பித்திரி தரவானவர் வெருவுற்றிரி தரவோர்
செம்பொறிகிலு தெறியாவயின் முகவாளிக டெரீவான் 6

சையம்புக நிமிரக்கடி றழுவுமபடி சமைலான்
மைபின்னுயா மலைநூறிய மலுவாளவன் வந்தான்
ஐயன்றனை யரிதிறற்கு மரசனனது கண்டான்
வெய்யவ்வர நிபமெனன்கொ லெனவெய்துறு
மெலலை 7

பரகராமன் 'உனதோளவலியைச்சேர்த்து வந்தேன்' எனல்

இறறோடிய' கிலையின்றிற் மறிவென்னினி யானுன்
பொற்றோளவலி நிலைசோதனை புரிவானை யுடையேன்
செற்றோடிய நிரடோளுறு தினவுஞ்சிறி துடையேன்
மற்றோபொரு ளிலதிவகிதென் வரவென்றன்
ஐரவோன் 8

இராமனீதுசினங்கொண்டு அழியாது விடடிடப்
பலபடியாகத் தசரதன் வேண்டதல்

வினியாளினி வதுதீவினை விழைவாருழை யன்றோ
கனியாவில னயாகின்ற வுளவோகன் னுமிழும்
ஒளிவாயமழு வுடையாய்பொர வுரியாரிடை யல்லால்
எனியாரிடை வனியாவலி யென்குருவ தெனருன் 9

சலத்தோடியை விலனெனமக ன்ணையானுயிர தடிமேவ
உலத்தோடெதிர தோளாயென துறவோடுயி

நிலத்தோடுயா கதிவானுற நெடியாயுன் தடிமேன
குலத்தோடற முடியியவிது குறைகொண்டனெ
னென்றான் 10

தன் வேண்டுகோளைப் சொருட்படுத்தாது இராமனிடத்து
பரகராமன் செலலக்கண்டு நகர்தன் மூச்சித்தல

என்னவடி விழுவாணையு மிகழாவெரி விழியாப
பொன்னா கலையணிவானெதிர புகுவாவிடை யுணராத
தன்னுலொரு செயவினமையை நினையாவுயிர தளரா
மின்னுளையா வுறுமவாளர வெனவெயதற லுறஞன் 11

இராமனைக் கிடடிய பரகராமன் சிவதநுரின் வரலாற்றைக்
கூறல்

மானமமுடை குடிமன்னவன் மதி சோர்வுறன் மதியான்
தானநிலை யுறுவானுறு வினையுண்டது தவிரான்
ஆனமமுடை யுமையண்ணலை யநதாளுறு சிலைதான்
ஊனமமுள் ததன் மேனிலை கேனியென்
வுரைப்பான் 12

உலகெவா முனிவற தேதே னுறுபகை யொடுகபெ
அலகினமா தவங்கள் செயதோ ரருவரை யிருந்தே
சிலையைந் யிறுத்த வோசை செவியுறச் சீவி வந்தேன்
மலைகுலென் வலலை யாயின் வாங்குதி தனுவை
யென்றான் 13

ஸ்ரீராமன் விலைத்தருக என்று வாங்கிவினைத்துப்
பரகராமனை கோக்கிச் சொல்லுதல்

என்றன் னென்ன நின்ற விராமனு முறுவ லெயுதி
நன்கொன்றி முமத்த னுதி நாரணன் வலியி னுண்ட
வென்றிறிற் றருக வெண்கை கொடுத்தன்ன விரக
துன்றிருஞ் சடையோ னஞ்சத தோன்ற வாங்கிச்
சொல்லும 14

ஸ்ரீராமன் 'இவனிலலிறகு இலககு ஆவது யாது?'

என்று வினாவுதல்

பூதலத தரணை யெல்லாம் பொன்னுனித் தனையென்

வேதவித் தாய மேலோன் மைந்தன் வீரதம் பூண்டாய
ஆதலிற கொலவ வாகா தம்பிது பிழைப்ப தன்றால்
யாதிதற் கெக்க மாவ தியமபுதி விரைவி னென்னுள் 15

பரகராமனது தவவலிமை

இராமன் வளைததவிலின் அம்புககு இலகககுதவ
எயதவம் பிடைபழு தெயதி டாமலென
செயதவ மிபாஸையுஞ் சினதக்க வேயெனக்
கையவ னென்கிந்தலும் கணையுரு சென்றவன்
மையறு தவமெலாம் வாரி மீண்டதே 15

ஸ்ரீராமன் தரதனைச்சாரது தொழுது துயரீங்கசசெயதல்
அழிததவன் போனபி னமல கையுணர்வு
ஒழிததுதன் னுயிருடைந துருவ தாதையப
பொழிந்தபே ரன்பினுற ரெழுது முன்புபுகு
இழிந்தவான் றுயாககடற கரைதின நேறறினான் 17

ஸ்ரீராமன் விஷ்ணுவில்லை வருணதேவனகையிற கொடுத்திடஞ்ச
சேனை முதலியவற்றோடு அயோததி சோதல்

பூமழை பொழிந்தனர் புகுந்த தேவருள்
வாமவேல் வருணனை மான் வெருகினை
சேமியென் றுதவிததன் சேனை யாரததெழ
நாமநீ ரயோததிமா நகர நன்சனிஞன் 18

ஆனை நிவதுழ தாதை யையநிற
காணிய விழைவதோர் கருத்த னுதலால்
கேணியில் வளைமுரல் கேக யம்புகப
பூனெனாரி மார்பநீ போதி யென்றனன் 19

மேற்காண்டதனுக்குத் தோற்றுவாய

ஆனவன் போனபின் னரசா கோமகன்
ஊனமில் பேரர கயக்குநர் விடை
வானவா செயதமா தவமுனை டாதலான்
மேனனி நிகழ்ததன் வினமபு வாமரோ, 20

கம்பராமாயணம்

பாலகாண்டம்

முறதிறறு